

VALTION
OMISTAJAOHJAUKSEN
VUOSIKERTOMUS

20
13



OMISTAJAOHJAUS
VALTIONEUVOSTON KANSLIA



Ministerin tervehdys	2
Ylijohtajan katsaus	4
2013 kohokohtia	6

VALTION OMISTAJAOHJAUS

Omistajaohjauksen toiminta ja tavoitteet	10
--	----

Teemat

- 12 Palkitseminen**
- Palkitseminen perustuu vaativien liiketoimintatavoitteiden saavuttamiseen
 - EU-komission johdon palkitsemisjärjestelmiä koskeva direktiiviehdotus, Antti Lahtinen, Osakesäästäjien Keskusliitto ry
- 16 Hallitusvalinnat**
- Hallitusvalinnat omistajaohjauksen keskeinen tehtävä
 - Keskuskauppakamarin kolmas naisjohtajaselvitys, Leena Linnainmaa, Keskuskauppakamari
- 20 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus**
- Tavoitteena liiketaloudellisesti ja yhteiskunnallisesti kestävä tulos
 - Ekonomistin näkökulma, Pasi Kuoppamäki, Danske Bank
- 24 Yritysvastuu**
- Yritysvastuu integroitava liiketoimintaan
 - FIBS:n yritysvastuututkimus 2014, Mikko Routti, Yritysvastuuverkosto FIBS

VALTION OSAKESALKKU

Perustietoja salkkuyhtiöistä	30
Salkun arvon kehitys	32

YHTIÖKATSAUKSET

Valtion suora pörssiomistus	36
Listamattomat kaupallisin perustein toimivat yhtiöt	45
Erityistehtäväyhtiöt	66

Valtion omistusosuudet ja eduskuntavaltuudet	72
Sidosryhmien näkemyksiä valtion omistajuuteen	74

Valtion omaisuus suomalaisten palveluksessa

Tulin omistajaohjausministeriksi loka-kuussa 2013, joten nyt käsillä oleva vuosikertomus kattaa ajan, jolloin ministerinä pääosin toimi edeltäjäni Heidi Hautala. Haluan kiittää lämpimästi häntä ja koko henkilökuntaa siitä, että ministerinvaihdos tapahtui sujuvasti.

Monet tärkeät prosessit omistajaohjauksen kehittämiseksi olivat jo meneillään. Näitä olivat esimerkiksi palkitsemisen ohjaaminen yrityksissä, yritysten veroraportointi sekä sukupuolten tasa-arvo yritysten hallituksissa.

Kaikissa asioissa on päästy eteenpäin. Veroraportointin osalta on kevään aikana otettu merkittävä askel. Valtioneuvostossa on tehty päätös siitä, että kaikilta valtion enemmistöomistamilta yhtiöiltä edellytetään veroraportointia osana yritysvastuuraportointiaan. Toivon, että valtioyhtiöiden esimerkki kannustaa vastaavanlaiseen julkisuuteen myös muita yhtiöitä.

Viimeisen vuoden aikana omistajaohjaus on noussut useasti keskusteluun. Keskistetty omistajaohjaus, jossa 27 yhtiön omistus on keskitetty valtioneuvoston kansli-
aan ja 12 vähemmistöomistamisen pörssiyhtiön osalta Soli-
diumiin, on järjestelmänä melko tuore.

Kun käsitellään yhtiöiden arkea, päätöksissä vaikuttavat monet eri osatekijät: yrityksen talous, tuotto-odotukset, tulevaisuuden näkymät, työllistämismahdollisuudet, ympäristö ja aluepolitiikka. Omistajaohjauksessa pyritään varmistamaan ennen kaikkea, että yritykset säilyvät

elinvoimaisina ja hyödyttävät valtio-omistajaa ja koko Suomea jatkossakin.

Hallituksen keväällä 2014 kehysriihessä tekemä päätös asettaa myös omistajaohjaukselle yhä uusia odotuksia. Valtiotalouden alijäämää pyritään paikkaamaan omaisuutta myymällä.

Monet ajattelevat, että omistajaohjauksessa on keskitytty omaisuuden myymiseen. Tämä ei ole koko kuva todellisuudesta. Sekä vuoden 2013 että kuluvan vuoden aikana on tehty myös investointeja ja osakeostoja, joilla on voitu tukea kotimaista tuotantoa ja innovaatioita.

Kun omaisuutta vähennetään, sitä ei tehdä torikau-
palla. Hinnan ja ostajan on aina oltava valtion näkökul-
masta oikeita. Tämän vuoksi myös myyntiprosessit voi-
vat olla aikaa vieviä.

Valtiolla on myös tulevaisuudessa merkittävä rooli suomalaisten työpaikkojen luomisessa ja teollisuuden laaja-alais-
tamisessa. Valtio voi parhaimmillaan olla uusien toimintojen ja tuotannonalojen mahdollistaja. Esimerkkeinä tästä ovat nyt käynnistymässä olevat teol-
lisuuden tulevaisuuden kannalta merkittävät infrastruk-
tuurihankkeet.

Suomesta Saksaan ollaan tekemässä Itämeren alittavaa datakaapelia, ja siihen yhdistetään rautatieverkkoamme pitkin kulkeva kaapeliverkosto. Näin mahdollis-
tetaan ICT-teollisuuden uudet investoinnit kaikkialle Suomeen.

”

Yrityksen vastuista tärkein on säilyä kilpailukykyisenä ja taloudellisesti kannattavana.

Teollisuuden energiansaanti puolestaan monipuolistuu ja muuttuu kustannuksiltaan edullisemmaksi, kun nesteytetyn kaasun markkinat rantautuvat Suomeen. LNG-kaasuverkon synty on tärkeää myös Suomen huoltovarmuuden kannalta.

Yrityksen vastuista tärkein on säilyä kilpailukykyisenä ja taloudellisesti kannattavana. Omistajaohjauksessa pyritään myös tulevaisuudessa seuraamaan ja vaikuttamaan siihen, että tämä ja muut yritysvastuukysymykset toteutuvat parhaalla mahdollisella tavalla. Valtion omaisuus ei ole mitä tahansa sijoituspääomaa, vaan sen tarkoitus on palvella suomalaisia. Se on pääomaa, jolla on isänmaa.

Pekka Haavisto
OMISTAJAOHJAUSMINISTERI



Valtion tehtävä on mahdollistaa

Vuosi 2013 oli erittäin mielenkiintoinen valtion yhtiömistusten hallinnan näkökulmasta. Kaikkien ministeriöiden yhteensä noin 30 miljardin euron arvoiset yhtiömistukset puhuttivat laajasti. Taustalla vaikuttanut yhteinen tekijä oli yhteiskunnallinen vaikuttavuus sekä valtion kyky, halu ja mahdollisuus vaikuttaa. Erityisesti keskustelun kohteeksi nousi yhtiöomaisuuden merkitys osana valtion taloutta, minkä odotetaan jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Valtio vaikuttaa, koska se omistaa. Omistaminen ei ole itseisarvo, vaan omistamisella on tavoite. Kun kokonaisuus muodostuu 60 yhtiöstä sekä yli 200 000 työntekijästä Suomessa ja ulkomailla, on omistuksen perusteista käytävä entistä analyyttisempää keskustelua. Se kirittää kaikkia osapuolia parempiin suorituksiin. Tulokellinen toiminta on kaikkien sidosryhmien etu.

Valtio on vaativa omistaja ja sen vaikuttaminen perustuu hyvään hallintotapaan. Tämä näkyy muun muassa hallitusvalinnoissa ja omistajan aktiivisessa yhteistyössä hallitusten kanssa, erityisesti hallitusten puheenjohtajien kanssa. Hallituksiin valitaan ammattilaisia, jotka osaamisellaan kykenevät tukemaan yrityksen kannattavaa kasvua ja kehitystä sekä omistaja-arvon kasvua. Vapaamatkustajapaikkoja ei ole olemassa. Yritysten nopeasti muuttuvien haasteiden täytyy näkyä myös hallitusten kokoonpanoissa.

Omistaja-arvon kasvun rinnalla toinen valtio-omistajalle tärkeä arvo on pitkäjänteisyys. Yrityksen hallitus ei voi ohjata toimintaa pelkkien tilinpäätöslukujen avulla muusta yhteiskunnasta välittämättä. Lyhytjänteinen voitontavoittelu osuu yleensä nopeasti myös omistajan tilikaan. Pitkäjänteinen arvonekehitys edellyttää, että yritys ottaa yhteiskunnalliset asiat huomioon, mikä ei tarkoita sitä, että tulostavoitteista tarvitsisi tinkiä.

Kuluneena vuonna käytiin aktiivista keskustelua myös omistuspohjien laajentamisesta. Valtion pitäisi keskittyä sellaisiin aloihin ja hankkeisiin, joita yksityi-

sen sektorin on vaikea rahoittaa pitkäjänteisesti. Valtion on luontevaa olla mukana esimerkiksi energiasektorilla, joka on erittäin säännelty toimiala ja jonka investointihorisontti on kymmenien vuosien päässä. Toinen luonnollinen sektori on logistiikka. Juuri Suomen kaltaiselle maalle se on valtavan tärkeä alue ja nykyään jopa suuri mahdollisuus. Samoin valtion pitää olla asioiden mahdollistaja. Se voi tulla mukaan esimerkiksi tele-, kaas- ja rautatieverkkoihin – mutta vain yksityissektorin ehdoin ja niin, että yksityissektori rakentaa niiden päälle kilpailun.

Juuri nyt tulevaisuus näyttää hyvin mielenkiintoiselta. Niin Euroopassa kuin muillakin Suomen kannalta tärkeillä markkinoilla on tällä hetkellä suuria haasteita. Suomessa on samaan aikaan menossa suuri rakenneuudistus, joka kohdistuu erityisesti perusteellisuuteen. Tämän lisäksi digitalisoitumisen edistyminen luo suuria muospaineita erityisesti palveluliiketoimintaan. Tyypillistä on, että vaikeampina aikoina valtion omistamisen merkitys lisääntyy. Valtiolla on mahdollisuus vaikuttaa, koska se omistaa.

Valtion omistuksilla on suuri merkitys valtion taseen hallinnassa ja tulojen kannalta. Aktiivisella omistamisella valtio ei ainoastaan hallitse olemassa olevia omistuksia tehokkaasti, vaan se voi myös allokoida pääomia sellaisiin yrityksiin, jotka luovat kasvua. Samoin varoja voidaan allokoida uuteen sekä eri vaiheissa kehittyvään yritystoimintaan. Lisäksi valtiolle on olennaisen tärkeää, että Suomessa on toimiva pääomamarkkina. Näiden haasteiden näkökulmasta omistajaohjauksen rakenteelliset ratkaisut ja resurssointikysymykset nousevat tulevaisuudessa entistä merkittävämpään rooliin.

Haluan lämpimästi kiittää valtion yhtiömistusten kaikkia sidosryhmiä vuonna 2013 tehdystä työstä. Yhteiset ponnistelut yhteisen päämäärän saavuttamiseksi jatkuvat. Tulevaisuus on mahdollisuuksia täynnä.

Eero Heliövaara
YLIOHTAJA

”

Omistaja-arvon kasvu
ja pitkäjänteisyys
ovat valtio-omistajalle
tärkeimmät arvot.



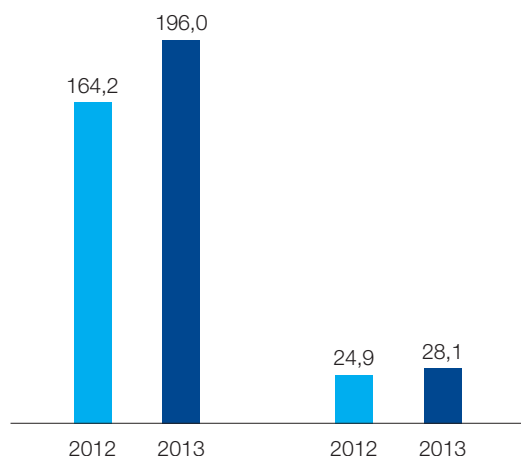
Myönteistä kehitystä monissa valtio-omisteisissa yhtiöissä

Yritysosot kasvattivat Ekokemiä

Ekokemin liikevaihto kasvoi edellisvuodesta 19,4 prosenttia ja oli 196,0 (164,2) miljoonaa euroa vuonna 2013. Kasvu perustui asiakkaiden materiaali- ja energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin, liiketoimintoja täydentäviin investointeihin, yritysostoihin ja tuottavuutta parantavien projektien onnistuneeseen läpivientiin. Liikevoitto nousi 28,1 (24,9) miljoonaan euroon ja sen osuus liikevaihdosta oli 14,3 prosenttia.

LIKEVAIHTO, M€

LIKEVOITTO, M€



Patria

Patrian sijoitetun pääoman tuotto korkea

Patrian sijoitetun pääoman tuotto ylitti toisena perättäisenä vuotena 25 prosenttia. Liikevaihdon voimakas kasvu jatkui ja liikevaihto oli 824,8 (736,1) miljoonaa euroa. Liikevoitto oli 97,1 (87,0) miljoonaa euroa. Uusien tilausten määrä kasvoi selvästi edellisvuodesta, mutta siitä huolimatta tilauskanta supistui, sillä puolustussektorin hankinnat vähenevät.

Sijoitetun
pääoman
tuotto
25,6 %

Destia teki historiansa parhaan tuloksen

Talouden epävarmuus jatkui vuonna 2013, mikä vaikutti infra-alan toimintaympäristön heikkenemiseen sekä rahoituksen saatavuuteen ja hintaan. Haastavasta markkinatilanteesta huolimatta Destia on onnistunut parantamaan kannattavuutta kolmatta vuotta peräkkäin. Yhtiö teki historian parhaimman tuloksensa vuonna 2013. Yhtiön liikevaihto oli 489,7 miljoonaa euroa ja liiketulos 18,9 miljoonaa euroa.

Liiketulos
18,9 M€

NESTE OIL

Uusiutuvien poltto-
aineiden vertailukelpoinen
liikevoitto 273 M€,
edellisvuonna -56 M€

Tietoliikenteen
datamäärien ennustetaan
kolminkertaistuvan vuoteen
2017 mennessä

Merikaapeli Suomesta Saksaan

Osana rakennepoliittista ohjelmaa Suomen hallitus velvoitti valtion omistajaohjauksen varmistamaan Suomen ja Saksan välisen Itämeren merikaapelin mahdollisimman nopean toteuttamisen. Korkealuokkainen ja suora datayhteys Suomesta Keski-Eurooppaan parantaa merkittävästi ICT-sektorin toimintaedellytyksiä Suomessa ja luo entistä paremmat mahdollisuudet liittyä globaaleihin verkkoihin. Hankkeella on suuri kansallinen merkitys, koska se vahvistaa Suomen roolia digitalisoituvan talouden johtavana toimijana. Nopea verkko luo kotimaisille ja ulkomaisille kasvuyrityksille otollisen ympäristön. Tietoliikenteen datamäärien ennustetaan kolminkertaistuvan vuoteen 2017 mennessä. Kansainväliset investoinnit ja lisääntynyt yritystoiminta puolestaan tukevat maamme koko talouden ja työllisyyden kehitystä.

Merikaapelin rakentamista varten valtion täysin omistama Governia Oy hankki omistukseensa Corenet Oy:n. Nykyisellään Corenet tarjoaa korkealaatuisia verkkoratkaisuja ja -palveluja yrityksille ja yhteisöille. Nyt yhtiöstä muokkautuu aluksi valtion täysin omistama ja tulevaisuudessa valtion sekä institutionaalisten sijoittajien omistama kansainvälinen hallinnointiyhtiö, joka vastaa merikaapelin rakentamisesta ja ylläpidosta.

Neste Oilin uusiutuvien polttoaineiden kapasiteetti kokonaan käyttöön

Uusiutuvissa polttoaineissa vuosi 2013 oli ensimmäinen täysi toimintavuosi, jolloin tuotantolaitokset kävivät täydellä kapasiteetilla. Uusiutuvien polttoaineiden koko vuoden vertailukelpoinen liikevoitto oli 273 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2012 oli 56 miljoonaa euroa tappiollinen. Näiden liikevaihto puolestaan oli 2 493 miljoonaa euroa. Ensimmäinen 170 000 tonnin uusiutuvan polttoaineen tuotantolaitos valmistui Porvooseen vuonna 2007. Tänä yhtiö on 2 miljoonan tonnin vuotuisella tuotantokapasiteetillaan maailman suurin uusiutuvan dieselin valmistaja. Yhtiön kaksi 800 000 tonnin uusiutuvan dieselin jalostamoa sijaitsevat Singaporessa ja Rotterdamissa Hollannissa. Lisäksi Porvoon jalostamolla on kaksi uusiutuvan dieselin laitosta.

Suomen Erillisverkot käyttää raportoinnissaan GRI:n uutta G4-viitekehystä

Suomen Erillisverkot on kehittänyt yritysraportointiaan ja on hyödyntänyt vuoden 2013 raportoinnissaan GRI:n uutta G4-viitekehystä. Yhtiön raportointi täyttää suppean sovellustason vaatimukset.

VALTION OMISTAJAOHJAUS

Valtion toiminta
omistajana perustuu
vuoden 2008 alussa
voimaan tulleen lakiin
valtion yhtiöomistuksesta
ja omistajaohjauksesta eli
omistajaohjauslakiin.

Omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet
ja periaatteet kullekin hallituskaudelle
linjataan hallitusohjelmassa.

Omistajaohjauksen päivittäisen
toiminnan periaatteet ja toimintatavat
linjataan valtion omistajapolitiikkaa
koskevassa periaatepäätöksessä.

Valtion omistajapolitiikan ja omistajaohjauksen
Esisijaiset tavoitteet

Yhtiöiden kehittäminen

Vastuullisuuden edistäminen

Omistaja-arvon pitkäjänteisen
kasvun tukeminen

Keskeisiä omistaja-ohjauksen välineitä

- Yhtiökokous
- Hallitusvalinnat
- Omistajan panostukset yhtiöiden johtamisresursseihin ja johdon sitouttamiseen
- Hyvän hallintotavan kehittäminen
- Itsenäinen yhtiöanalyysi ja omistajastrategia
- Yritysvastuun edistäminen

EDUSKUNTA

Säättää omistuksen rajat

Hyväksyy yhtiöittämiset

Myöntää budjettivarat

Valtioneuvoston YLEISISTUNTO

Päätää ostoista ja myynneistä

Hyväksyy yleiset periaatteet

Talouspoliittinen MINISTERIVALIOKUNTA

Asettaa omistajapolitiittisen periaatepäätöksen ja palkitsemiskannanoton sekä käsittelee sille esiteltävät asiat

Omistajaohjauksen organisoituminen

Ministeri Pekka Haavisto

Yhtiökohtainen analyysi, omistajastrategia ja tukitoiminnot

19 henkilöä

Valtion täysin omistama holding-yhtiö

Salkussa 12 pörssiyhtiön osakkeita vuoden 2013 lopussa

Oma hallitus ja toimitusjohtaja

Solidium Oy

Kaupallisin perustein toimivat yhtiöt

Erityistehtäväyhtiöt

OMISTAJAOHJAUSOSASTO,

valtioneuvoston kanslia

Omistajaohjauksenvastuu

27 yhtiötä

vuoden 2013 lopussa



MUUT MINISTERIÖT

7 ministeriötä

Omistajaohjauksenvastuu

21 yhtiötä

vuoden 2013 lopussa



Omistajaohjauksen toiminta ja tavoitteet

Tämä vuosikertomus käsittelee omistajaohjausta niissä yhtiöissä, joiden omistajaohjaus on vuonna 2013 ollut valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosaston vastuulla. Katsauskauden lopussa omistajaohjausosasto vastasi yhteensä 27 yhtiön omistajaohjauksesta. Näistä kolme oli pörssiyhtiötä, 21 kaupallisin perustein toimivaa listaamatonta yhtiötä ja kolme erityistehtäväyhtiötä. Katsauskauden lopussa muiden ministeriöiden omistajaohjausvastuulla olevien erityistehtäväyhtiöiden määrä oli 21.

Valtion täysin omistama holdingyhtiö Solidium Oy kuuluu omistajaohjausosaston ohjausvastuulle. Yhtiö käsitellään omistajaohjausosaston vuosikertomuksessa portfolioraportointina. Katsauskauden lopussa Solidiumin salkussa oli 12 yhtiön osakkeita. Yhtiö julkaisee oman vuosikertomuksen.

Omistajaohjauksen toiminta

Kesäkuussa 2011 julkistettu hallitusohjelma linjaa omistajapolitiikan keskeiset tavoitteet ja periaatteet koko hallituskaudelle. Marraskuussa 2011 julkistettu valtion omistajapolitiikkaa koskeva periaatepäätös puolestaan linjaa omistajaohjauksen päivittäisen toiminnan periaatteet ja toimintatavat.

Valtion toiminta omistajana perustuu vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lakiin valtion yhtiöomistuksesta ja omistajaohjauksesta (L 1368/2007, ”omistajaohjauslaki”). Omistajaohjauslaki koskee valtion toimintaa omistajana kaikissa yhtiöissä. Laki ei sisällä poikkeuksia osakeyhtiölaista tai muustakaan yhtiöitä koskevasta lainsäädännöstä.

Valtion omistajapolitiikka sekä siihen liittyvät normit ja päätökset koskevat lähtökohtaisesti yhtä lailla sekä pörssiyhtiöitä että noteeraamattomia yhtiöitä. Käytännön omistajaohjauksessa merkittävät erot pörssinoteerattujen ja noteeraamattomien yhtiöiden välillä johtuvat pörssiyhtiöihin kohdistuvasta arvopaperimarkkinallainsäädännöstä. Toinen merkittävä ero on kaupallisesti toimivien yhtiöiden ja erityistehtäväyhtiöiden välillä. Viimeksi mainittu toteuttavat jotakin valtionhallinnon erityistehtävää, jolloin yhtiö ei välttämättä pyri taloudellisen tuloksen maksimointiin, vaan kyseisen tehtävän mahdollisimman hyvään ja tehokkaaseen hoitamiseen.

Omistajaohjausta on hoidettava tavalla, joka mahdollistaa yritysten ja merkittävän omistajan yhteydenpidon. Sisäpiirisääntöjä noudatetaan poikkeuksetta, yritysten suunnitelmia ja niihin liittyviä liikesalaisuuksia käsitellään ehdottoman huolellisesti sekä huolehditaan omistajapolitiikan hoitamista koskevien valtion liikesalaisuussien salassapidosta. Käytännön omistajaohjauksessa ero pörssiyhtiöiden ja noteeraamattomien yhtiöiden välillä on olennainen, sillä pörssiyhtiöiden johdon mahdollisuudet informoida yhtä omistajaa ovat tarkkaan rajatut.

Periaatepäätöksessä korostetaan selvästi aiempaa voimakkaammin yritysvastuun merkitystä. Valtio-omistaja painottaa avoimuutta yritysten kaikissa toiminnoissa, henkilöstön aseman kunnioittamista sekä ympäristön kannalta vastuullista toimintaa. Tasa-arvotavoitteiden toteutuminen täytyy huomioida yhtiöiden hallituksia ja johtoa nimettäessä niin, että molempien sukupuolten edustajilla on yhtäläiset mahdollisuudet edetä urallaan. Johdon palkitsemisen lähtökohtina täytyy olla yhtiöiden kilpailukyvyyn turvaaminen, pitkäjänteiseen tulokseen

ja kokonaismenestykseen perustuvat kriteerit sekä koh-
tuullisuuden periaatteet. Valtion kokonaan omistamien
yhtiöiden ja valtio-enemmistöisten listaamattomien yh-
tiöiden edellytetään ja muiden valtio-omisteisten yhtiöi-
den toivotaan laativan erillisen yritysraportin tai
sisällyttävän sen selkeästi erotettavana osana vuosikerto-
mukseensa.

Talouspoliittisen ministerivaliokunnan antamiin kan-
nanottoihin kuuluvat muun muassa kannanotot palkit-
semisesta valtio-omisteisissa yhtiöissä. Kannanottoa nou-
datetaan määräysvaltayhtiöissä ja pyritään soveltamaan
myös osakkuusyhtiöissä. Yhtiön hallitus vastaa ohjeen
soveltamisesta ja valtio-omistajaan päin myös sen nou-
dattamisesta. Viimeisin palkitsemiskannanotto julkistet-
tiin 13.8.2012.

Omistajaohjausosaston ensisijainen viestintäkanava
on verkkosivusto www.valtionomistus.fi. Sivustolla ker-
rotaan muun muassa omistajaohjaukseen liittyvistä ajan-
kohtaisista aiheista, omistajapolitiikkaan liittyvistä sää-
döksistä ja linjauksista sekä yhtiöihin liittyvistä asioista.

Omistajaohjauksen tavoitteet

Valtio-omistaja tavoittelee omaisuutensa hoidossa mah-
dollisimman hyvää taloudellista ja yhteiskunnallista ko-
konaistulosta. Taloudellinen tulos muodostuu yhtiöiden
voitonjaosta sekä mahdollisista omistuspohjien laajenta-
misista. Yhteiskunnallinen tulos muodostuu valtio-omis-
tajan toiminnasta osana yhteiskuntaa, jossa on jatkuvasti
huomioitava muuttuvia yhteiskunnallisia tarpeita.

Valtion yhtiöomistuksia on hoidettava tavalla, joka
on kontrolloitavissa ja joka nauttii julkista luottamusta.
Tämän lähtökohtana on, että valtio on johdonmukaises-
ti ja ennakoitavasti toimiva omistaja, jonka omistajuus

edistää yhtiöiden pitkäjänteistä kehittämistä ja omistaja-
arvon kasvua. Keskeisiä omistajaohjauksen välineitä ovat
hallitusvalinnat, omistajan panostukset yhtiöiden johta-
misresursseihin ja johdon sitouttamiseen, hyvän hallin-
totavan kehittäminen sekä itsenäinen yhtiöanalyysi ja
omistajastrategian valmistelu, jossa huomioidaan myös
yritysvastuu.

Valtio-omistajan toiminnan on oltava mahdollisim-
man avointa ja vastuullista. Sen toimintaperiaatteisiin on
voitava luottaa arvopaperimarkkinoilla, jotta valtion mu-
kanaolo merkittävänä omistajana ei alenna sen salkkuun
sisältyvien pörssiyhtiöiden arvostustasoa. Kaupallisesti
toimivien yhtiöiden liikekumppaneiden ja kilpailijoiden
puolestaan tulee voida luottaa siihen, että yhtiöllä ei ole
minkäänlaista valtionomistukseen perustuvaa erityisase-
maa. Valtio-omisteisten yhtiöiden on toimittava markki-
noilla kilpailuneutraalisti.

Valtio-omistaja verkossa

Omistajaohjaus: www.valtionomistus.fi

Valtioneuvoston kanslia: www.vnk.fi

Palkitseminen perustuu vaativien liiketoiminta- tavoitteiden saavuttamiseen

Talouspoliittinen ministerivaliokunta päätti uusimmasta palkitsemiskannanotosta elokuussa 2012. Siinä huomioidaan, että valtio toimii omistajana hyvin erityyppisissä yhtiöissä. Kaupallisesti toimivissa yhtiöissä palkitseminen on eri tasolla kuin erityistehtäväyhtiöissä. Listattujen yhtiöiden tasot puolestaan vaihtelevat ei-listattuihin kaupallisiin yhtiöihin verrattuna.

Valtio-omisteisilla yhtiöillä tarkoitetaan kaikkia valtio-omisteisia yhtiöitä. Pörssiyhtiöihin luetaan kaikki NASDAQ OMX Helsingissä listatut valtio-omisteiset yhtiöt (ml. Solidium-yhtiöt), kaupallisiin yhtiöihin luetaan kaupallista toimintaa harjoittavat, ei-listatut valtio-omisteiset yhtiöt ja erityistehtäväyhtiöihin muut valtio-omisteiset yhtiöt (ml. VTT-yhtiöt). Tiedot koskevat yhtiöiden toimitusjohtajia ja kaikki ilmoitetut luvut ovat mediaaneja. Vertailutieto on kerätty NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä

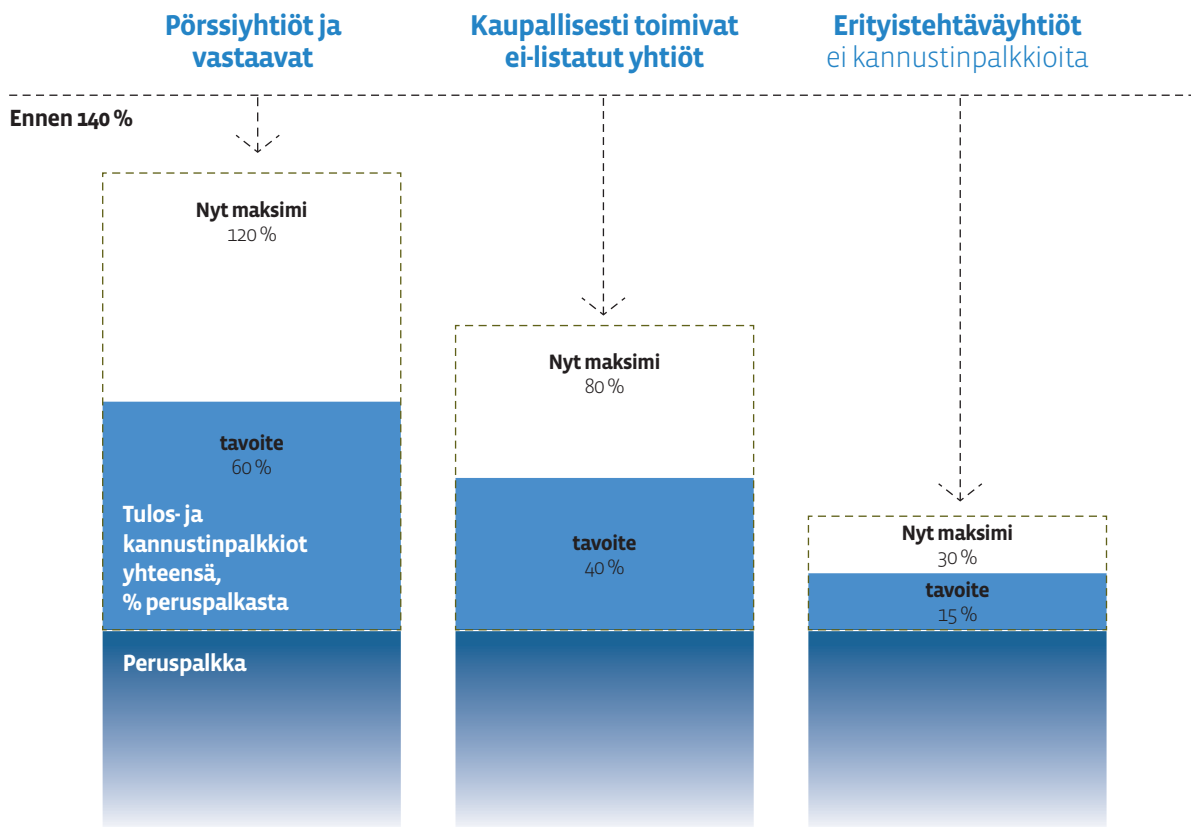
listatuista yhtiöistä sekä suurista (liikevaihto yli 500 miljoonaa euroa) ja keskisuurista (liikevaihto alle 500 miljoonaa euroa) listaamattomista suomalaisyrityksistä.

Kiinteällä peruspalkalla tarkoitetaan verotettavaa kuukausiansiota, joka sisältää peruspalkan lisäksi kaikki rahaksi muutetut luontoisedut. Kiinteät kuukausipalkat on pyöristetty lähimpään tuhanteen euroon. Tulospalkkiolla tarkoitetaan vuosituloksen tai -suorituksen perusteella maksettua palkkiota. Pitkäjänteisiin kannustimiin lasketaan osakesidonnaiset järjestelmät ja pitkäjänteiset rahabonukset tai vastaavat, joiden sitouttamis- tai ansaintajakso on yli vuoden mittainen. Lisäeläke on lakisääteistä eläkejärjestelmää täydentävä eläke. Etuusperusteisessa järjestelmässä eläke-etuuden suuruus on ennalta määrätty ja perusteena käytetään usein palkkahistoriaa

tai osaa siitä. Maksuperusteisessa järjestelmässä eläkemaksu on ennalta määrätty ja eläke-etuus määräytyy kertyneiden maksujen ja niiden tuoton pohjalta.

Toimitusjohtajien kiinteät peruspalkat valtio-omisteisissa yhtiöissä ovat yleisesti ottaen markkinatasolla. Pörs-siyhtiöissä kiinteän kuukausipalkan mediaani on 52 000 (51 000) euroa, mikä on markkinatasolla verrattaessa saman kokoluokan NASDAQ OMX Helsinki Oy:ssä listatuihin yrityksiin. Kaupallisissa yhtiöissä toimitusjohtajan kuukausipalkan mediaani on 18 000 (17 000) euroa ja erityistehtävayhtiöissä 14 000 (14 000) euroa. Suurissa yrityksissä kuukausipalkan markkinamediaani 2013 on 29 000 euroa ja keskisuurissa 17 000 euroa. Peruspalkkojen kehitys 2012–2013 seurasi maltillista, noin kahden prosentin suuruista markkinakehitystä.

Tulos- ja kannustinpalkkiot



Talouspoliittisen ministerivaliokunnan vuoden 2012 kannanoton mukaisesti valtionyhtiöiden johdon palkitsemisen lähtökohta on avoimuus ja kohtuullisuus. Palkitsemisen tasot on asetettava riittävän haastavaksi ja erityisesti huolehdittava, etteivät palkitsemisjärjestelmät johda ylilyönteihin.

Vuoden 2012 toiminnan perusteella ansaitut ja vuonna 2013 maksetut tulospalkkiot olivat valtio-omisteisissa yhtiöissä 11 (13) prosenttia peruspalkasta. Pörssiyhtiöissä maksetut tulospalkkiot olivat 24 (28) prosenttia peruspalkasta, kaupallisissa yhtiöissä 8 (5) prosenttia ja erityistehäväyhtiöissä 11 (10) prosenttia peruspalkasta. Listayhtiöiden markkinamediaani 2013 oli 25 prosenttia, suurten yritysten 17 prosenttia ja keski suurten yritysten 8 prosenttia peruspalkasta. Vuonna 2013 maksetut tulospalkkiot olivat valtio-omisteisissa yhtiöissä 47 (50) prosenttia

tulospalkkiomaksimista. Pörssiyhtiöissä maksetut tulospalkkiot olivat 41 (43), kaupallisissa yhtiöissä 20 (40) ja erityisyhtiöissä 52 (55) prosenttia maksimista. Markkinamediaani vuonna 2013 oli listayhtiöissä 43 prosenttia, suurissa yrityksissä 50 ja keski suurissa yrityksissä 48 prosenttia tulospalkkiomaksimista.

Valtio-omisteisten yhtiöiden toimitusjohtajista noin kolmanneksella on käytössä pitkän aikavälin kannustinjärjestelmä. Pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien perusteella maksettavat palkkiot vaihtelevat vuositasona

EU-komission direktiiviehdotus

Tavoitteena pitkäjänteinen toiminta osakkeenomistajien eduksi

Euroopan komissio antoi huhtikuussa 2014 ehdotuksen osakkeenomistajien oikeuksia koskevan direktiivin muuttamiseksi. Osana ehdotusta pörssiyhtiöiden toimitusjohtajien palkitsemisjärjestelmät vietäisiin yhtiökokouksen päätettäväksi, mikä lisäisi osakkeenomistajien vaikuttamismahdollisuuksia. Pidän ehdotuksen tavoitteita hyvinä, mutta ehdotuksen käytännön toteutukseen liittyy kuitenkin monia haasteita, jotka kaipaavat vielä lisäkeskustelua.

Direktiivin muutosehdotuksen päätavoitteena on pitkäaikaissijoittamisen edistäminen Euroopan markkinoilla. Palkitsemisasioiden lisäksi siihen sisältyy mm. sääntelyä yhtiön lähipiiriliiketoimista sekä avoimuusvaatimuksia institutionaalisille sijoittajille ja omaisuudenhoitajille.

Direktiivin palkitsemiseen liittyvän ehdotuksen mukaan pörssiyhtiöiden olisi laadittava palkitsemispolitiikka, joka olisi vietävä yhtiökokouksen hyväksyttäväksi kolmen vuoden välein. Osana palkitsemispolitiikkaa yhtiökokouksen tulisi hyväksyä toimitusjohtajan palkitsemisen enimmäistaso. Poliitikassa olisi myös selvítettävä, miten palkitsemisjärjestelmä edistää yhtiön pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista sekä millainen johdon ja työntekijöiden keskimääräisen palkitsemisen välinen suhde on. Palkitsemispolitiikan toteutumisesta olisi vuosittain laadittava yhtiökokoukselle esiteltävä palkitsemisraportti.

Merkittävin etu palkitsemisperusteiden entistä huolellisempi valmistelu

Johdon palkitsemisen tulee aina kannustaa toimintaan, joka maksimoi osakkeenomistajien saaman hyödyn pitkällä tähtäimellä. Tästä periaatteesta varmaan harva on toista mieltä. Kvartaaliraportoinnin maailmassa pörssiyhtiöitä arvioidaan kuitenkin pääomamarkkinoilla hyvin lyhyellä perspektiivillä, mikä helposti johtaa myös lyhytnäköiseen tavoiteasetantaan. Tästä syystä EU-komissio tahtoo direktiiviehdotuksellaan ohjata pörssiyhtiöiden huomiota pitkän aikavälin tavoitteisiin ja tukea sekä johdon että osakkeenomistajien pitkäaikaista sitoutumista niihin.

Pidän hyvänä ajatusta, että osakkeenomistajilla olisi yhtiökokouksessa suora vaikuttamismahdollisuus toimitusjohtajan palkkatasoon ja yhtiön yleisiin palkitsemis-

merkittävästi, sillä ansaintajaksot ovat pitkiä eikä palkkioita makseta vuosittain. Tästä johtuen pitkän aikavälin kannustinjärjestelmien perusteella maksetut palkkiot eivät ole vuositasolla vertailukelpoisia keskenään.

Valtio-omisteisten yhtiöiden toimitusjohtajista noin 40 prosentilla on käytössä lisäeläkejärjestelmä. Pörssiyhtiöiden toimitusjohtajista yli 50 prosentilla, kaupallisten yhtiöiden toimitusjohtajista lähes 60 prosentilla ja erityisyhtiöiden toimitusjohtajista noin viidenneksellä on lisäeläkejärjestelmä. Valtaosa näistä lisäeläkejärjestel-

mistä on maksuperusteisia ja käytössä on enää yksittäisiä etuusperusteisia järjestelmiä. Toimitusjohtajien lisäeläkkeiden vuosimaksut olivat noin 20 prosenttia kiinteästä vuosipalkasta. Listattujen vertailuyhtiöiden toimitusjohtajista yli 60 prosentilla, suurten yhtiöiden toimitusjohtajista yli 50 prosentilla ja keskisuurten yhtiöiden toimitusjohtajista noin kolmanneksella on lisäeläkejärjestelmä.

periaatteisiin. On kuitenkin selvää, ettei yhtiökokous voi laatia näitä periaatteita, vaan ne täytyy tuoda kokoukseen asian tuntijoiden ja hallituksen hyvin valmistelemina. Uskon, että yhtiökokouksen hyväksynnän edellyttäminen johtaisi palkitsemisperiaatteiden aiempaa huolellisempaan valmisteluun; niiden perusteiden tarkempaan pohdintaan ja tiukempaan sitomiseen yhtiön pitkän tähtäimen strategiaan. Tämä on mielestäni direktiiviehdotuksen merkittävin etu.

Mahdollinen uhkakuva on se, että palkitsemisperiaatteiden ja enimmäistasojen julkistaminen parantaisi toimitusjohtajien neuvotteluasemaa suhteessa yhtiön hallitukseen. Lisäksi on selvää, että direktiiviehdotus tulisi jossain määrin lisäämään myös yhtiöiden hallinnollista taakkaa, kun tavoitteena tulisi pikemminkin olla sen keventäminen.

Meillä Suomessa pörssiyhtiöt raportoivat jo nyt hyvin avoimesti palkitsemisperiaatteistaan sekä johdon ja hallituksen palkkioista. Raportointi on kuitenkin toistaiseksi jälkikäteistä. Direktiiviehdotuksen toteutuessa osakkeenomistajille avattaisiin ja perusteltaisiin jo ennalta palkitsemisen lähtökohtia ja tavoitteita, minkä olettaisi lisäävän osakkeenomistajien sitoutumista johdon palkitsemiseen ja samalla vähentävän jälkikäteistä kritiikkiä.

Täsmennyksiä ja rajoituksia tarvitaan

Vaikka osakkeenomistajien päätösvallan lisääminen on mielestäni hyvä asia, ymmärrän myös direktiiviehdotuk-



ANTTI LAHTINEN

sen haasteet. Niistä ilmeisin liittyy hallituksen rooliin ja vastuuseen. Kun hallitus valitsee ja nimittää toimitusjohtajan, on loogista että se myös päättää hänen palkitsemisensa periaatteista. Direktiivi täytyykin muotoilla niin, ettei se sido hallituksen käsiä liikaa. Hallitus valmistelee jatkossakin palkitsemisperiaatteet, yhtiökokouksen kannanotot ovat yleisiä.

Joissain maissa palkitsemisasioiden viime vuosina viety yhtiökokousten päätettäväksi päätavoitteena palkitsemistasojen alentaminen. Tehtyjen selvitysten mukaan näyttää kuitenkin siltä, ettei palkkioiden alentamisessa ole onnistuttu, vaan vaikutus on voinut olla jopa päinvastainen. Ennen direktiivin lopullista hyväksyntää tulisikin huolellisesti käydä läpi eri maiden kokemukset vastaavista käytännöistä.

Direktiiviehdotus herättää varmasti laajaa ja perusteellista keskustelua. Monet sen yksityiskohdista kaipaavat vielä harkintaa, täsmennystä ja kansallisten yhtiölainsäädäntöjen huomioon ottamista. Koska johtajat ovat yhtiöissä hoitamassa omistajien varallisuutta, katson että omistajien vaikutus- ja päätösvallan lisääminen on haasteista huolimatta toivottava kehityssuunta.

ANTTI LAHTINEN

Toimitusjohtaja, Osakesäästäjien Keskusliitto ry

Hallitusvalinnat omistaja- ohjauksen keskeinen tehtävä

Hallitusten nimeäminen on omistajaohjauksen keskeinen tehtävä ja tärkeä omistajaohjauksen väline. Omistaja käyttää valtaansa yhtiökokouksessa, joka päättää hallitusjäsenien valinnasta. Hallitustyöskentelyllä pyritään edistämään yhtiön arvon kehitystä. Valtio ei tässä suhteessa poikkea yksityisistä sijoittajista, vaan pyrkii hallitusvalinnoiltaan turvaamaan omistamiensa yritysten arvonnousua etenkin kun kyseessä on kaupallisesti toimiva yhtiö. Erityistehtävää hoitavissa yhtiöissä hallituksen odotetaan vähintään varmistavan, että erityistehtävä hoidetaan mahdollisimman tehokkaasti. Hallitustyöskentely on pitkäjänteistä toimintaa, ja hallituksen tulee kiinnittää huomiota yhteiskunnallisiin asioihin, esimerkiksi yritysvastuuseen. Hyvä hallitus kykenee ennakoimaan toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia. Valtio omistajana kunnioittaa hallituksen itsenäisyyttä päätöksenteossa.

Omistajaohjausosasto vastaa valtioneuvoston kanslian omistuksessa olevien yhtiöiden yhtiökokousvalmisteluista ja nimeää hallitusjäsen ehdokkaita joko suoraan yhtiökokouksille tai esittää valtioneuostoissa pörs-siyhtiöissä ehdokkaita niiden yhtiökokousten asettamille nimitystoimikunnille. Valtion kokonaan omistama holding-yhtiö Solidium Oy puolestaan esittää hallitusjäsen ehdokkaita nimitystoimikunnille, jotka toimivat useimmissa Solidiumin salkkuyhtiöissä.

Hallitusjäsen ehdokkaita kartoitettaessa ehdokkaiden kokemus ja laaja-alainen liikkeenjohdollinen osaaminen ovat ensisijaisia kriteerejä. Omistajaohjausosastolla on käytössään hallitusjäseniä valittaessa resurssipankki, jonka kokoamisesta ja ylläpidosta vastaa neljän vuoden välein järjestettävän kilpailutuksen perusteella valittava toimittaja. Resursseja kartoitetaan ja täydennetään omistajaohjauksen kulloinkin esittämien tarpeiden ja toiveiden mukaisesti. Resurssipankkiin kootaan sekä koti- että ulkomaisia asiantuntijoita ja tasapuolisesti molempien

sukupuolten edustajia. Resurssipankkiin otetaan myös vastaan ilmoittautumisia.

Kun uutta hallitusjäsentä etsitään, omistajaohjausosasto määrittelee etsittävän henkilön profiilin, jonka perusteella resurssipankin ylläpitäjä listaa parhaiten tehtävään sopivat kandidaatit tai käynnistää sopivan kandidaatin haun. Omistajaohjausosaston edustajat haastattelevat valitut kandidaatit ennen ehdokkaan nimeämistä yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle.

Kunkin yhtiön hallitukseen pyritään nimeämään jäseniä, jotka ovat ammattiprofiililtaan toisiaan sopivasti täydentäviä ja jotka omalla panoksellaan voivat kehittää yhtiötä osallistumalla aktiivisesti hallitustyöskentelyyn. Hallituksen tärkeimpiä tehtäviä toimitusjohtajan valinnan ohella ovat yhtiön johdon tukeminen ja haastaminen sekä yhtiön strategian linjaaminen. Tämän vuoksi hallituksessa on oltava riittävä määrä kyseisen yhtiön toimialan tuntemusta. Kansainvälistä toimintaa harjoittavien yhtiöiden kohdalla valintakriteereihin kuuluu myös merkittävä kansainvälinen kokemus. Täysin omistettujen yhtiöiden hallitusjäsenien valinnassa otetaan lisäksi huomioon tasa-arvonäkökohdat siten, että kummankin sukupuolen osuus hallituksen jäsenistä on vähintään noin 40 prosenttia. Niissä yhtiöissä, joissa on valtion ohella muita omistajia, tasa-arvonäkökohtaa sovelletaan valtion asettamiin ehdokkaisiin.

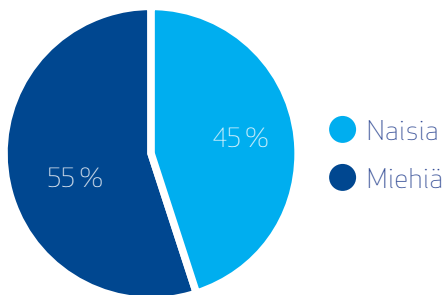
Valtion täysin omistetuissa yhtiöissä on viime vuosina saavutettu noin 40 prosentin tavoite molempien su-

kupuolten edustuksesta yhtiöiden hallituksissa. Tavoite on saavutettu jäsenien asiantuntijuuden ja pätevyyden perusteella. Vähemmistöomisteisissa yhtiöissä valtio-omistaja on pyrkinyt edistämään saman tavoitteen toteutumista tuomalla kantansa esiin hallitusjäseniä nimittäessään.

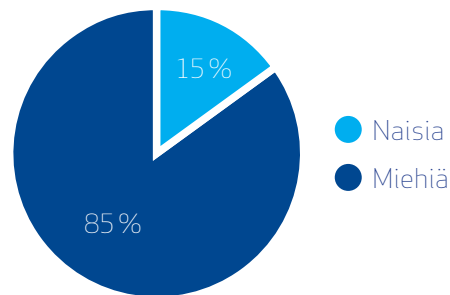
Vuonna 2013 omistajaohjaus esitti hallitusjäsen ehdokkaita 26 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Nimetyissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan 164, joista valtion nimeämiä 138. Naisten osuus kaikista valtion nimitysvallassa olevista jäsenistä oli 47,1 prosenttia. Kaikkien yhtiöiden hallitusten puheenjohtajista naisia on neljä eli 15 prosenttia. Helsingin pörssin yhtiöiden hallituksissa naisten osuus hallitusjäsenistä oli vuonna 2013 keskimäärin 23 prosenttia.

Vuoden 2014 aikana omistajaohjaus on esittänyt tai esittää hallitusjäsen ehdokkaita 27 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Näissä hallituksissa on jäseniä yhteensä 162, joista valtio voi nimetä 139. Valtion nimeämistä jäsenistä noin 45 prosenttia on naisia. Useimmissa niistä yhtiöistä, joiden hallituksissa molempia sukupuolia ei ole vähintään 40:tä prosenttia, tavoitetta ei voida saavuttaa nimettävien jäsenien lukumäärästä johtuen. Yli 10 prosenttia valtion nimeämisoikeuden piiriin kuuluvista jäsenistä vaihtuu vuoden 2014 yhtiökokouksissa. Tämä luku ei pidä sisällään hallitusten virkamiesjäseniä. Noin yhdeksän prosenttia nimitettävistä hallitusjäsenistä toimii ensimmäistä kertaa valtion omis-

Valtion nimitysvallassa olevat hallitusten jäsenet



Hallitusten puheenjohtajat



Luvut kevään 2014 yhtiökokousten jälkeen.

taman yhtiön hallituksessa. Puheenjohtaja vaihtuu vuoden 2014 yhtiökokouksissa kahdessa yhtiössä.

Valtio noudattaa omistajaohjauksessaan osakeyhtiölain mukaista tehtävien ja vastuiden jakoa yhtiön toimielinten ja omistajan välillä. Tämän mukaisesti omistaja nimittää yhtiön hallituksen, joka puolestaan nimittää yhtiön toimivan johdon. Vaikka omistajaohjaus ei näin ollen voi edistää tasa-arvonäkökohtien toteutumista yh-

tiöiden ylimmässä johdossa osakeyhtiölain tehtäväjaon mukaisesti, korostaa se omalla toiminnallaan tasa-arvon merkitystä läpi kaikkien yhtiön toimielinten.

Sukupuolten välisen tasa-arvon lisäksi valtio-omistaja korostaa hallitusten monimuotoisuuden tärkeyttä myös muista näkökulmista. Vuoden 2013 lopulla valtio-omistaja päätti luopua hallitusten jäseniä koskeneesta ikära-

Keskuskauppakamarin kolmas naisjohtajaselvitys

Menestystä hallituksissa, haasteita johtoryhmissä

Keskuskauppakamari edistää tavoitteellisesti naisjohtajuutta suomalaisissa yrityksissä. Saadaksemme tämän työn tueksi naisjohtajuuden tilasta luotettavaa tietoa erilaisten mielipiteiden ja oletusten sijaan teimme vuonna 2011 ensimmäisen laajan naisjohtajaselvityksen. Syksyllä 2013 julkaisimme järjestyksessään kolmannen selvityksen, jossa laajensimme tarkastelun pörssiyhtiöiden lisäksi koskemaan myös listaamattomia valtion kokonaan tai osittain omistamia yhtiöitä.

Naisjohtajuuden edistäminen itsesääntelyn keinoin kuuluu Keskuskauppakamarin strategiaan tavoitteisiin. Olemme olleet mukana Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin valmistelussa sen ensimmäisestä, vuoden 2003 versiosta lähtien. Hallitusten sukupuolijakaumaa itsesääntelyn keinoin ohjaava hallinnointikoodi on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi lisätä naisten määrää pörssiyhtiöiden hallituksissa. Suomi pitää EU:n kärkipaikkaa suurten listayhtiöiden hallitusten naisjäsenien osuudessa ja toimii esimerkkinä siitä, miten naisten asemaa on onnistuttu edistämään ilman kiintiösääntelyä.

Naisen osuus pörssiyhtiöiden hallituksissa kolminkertaistui 10 vuodessa

Vielä kymmenisen vuotta sitten suomalaisten pörssiyhtiöiden hallituksissa oli enimmäkseen miehiä. Tilanne on kuitenkin muuttunut nopeasti. Vuonna 2003 naisjäsenien osuus kaikkien pörssiyhtiöiden hallituksista oli 7 prosenttia. Kun vastaava luku vuonna 2013 oli 23 prosenttia, naisten osuus on yli kolminkertaistunut 10 vuodessa. Suurissa pörssiyhtiöissä naisten osuus hallituksissa on jo yli 30 pro-

senttia, keskisuurissa 23 prosenttia ja pienissä 18 prosenttia. Vain 14 pörssiyhtiöllä ei ole lainkaan naisjäseniä hallituksessa, ja nämä yritykset ovat kaikki pieniä, ns. small cap-yhtiöitä.

Suomalaiset small cap-yritykset ovat markkina-arvoltaan erittäin pieniä ja niiden hallituksissa on keskimäärin vain 5,1 henkilöä. Hallitusten jäsenet ovat näissä yhtiöissä usein perustajaosakkaita tai omistajia, ja syystä tai toisesta kasvuyhtiöiden perustajissa on enemmän miehiä kuin naisia. Jos ottaisimme Suomessa käyttöön hallitusten sukupuolikiintiöt, kuten usein edelleen kuulee vaadittavan, muutospaineet kohdistuisivat ennen kaikkea näihin pieniin yrityksiin. En pidä tarkoituksenmukaisena kohdistaa niihin tällaisia monissa tapauksissa epätarkoituksenmukaisia vaatimuksia.

Tasa-arvo-ohjelman tavoitteet saavutettu

Suomen valtio on jo vuosien ajan toiminut systemaattisesti ja tuloksellisesti naisten hallituspaikkojen lisäämiseksi. Viimeisimmässä vuosille 2012–2015 annetussa tasa-arvo-

joitteesta vuoden 2014 alusta lähtien. Ikärajat olivat tätä ennen olleet 68–70 vuotta.

Hallitusvalintojen dynaamisuus on lisääntynyt, mikä osaltaan heijastaa yritysten toimintaympäristön nopeaa muutosta ja korostaa yritysten tarvetta kyetä ennakoimaan muutoksia. Valtio-omistaja kiinnittää vastaisuudessa entistä enemmän huomiota hallitusjäsenen suoriutumiseen ja sitoutumiseen sekä seuraa aktiivisesti tehtyjen

strategisten valintojen toteutumista. Hallitusjäsenen toimikausia tarkastellaan entistä enemmän tehtävässä annettujen näyttöjen perusteella. Koska useiden yritysten toiminta on kansainvälistä, on odotettavissa, että hallitusjäseniä rekrytoidaan tulevaisuudessa enenevässä määrin ulkomailta.

ohjelmassa valtio-omisteisille yhtiöille asetettiin 40 prosentin sukupuolitavoite. Valtion nimitysvallan puitteissa tavoite on saavutettu. Vuonna 2013 omistajaohjaus esitti hallitusjäsen ehdokkaita 26 yhtiön yhtiökokoukselle tai nimitystoimikunnalle. Nimityksissä hallituksissa oli jäseniä kaikkiaan 164, joista valtion nimeämiä 138. Naisten osuus kaikista valtion nimityksissä olevista jäsenistä oli 47,1 prosenttia.



LEENA LINNAINMAA

Liiketoimintajohdossa edelleen erittäin vähän naisia

Koska hallitukset ovat vain jäävuoren huippuja ja käytännön liiketoimintaa toteutetaan yhtiöiden johtoryhmissä, olemme halunneet ottaa tarkasteluun myös naisten osallistumisen yritysjohtoon toimitusjohtajana tai johtoryhmän jäsenenä. Tilanne on tässä suhteessa mielestäni suorastaan hämmentävän heikko.

Suomalaisissa pörssi-yhtiöissä on yhteensä 856 johtoryhmän jäsentä, joista 143 eli 16,7 prosenttia on naisia. 31 yhtiössä johtoryhmään ei kuulu lainkaan naisia. Pääosa näistä on small cap -yhtiöitä, mutta löytyy myös peräti neljä kokonaan miesjohtoista large cap -yhtiötä. Vain yhdellä pörssi-yhtiöllä on toimitusjohtajanaan nainen, Nina Kopola Suominen Oyj:ssä. Valtio-omisteisten pörssi-yhtiöiden johtoryhmissä naisia on 14,8 prosenttia, eli vähemmän kuin muissa pörssi-yhtiöissä. Otanta suurimmista listaamattomista valtionyhtiöistä tuottaa naisten prosentuaaliseksi osuudeksi 17,9 prosenttia.

Johtoryhmiin yltäneet naiset toimivat useimmiten tukitoiminnoissa, kuten viestintä- tai henkilöstö- tai lakiasianjohtajina. Liiketoiminnan johtamisvastuuta heistä on

hyvin harvalla. Tämä seikka selittää epäilemättä naisten olematonta edustusta toimitusjohtajatasolla.

Aika ei hoida asiaa

Naisten osuus nuoremmissa johtajapolissa ei ole lisääntymässä. Nuorista alle 40-vuotiaina johtoryhmään nousseista johtajista edelleen yli 80 prosenttia on miehiä. Myös 36–45-vuotiaissa naisia on

selvästi alle 20 prosenttia, mikä on jopa vähemmän kuin 46–55-vuotiaiden ryhmässä. Nämä havaintomme eivät tue sitä yleistä uskomusta, että käynnissä olisi suuri naisjohtajien esiinmarssi yritysten johtoon.

Naisten vähäiselle määrälle liiketoimintojen johdossa ei ole löydettävissä yhtä syytä. Taustalla vaikuttavat ainakin perinteet, asenteet, stereotypiat, naisten koulutusvalinnat, puutteet naisten omassa aktiivisuudessa ja liiallinen itsekriittisyys, vaikeudet sovittaa yhteen työ- ja yksityiselämä, liian vähäinen verkottuminen sekä esikuvien ja käytännön mentorien puuttuminen.

Koska syyt ovat monitahoiset, ei ole olemassa myöskään yksinkertaisia ratkaisuja. Tarvitaan paljon käytännön toimia ja asenneilmapiirin muutoksia niin kodeissa, kouluissa, yrityksissä kuin julkisilla tahoilla. Keskuskauppakamari edistää naisjohtajuutta itsesääntelyn keinoin laatimalla selvityksiä ja kannanottoja sekä järjestämällä toista kertaa erinomaisen palautteen saaneen naisjohtajien mentorointiohjelman, sillä suomalaiset yritykset ansaitsevat johtoonsa parhaat mahdolliset henkilöt.

LEENA LINNAINMAA

Varatoimitusjohtaja, Keskuskauppakamari

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoitteena liiketaloudellisesti ja yhteiskunnallisesti kestävä tulos

Valtion aktiivisen omistajapolitiikan tavoitteena kaupallisesti toimivissa yhtiöissä on yhtiöiden jatkuva kannattava kehittyminen, markkina-arvon kasvu sekä omistaja-arvon pitkäjänteinen kasvu. Valtio pyrkii omistajana omistuksiansa hyvään kokonaistuottoon. Taloudellinen tuotto jakautuu sekä osinkotuottoon että omistuspohjien laajentamisista saataviin myyntituloihin. Toisaalta valtion rooliin omistajana liittyy aina yhteiskunnallisia tekijöitä, joiden vaikutukset on otettava huomioon omistajan toiminnassa.

Näitä päämääriä valtio tavoittelee omistajan käytettävissä olevilla keinoilla. Keskeisimmät omistajan käytettävissä olevat keinot ovat yhtiökokous ja hallitusvalinnat. Viime aikoina valtio on kiinnittänyt erityistä huomiota hallitusjäsenten osaamiseen ja lisäarvon tuottamiseen yhtiöille. Omistajaohjauksen panostukset ovat tuottaneet tulosta ja se on huomattu myös valtio-omistusten ulkopuolella. Suorahakuyritys Stanton Chasen kokoama

raati arvioi tämän kevään parhaaksi hallitusjäsenen nimitykseksi Jyrki Talvitien nimityksen Fortumin hallitukseen.

Valtio-omistajan näkökulmasta yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tukipilareita on yhtiöiden vastuullinen toiminta yhteiskunnassa. Tämän vuoksi valtio-omistaja edellyttää, että yritysvastuu kuuluu yritysten liiketoimintastrategian ytimeen. Yleisesti ottaen voidaan todeta, että kaikki salkkuyhtiöt toimivat vastuullisesti ja raportoivat vastuustaan. Valtio-omistajan toimilla on siis ollut myös yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Silti valtion salkkuun mahtuu erinomaisten toimijoiden rinnalla kehityskelpoisia yhtiöitä.

Maan hallituksen vuonna 2013 asettamien kehysriippäätöksen mukaisesti valtion yhtiöomistuksista tuloutetaan valtion budjettiin normaalia vuosittaista voitonjakoa suurempi osuus. Tämä toteutetaan sekä yhtiön tulouttamien ylimääräisten osinkojen että valtio-omistajan toteuttamien omistuspohjien laajentamisten kautta. Osinkotuloilla on viime vuosina ollut tärkeä merkitys

valtiontaloudessa. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden valtiolle vuonna 2013 maksama voitonjako oli 1 352,8 (1 324,3) miljoonaa euroa. Tästä merkittävimmän osan muodostivat Solidiumin 800 miljoonan euron voitonjako sekä Fortumin osingot, joita valtio vuonna 2013 sai 451 miljoonaa euroa. Listamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt maksoivat vuonna 2013 osinkoja valtiolle yhteensä 45,9 (28,4) miljoonaa euroa.

Maan hallitus on linjannut, että valtion kiinteistö-, maa- ja yhtiöomistuksista tuloutetaan valtion budjettiin yhteensä 1,9 miljardia euroa hallituskauden loppuun mennessä. Valtion yhtiöomistusten arvo kaikkineen on noin 25–30 miljardia euroa. Pörssiyhtiöomistusten markkina-arvo on 17,8 miljardia euroa (6.5.2014), mikä jakautuu Solidium Oy:n salkun 8,3 miljardiin euroon ja suoran salkun 9,5 miljardiin euroon.

Valtion koko pörssiomistuksen markkina-arvo muodostaa noin 10 prosenttia Helsingin pörssin markkina-

arvosta. Yksi suomalaiselle valtionomistukselle tunnusomainen piirre onkin, että valtio on suoraan tai välillisesti omistajana varsin monessa pörssinoteeratussa yrityksessä. Solidiumin perustamisen jälkeen vähemmistöomistusten hallinnointi ja omistusta koskevat järjestelyt ovat aiempaa joustavampia, koska yhtiö voi sekä rahoittaa osakkuusyhtiötään että hankkia uusia osakeomistuksia ilman erillisiä budjettimäärärahoja.

Valtion pitkäjänteinen ankkuriomistajuus kansallisesti merkittävissä ja globaaleilla markkinoilla toimivissa yrityksissä tukee pääkonttoreiden pysymistä kotimaassa. Samalla se vahvistaa muiden merkittävien kotimaisten omistajatahojen rinnalla kotimaisen pääomamarkkinan elinkelpoisuutta. Valtion yritysvarallisuudella on myös tätä kautta tärkeä yhteiskunnallinen merkitys. Viime aikoina etenkin Solidiumin yhtiöiden kohdalla on pystytty vahvistamaan suomalaisen yrityssektorin kansainvälistä kilpailukykyä osallistumalla omistus- ja toimialajärjestelyihin.

Valtio-omisteisten yhtiöiden yhteiskunnallinen vaikuttavuus vuonna 2013



Valtion yhtiöomistusten

arvo kaikkineen
noin 25–30 miljardia euroa



Pörssiyhtiöomistusten

markkina-arvo 17,8 miljardia euroa,
Solidium Oy:n salkku 8,3 miljardia euroa,
suora salkku 9,5 miljardia euroa



Työntekijöitä

valtio-omisteissa yrityksissä
Suomessa yli 90 000, ulkomailla
yhteensä noin 119 000



Voitonjako

4,4 miljardia euroa



Verojalanjälki

maksettavat ja tilitettävät yhteensä
6,9 miljardia euroa (kanslian
omistajaohjauksessa olevat yhtiöt)



Investoinnit

yhteenlaskettuina
5,7 miljardia euroa

Valtio-omistajalle on tärkeää myös yhtiöomistuksiin liittyvä aineeton osaaminen sekä sosiaalinen pääoma, jota valtio-omisteiset yhtiöt Suomessa suurelta osin edistävät. Yhtiöihin on kertynyt paljon kansallista osaamista, jolla on suuri merkitys elinkeinotoiminnan kehittymisen ja suotuisan taloudellisen kehityksen ja työllisyyden kannalta. Samoin se 90 000 työntekijän joukko Suomessa, jonka valtio-omisteiset yhtiöt kotimaassamme työllistävät, edustavat merkittävää sosiaalisen pääoman yhteiskunnallista ilmentymää. Kaikkineen Suomessa ja ulkomailla valtio-omisteiset yhtiöt työllistävät noin 209 000 työntekijää.

Vuonna 2013 valtio-omisteisten yhtiöiden investoinnit olivat yhteensä noin 5,7 miljardia euroa, joiden välilliset

vaikutukset kansantalouksiin ovat erittäin merkittävät. Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden vuodelta 2013 maksettavat ja tilitettävät verot olivat yhteensä noin 6,9 miljardia euroa.

Edellä mainitut tavoitteet pyritään saavuttamaan ja toimintaa ohjaamaan valtion omistajaohjauksen tärkeiden välineiden, eli itsenäisen omistajastrategisen valmistelun ja hyvän hallintotavan kehittämisen kautta. Hyvän hallintotavan merkitys korostuu erityisesti silloin, kun yhtiössä on useampia omistajia. Yksin omistajana valtio voi vapaasti asettaa yhtiölle muita kuin taloudellisia tavoitteita ilman, että se vaarantaisi muiden omistajien asemaa tai loukkaisi heidän oikeuksiaan. Tosin tällöinkin hyvä hallintotapa on hyvän omistajaohjauksen peruspi-

Ekonomistin näkökulma

Talouden murrosvaiheessa tarvitaan panostuksia uuteen yritystoimintaan

Suomen teollinen pohja on viime vuosina murentunut nopeasti, eikä pääomia uuden kasvun rakentamiseen ole riittävästi saatavilla. Mielestäni valtio voisi tässä tilanteessa toimia aiempaa aktiivisemmin uuden yritystoiminnan tukijana ja rahoittajana.

Nokian historialliset kasvuvuodet ovat takana, eikä tiukka kansainvälinen kilpailu luo edellytyksiä odottaa vahvaa kasvua myöskään perinteisesti vahvoilla toimialoillamme, metsä- ja paperi- tai konepajateollisuudessa. Vaikka rahoitusta on Suomessa nykyisin saatavilla enemmän kuin teollisuutemme rakentamisen vuosikymmeninä, olemme edelleenkin kansainvälisessä vertailussa melko pääomaköyhä maa. Suomeen sijoittaminen ei tällä hetkellä houkuttele myöskään suuria kansainvälisiä sijoittajia kovinkaan paljon.

Jos ja kun haluamme luoda uutta yritystoimintaa, valtio voisi mielestäni ottaa nykyistä vahvemman roolin sen tukemisessa ja rahoittamisessa. Luopumalla joistain perinteisistä yritysomistuksistaan, tai ainakin pienentämällä omistusosuuksiaan selvästi, valtio-omistaja voisi suun-

nata nykyistä enemmän pääomia uusiin kasvuyrityksiin. Mielestäni on perusteltua pohtia enemmistöosakkuuden säilyttämisen tarpeellisuutta yrityksissä, jotka on saatu toimimaan tehokkaasti avoimilla markkinoilla. Koska maamme teollinen pohja on nyt huomattavasti heikompi kuin muutama vuosi sitten, olisi mahdollisia myyntituloja saatessa myös perusteltua harkita niiden merkittävämpää kohdentamista kasvuyrityksiin uusille toimialoille.

Valtio-omistuksen sijaan palveluvelvoitteita yksityisille yrityksille

Monilla valtio-omisteisilla yhtiöillä on sekä avoimessa kilpailussa toimivia liiketoimintoja että julkisia palvelutehtäviä. Katson tämän helposti jarruttavan näiden yhtiöiden kehitystä, kun liiketaloudellisesti kannattamattomiin palvelutehtäviin sitoutuu pääomia, joita tarvittaisiin

lari. Enemmistöomistajana valtio voi tarvittaessa yksin ratkaista normaalit yhtiökokouksessa päätettävät kysymykset ja siten käyttää määräysvaltaa kaikissa yhtiön johtamisjärjestelmän kannalta keskeisissä kysymyksissä. Vähemmistöomistajana valtio toimii omistuksen koon perusteella yhtiökokouksessa ja hallitusvalinnoissa sekä kaikissa muissa omistajan toimintaa vaativissa tilanteissa.

Vaikka valtio olisi vähemmistöomistaja, voi omistus olla taloudellisesti merkittävä, mikä korostuu erityisesti pörssiyhtiöomistuksissa. Tämän ja edellä mainittujen vuoksi valtio toimii omistajana aina osakeyhtiölain ja arvopaperimarkkinalain mukaisesti, käyttää omistajavaltaansa yhtiökokouksissa, eikä edellytä tai vaadi erivapauksia tai muista omistajista poikkeavia oikeuksia.

Valtion määrätietoinen hyvän hallintotavan käytäntöjen kehittäminen sekä vaativan mutta oikeudenmukaisen omistajaroolin vahvistaminen on johtanut siihen, että valtiosta on tullut edelläkävijä monissa omistajavallan alaisissa asioissa. Muun muassa vuosia kehitetty näkemys ja kannanotto johdon palkitsemisesta on linjannut käytäntöjä myös yksityissektorilla. Samoin parin viime vuoden aikana kehityt linjaukset omistajan suhtautumisesta yritysvastuuseen ovat osaltaan vaikuttaneet myös yksityisen sektorin toimintaan.

uuden liiketoiminnan kehittämiseen. Jos liiketaloudellisesti kannattamatonta toimintaa on valtion tarpeiden mukaan ylläpidettävä, on rajan sen ja muun toiminnan välillä oltava selvä.

Nähdäkseni valtion omistusta ei kuitenkaan välttämättä tarvita yritysten yhteiskunnallisten velvoitteiden täyttämiseen, vaan asia voidaan hoitaa tehokkaasti yksityisille yrityksille asetettavilla palveluvelvoitteilla. Esimerkkejä tämentyyppisistä toimintamalleista on runsaasti. Postiliiketoimintaa yksityistettäessä yrityksille on useissa maissa asetettu jakeluun liittyviä velvoitteita. Pankki- ja apteekkitoimialat ovat meillä toimilupaperusteisia ja pitkälti säädeltyjä, vaikka yksityiset yritykset hoitavat niitä. Malli on toimiva, vaikka kovin mittavat palveluvelvoitteet karkottavat tietenkin helposti omistajakandidaatteja.

Valtiolla tärkeä rooli suomalaisen osaamisen säilyttämisessä

Kasvuyritysten tukemisen lisäksi valtiolla on mielestäni keskeinen merkitys vahvan kotimaisen osaamisen säilyttämisessä toimialoilla, joilla kireä kansainvälinen kilpailu uhkaa toiminnan jatkumista. Telakkateollisuus on näistä toimialoista ilmeisin. Meille on tällä toimialalla kertynyt ainutlaatuista osaamista, jonka luominen nollasta on hyvin vaikeaa. Vaikka telakkateollisuudella on puhtaan kaupallisesti arvioiden ollut suuria vaikeuksia, pidän alan



PASI KUOPPAMÄKI

osaamisen säilyttämistä maassamme tärkeänä. IT-toimialalla valtio voisi puolestaan kasvuyritysten rahoituksen kautta ylläpitää ja kehittää Nokian luomaa osaamisipääomaa.

Osakeomistukset turvaavat valtion taloutta

Kun valtion velat ja saamiset vielä vuonna 2008 olivat samaa mittaluokkaa, velat ovat nyt kasvaneet noin 40 prosenttia saamisista suuremmiksi. Osakkeet, joista valtio on viime vuosina saanut selvästi velan korkoa suurempaa osinkotuottoa, muodostavat merkittävän osan saatavista. Vaikka kannatan valtion osakeomistusten vähentämistä avoimessa kilpailussa menestyvissä yrityksissä, osakesalkku on mielestäni hyvä turva pahan päivän varalle.

Solidiumin omistajarooli kaipaisi mielestäni kirkastamista. Yhtiöomistusten yhteiskunnallisen merkityksen näkökulmasta olisi parempi, jos sen rooli suhteessa valtio-omistajaan olisi selvempi. Nyt on julkisuudessa epäselvyyttä siitä, kuinka pitkälti Solidium on puhtaasti omistaja-arvoa tavoitteleva yhtiö, kuinka pitkälti valtion teollisuuspoliittisten päämäärien ajaja. Tältä osin valtion osakeomistusten salkkujako voisi olla selkeämpi.

PASI KUOPPAMÄKI

Pääekonomisti, Danske Bank

Yritysvastuu integroitava liiketoimintaan

Omistajapoliittisessa periaatepäätöksessä linjattiin yritys vastuun edistämiseen liittyvät näkökohdat, tavoitteet ja periaatteet sekä ohjeistettiin ministeriöitä niiden hoitamisessa. Periaatepäätöksessä valtion kokonaan omistamien yhtiöiden ja valtiomistajajäsenien listamattomien yhtiöiden edellytetään ja muiden toivotaan laativan erillisen yritys vastuuraportin tai sisällyttävän sen selkeästi erotettavana osana vuosikertomukseensa. Keväällä 2014 valtio-omisteiset yhtiöt raportoivat yritys vastuusta veloitteen mukaan kolmannen kerran. Kaikki määräysvalta yhtiöt raportoivat joko osana vuosikertomustaan tai omana raporttinaan. Omistajaohjaus raportoi vuonna 2013 kaksi kertaa yritys vastuusta talouspoliittiselle ministerivaliokunnalle osana säännönmukaisia katsauksia valtion yhtiöomistuksesta.

Nykymaailmassa yritys vastuun integroiminen liiketoimintaan on välttämätöntä ja edellytys kannattavalle liiketoiminnalle sekä usein myös merkittävä kilpailuetu ja innovaatioiden lähde. Yritys vastuu on yhä kasvava menestystekijä yrityksissä, ja omistajan näkemyksen mukaan vastuullinen toiminta on liiketoiminnan tuottoa lisäävä mahdollisuus sekä tärkeä osa riskienhallintaa. Omistajan tavoitteena onkin omistajavaltaa käyttämällä edistää vastuullisia toimintatapoja ja siten kasvattaa yhtiöiden omistaja-arvoa.

Vuonna 2013 omistajaohjausosasto on jatkanut panostuksia yritys vastuuseen sekä oman toimintatapansa ja osaamisensa kehittämistä ja vakiinnuttamista. Yritys vastuuasiat on lisätty omistajaohjausosastolla yritysten taloudelliseen ja strategiseen analyysiin. Omistajan tavoitteena on muodostaa itsenäinen näkemys yhtiöiden yritys vastuun tilasta ja pyrkiä myös aktiivisesti vaikuttamaan omistamiensa yritysten yritys vastuuasioden tilaan. Omistajaohjauksen toimintatapaan kuuluu aktiivinen dialogi yritysten johdon kanssa ja yritys vastuuasioista keskustellaan osana säännönmukaisia yhtiötapaamisia. Lisäksi omistajaohjausosasto järjestää säännöllisesti tapaamisia omistamiensa yhtiöiden yritys vastuutyötä tekeville henkilöille kokemusten vaihtamiseksi sekä palautteen saamiseksi omasta toimintatavastaan.

Omistajaohjausosaston ohjaus vastuulla on 27 hyvin erikokoista ja usealla eri toimialalla toimivaa yritystä, joiden olennaiset yritys vastuuasiat poikkeavat merkittävästi toisistaan. Tähän vaikuttavat muun muassa yritysten arvoketjut ja toimialat, kansainvälisyys, paikalliset toimintaympäristöt ja sidosryhmien odotukset. Liiketoimintaan liittyvät yritys vastuuriskit ja -mahdollisuudet vaihtelevat siten yhtiöittäin.

Valtio-omistajan tavoite on, että kaikki – myös vähemmistöomisteiset yhtiöt – ottavat yritys vastuun koko liiketoimintaansa ohjaavaksi teemaksi, osaksi strategiaa, riskiarviointeja sekä hallitus- ja johtoryhmätyöskentelyä sekä asettavat sille tavoitteet. Omistajaohjaus on korosta-

nut tavoitteiden asettamisen ja toteutumisen seurannan tärkeyttä yritysvastuun johtamisessa sekä yritysvastuutavoitteiden roolia osana yhtiöiden palkitsemisjärjestelmiä. Kaikki omistajaohjausosaston ohjausvastuulla olevat yhtiöt ovat asettaneet yritysvastuulle tavoitteita. Myös hallitusten roolia yritysvastuussa ja sen johtamisessa on korostettu. Yritysvastuu on aina viime kädessä yrityksen hallituksen vastuulla. Katsauskaudella yritysvastuu nousi entistä tiiviimmin hallitusten asialistalle, osaksi liiketoimintastrategioita ja johtamisjärjestelmiä. 76 prosentissa kaikista omistajaohjausosaston ohjausvastuulla olevista yhtiöistä hallitus seuraa ja hallitukselle raportoidaan säännöllisesti yritysvastuuasioista.

Liiketoiminnan vaikutuksia on alettu yhä enemmän tarkastelemaan yrityksen koko arvoketjun näkökulmasta. Kansainvälistymisen ja globaalien toimitusketjujen myötä myös ihmisoikeuskysymykset sekä eettiset, korruption vastaiset toimintatavat ovat nousseet voimakkaasti esille. Erityisesti sosiaaliseen vastuuseen liittyvät riskit luovat haasteita moniulotteisissa arvoketjuissa. Myös se, mihin maahan yritykset maksavat veronsa, on herättänyt keskustelua valtio-omisteisten yhtiöiden ympärillä. Valtioneuvoston kanslian ohjausvastuulla olevista yrityksistä 24 prosenttia raportoi vuonna 2013 verojalanjälkensä maittain. 72 prosenttia yhtiöistä raportoi

kunnioittavansa ihmisoikeuksia. Viisi valtioneuvoston kanslian ohjausvastuulla olevaa yhtiötä on sitoutunut Global Compactin periaatteiden noudattamiseen.

Yritysvastuu on noussut tärkeäksi liiketoimintakysymykseksi ja valtio-omisteisten yhtiöiden hallitusten agendalle. Kehitettävää löytyy kuitenkin runsaasti, ja valtio-omistajan yritysvastuutyö perustuukin jatkuvan parantamisen periaatteelle.

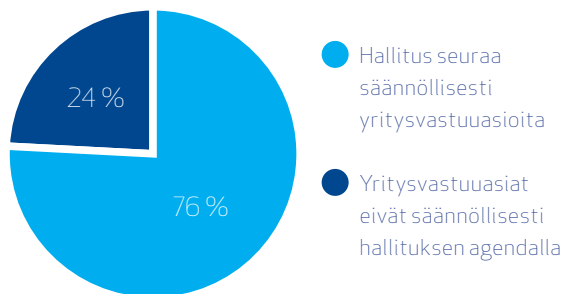
Verojalanjälki

Yritysvastuun kannalta verojen maksun läpinäkyvyys ja avoimuus ovat olennaisimpia asioita. Tähän asti yritykset ovat voineet vapaaehtoisesti kertoa verotustaan koskevista menettelytavoista, tavoitteista ja siitä, mihin valtioihin verot maksetaan. Kirjanpitolaki edellyttää vain tuloverojen raportoimista.

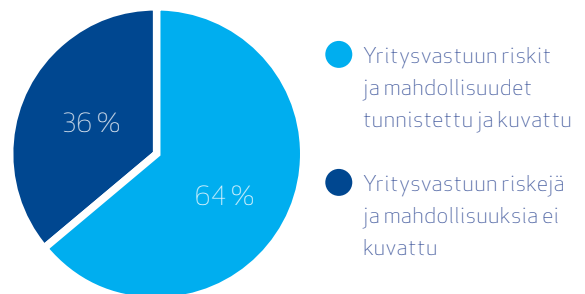
Verot pitäisi maksaa siihen valtioon, jonne ne liiketoiminnan perusteella kuuluu maksaa, eikä sinne missä verotus on alhaisempi. Myös konsernin rakenteen tulisi vastata tosiasiallista toimintaa niin, että taloudellisen ja oikeudellisen muodon välillä ei olisi ristiriitaa.

Kansainvälisessä liiketoiminnassa eri valtioiden erilaiset verojärjestelmät ja verosopimusverkostot antavat mahdollisuuden verosuunnitteluun. Yrityksillä ei ole velvollisuutta maksaa veroja enempää kuin verolain-

Yritysvastuuasiat hallitusten agendalla



Riskit ja mahdollisuudet



säädännössä määrätään, eivätkä kansainväliset yritykset näin ollen toimi laittomasti hyödyntäessään eri maiden verojärjestelmiä.

Verojalanjälkeä koskevan julkisen keskustelun johdosta Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto selvitti toukokuussa 2013 vastuullaan olevien kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavien yhtiöiden vuonna 2012 eri maissa maksamat verot verolajeittain. Niiden yhtiöiden, joilla on liiketoimintaa vain Suomessa, ei tarvinnut vastata kyselyyn. Tiedot pyydettiin yhteensä 27 yhtiöltä.

Vastauksia saatiin 12 kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavalta yhtiöltä. Vuonna 2014 yhtiöitä on pyydetty antamaan selvitykset vuodelta 2013 eri maissa maksettavista veroista verolajeittain.

Selvityksen piiriin kuuluvat nyt kaikki yhtiöt, ja jatkossa kysely toteutetaan vuosittain tilinpäätösten valmistuksen jälkeen.

Verolajeittain voitiin todeta, että varsinaiset tuloverot muodostavat vain pienen osan yhtiöiden maksamista veroista. Suurimmat verokertymät syntyvät valmisteverois-

FIBSin yritys vastuututkimus 2014

Vastuullisuus yhä tärkeämpää yrityksille

Toteutimme uusimman, järjestyksessään toisen yritys vastuututkimuksemme tammi-helmikuussa 2014. Saamamme vastaukset osoittavat, että vastuullisuuden merkitys yrityksille jatkaa kasvuaan. Jopa lähes puolet vastanneista yrityksistä sanoo vastuullisuuden olevan liiketoimintansa lähtökohta.

Yritys vastuututkimuksemme on laajin suomalaisten suuryritysten vastuullisuutta kartoittava tutkimus. Sen kohderyhmänä oli satunnaisotos Suomen 1000 suurimman yrityksen toimitusjohtajia ja yritys vastuusta vastaavia henkilöitä, joista meille vastasi 201 henkilöä. Valtaosa tutkimukseen osallistuneista yrityksistä on osakeyhtiöitä, neljännes pörssilistattuja yrityksiä ja lähes puolet teollisuusalan yrityksiä. Vastaajista yllättävän suuri osa, eli 41 prosenttia, oli toimitusjohtajia. Tämä on mielestäni hyvin positiivinen signaali, sillä se kertoo ylimmän johdon kiinnostuksesta ja sitoutumisesta vastuullisuuteen.

Vastuullisuuden merkitys yritysten liiketoiminnan kannalta on kasvanut merkittävästi edellisvuotiseen tutkimukseen verrattuna: 71 prosenttia vastanneista yrityksistä sanoo nyt vastuullisuuden olevan heille erittäin olennainen tekijä, kun edellisvuoden vastaava luku oli 55 prosenttia. Vaikka yli 40 prosenttia yrityksistä kertoo vastuullisten toimintatapojen auttaneen lisäämään

myyntiä ja vähentämään kustannuksia, vain harva asettaa vastuullisuustoiminnalleen taloudellisia tavoitteita.

Sijoittajien ja omistajien merkitys vastuullisuuden vauhdittajina kasvanut

Vastuullisuusosaaminen yritysten johdossa ja hallituksissa lisääntyy. Suuressa osassa yritysten johtoryhmiä (71 prosenttia) ja hallituksia (63 prosenttia) on jo yksi tai useampi vastuullisuuskysymyksiä hallitseva jäsen. Johtoryhmissä tämä henkilö on yleisimmin toimitusjohtaja. Vaikka tiedustelimme asiaa hieman erilaisella sanamuodolla vuonna 2013, voidaan mielestäni vetää johtopäätös, että hallituksissa muutos edellisvuodesta on ollut merkittävä. Tämä on selkeä viesti vastuullisuuden painoarvon kasvusta. Vastanneista yrityksistä 44 prosenttia sisällyttää vastuullisuusnäkökulmia johdon kannustin- ja palkitsemisjärjestelmiinsä, ja osuus on ollut nousussa.

Vaikka ylin johto onkin entiseen tapaan keskeisin vastuullista toimintaa edistävä taho yrityksissä, jo yli puolet

ta ja arvonlisäveroista. Palkkaverot ja työnantajamaksut yhdessä muodostavat seuraavaksi suurimman erän.

Valtioneuvosto on täsmentänyt kantaansa koskien yritysten ei-taloudellisia tietoja ja maakohtaista veroraportointia. Valtioneuvosto kannattaa maakohtaista veroraportointia ja avoimuuden ja läpinäkyvyyden lisäämistä yritysten raportoinnissa.

Valtio-omistajan kanta on, että vastuulliseen yritystoimintaan kuuluu verojen maksaminen siihen valtiooon, jonne ne liiketoiminnan perusteella kuuluu maksaa.

On tärkeää, että yhtiöt raportoivat osana yritysvastuuraporttiaan kaikille sidosryhmilleen verojalanjäljestään ja kertovat samalla verosuunnittelunsa tavoitteista ja verostrategiasta. Lisäksi verotus on otettu osaksi omistajaohjauksen ja yritysten välistä yritysvastuukeskustelua. Merkittävät verokysymykset tulee nostaa yhtiön hallituksen agendalle. Hallitusten tulisi ottaa verostrategiassa huomioon myös maineen, eettisyyden ja riskien hallinnan näkökulmat.

yrityksistä pitää sijoittajia ja omistajia vastuullisuustoimintaansa ohjaavina voimina. Valtio-omisteisissa yhtiöissä valtioneuvoston omistajapolitiittisen periaatepäätöksen linjauksilla on luonnollisesti ollut tässä suhteessa keskeinen merkitys.

Ympäristö edelleen ylivoimaisesti olennaisin vastuullisuusteema

Lähes 80 prosenttia yrityksistä pitää edellisvuoden tapaan ympäristöä olennaisimpana vastuullisuusteemana. Oikeudenmukaiset toimintatavat, jotka sisältävät mm. korruption vastaisen toiminnan, vastuulliset hankintakriteerit ja veronmaksun, ovat olennaisia kahdelle kolmesta vastanneesta yrityksestä. Yli puolet näistä yrityksistä kertoo raportoivansa verojalanjäljestään. Vaikka verojalanjälkiraportoinnista on julkisuudessa keskusteltu paljon, määrä on pari prosenttia edellisvuotta alhaisempi. Katson, että valtio-omisteiset yhtiöt ovat Suomessa olleet suunnannäyttäjiä sekä monissa ympäristökysymyksissä että verojalanjälkiraportoinnissa.

Puolet yrityksistä pitää tulevaisuuden toimintaedellytystensä turvaamista ja maineen rakennusta tärkeimpinä syinä panostaa vastuullisuuteen. Sen sijaan mahdollisuus uusien tuotteiden, palveluiden ja innovaatioiden kehittämiseen motivoi vain harvoja yrityksiä vastuullisuusinvestointeihin. Tämä kertoo siitä, että maailmalla yleistynyt käytäntö kehittää liiketoiminnallisesti kannattavia ratkaisuja yhteiskunnallisiin ongelmiin ei ole vielä löytänyt läpi meillä.



MIKKO ROUTTI

Vastuullisuuden integrointi koko liiketoimintaan suurin johtamishaaste

Myönteistä kehitystä on vuoden aikana tapahtunut toimitusketjujen vastuullisuuden hallinnassa. Sen kokee kaikkein haastavimmaksi vastuullisuusteemaksi enää 29 prosenttia yrityksistä, kun luku oli edellisvuonna 34 prosenttia. Vastuullisuusviestintä, työtyytyväisyys ja hyvinvointi sekä ympäristövaikutusten hallinta puolestaan koetaan aiempaa haastavammiksi teemoiksi. Suurimmaksi vastuullisuuden johtamisen haasteeksi on noussut vastuullisuuden integrointi liiketoimintaan. Sen kokee haastavaksi puolet vastanneista yrityksistä. Yrityksissä on ilahduttavasti otettu käyttöön myös ihmisoikeuksien suojaamiseen liittyviä käytäntöjä, vaikka asia ei noussutkaan keskeisten haasteiden joukkoon.

Vastuullisuusteemoista keskustellaan julkisuudessa paljon, ja uskon niiden merkityksen yrityksille jatkavan kasvuaan. Jaan täysin valtio-omistajan näkemyksen siitä, että vastuullinen liiketoiminta edistää yrityksen liiketaloudellista kannattavuutta. Toivonkin tulevien vuosien yritysvastuututkimustemme osoittavan, että yritykset asettavat jatkossa entistä useammin vastuullisille toimintatavoilleen konkreettisia ja mitattavia taloudellisia tavoitteita.

MIKKO ROUTTI

Toiminnanjohtaja, Yritysvastuuverkosto FIBS

VALTION OSAKESALKKU

VALTIO-OMISTEISET YHTIÖT

Valtioneuvoston kansliaan keskitetty omistajaohjaus

KAUPALLISESTI TOIMIVAT

SIJOITTAJAINRESSI

YHTIÖRYHMÄ 1a

Altia Oyj
Art and Design City Helsinki Oy Ab
Destia Oy
Ekokem Oy
Kemijoki Oy
Nordic Morning Oyj
Raskone Oy

STRATEGINEN INTRESSI

YHTIÖRYHMÄ 1b

Arctia Shipping Oy
Boreal Kasvinjalostus Oy
Finnair Oyj
Fortum Oyj
Gasum Oy
Itella Oyj
Leijona Catering Oy
Meritaito Oy
Motiva Oy
Neste Oil Oyj
Patria Oyj
Suomen Lauttaliikenne Oy
Suomen Rahapaja Oy
Suomen siemen-
perunakeskus Oy
Suomen Viljava Oy
Vapo Oy
VR-Yhtymä Oy

SOLIDIUMIN OMISTUKSET

Elisa Oyj
Kemira Oyj
Metso Oyj
Outokumpu Oyj
Outotec Oyj
Rautaruukki Oyj
Sampo Oyj
Stora Enso Oyj
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj
TeliaSonera AB
Tieto Oyj
Valmet Oyj

Kertomusvuoden lopussa omistajaohjausosaston ohjausvas-
tuulla oli 27 yhtiötä, joista kolme oli pörssiyhtiöitä (Finnair
Oyj, Fortum Oyj, Neste Oil Oyj) ja kolme erityistehtäväh-
tiöitä (Solidium Oy, Governia Oy, Suomen Erillisverkot Oy).
Vuonna 2013 valtio myi 9 prosentin omistusosuutensa työ-
eläkevakuutuksen järjestelmäkehittäjä Arek Oy:stä. Vuoden
2013 lopussa muiden ministeriöiden omistajaohjauksessa oli
21 yhtiötä.

Valtion täysin omistama holding-yhtiö Solidium kuuluu
omistajaohjausosaston vastuulle. Solidiumin omistuksessa
oli vuoden 2013 lopussa kaksitoista pörssiyhtiötä, joissa
kaikissa Solidium on vähemmistöomistajana. Salkkuyhtiöi-
den lukumäärä kasvoi yhdellä, kun Metso jakautui osittais-
jakautumisella Metsoksi ja Valmetiksi vuodenvaihteessa
2013–2014.

Vuonna 2013 saatiin päätökseen myös yh-
tiökohtaisten erityistehtävien ja strategis-
ten intressien määrittelyt. Määritelmät on
julkaistu omistajaohjauksen verkkosivuilla
keväällä 2013. Ekokem Oy poistettiin stra-
tegiseksi katsottavien yhtiöiden listalta ja
kolme yliopistokiinteistöyhtiötä siirrettiin
erityistehtävähäyhtiöistä strategiseksi
katsottaviksi yhtiöiksi.

Omistajaohjaus eri ministeriöissä

ERITYISTEHTÄVÄYHTIÖT

YHTIÖRYHMÄ 2

Alko Oy	STM
OHY Arsenal Oy	VM
CSC – Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM
Finavia Oyj	LVM
Finnpilot Pilotage Oy	LVM
Finnvera Oyj	TEM
Governia Oy	VNK
Hansel Oy	VM
Haus Kehittämiskeskus Oy	VM
Hevosopisto Oy	OKM
Kuntarahoitus Oyj	YM
Solidium Oy	VNK
Suomen Erillisverkot Oy	VNK
Suomen Ilmailuopisto Oy	OKM
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM
Tietokarhu Oy	UM
Teollisen yhteistyön rahasto Oy	VM
Veikkaus Oy	OKM
Yleisradio Oy	LVM
Yrityspankki Skop Oyj	VM

STRATEGINEN INTRESSI

YHTIÖRYHMÄ 2

Aalto-yliopistokiinteistöt Oy
Fingrid Oyj
Helsingin yliopistokiinteistöt Oy
Suomen yliopistokiinteistöt Oy

Perustietoja salkkuyhtiöistä

	Liike- vaihto, M€	Liike- voitto, M€	Liike- voitto- prosentti	Taseen loppu- summa, M€
Pörssiyhtiöt				
Finnair	2 400,3	-8,8	-0,4 %	2 200,6
Fortum	6 056,0	1 712,0	28,3 %	24 420,0
Neste Oil	17 462,0	632,0	3,6 %	7 040,0
Listaamattomat kaupallisesti toimivat				
Altia	475,5	0,7	0,1 %	577,7
Arctia Shipping	63,0	17,5	27,8 %	175,6
Art and Design City Helsinki	0,4	0,0	3,9 %	0,5
Boreal Kasvinjalostus	9,4	0,7	7,9 %	10,2
Destia	489,7	18,9	3,9 %	220,1
Ekokem	196,0	28,1	14,3 %	278,6
Gasum	1 147,5	36,8	3,2 %	768,6
Itella	1 976,8	9,9	0,5 %	1 415,7
Kemijoki	35,0	-4,6	-12,6 %	457,8
Leijona Catering	65,3	4,0	6,1 %	21,3
Meritaito	26,8	-2,7	-10,1 %	29,3
Motiva	8,6	0,5	6,1 %	4,4
Nordic Morning	121,3	4,0	3,3 %	89,3
Patria	824,8	97,1	11,8 %	786,5
Raskone	91,5	1,8	2,0 %	35,9
Suomen Lauttaliikenne	47,1	8,2	17,5 %	43,0
Suomen Rahapaja	97,3	-6,4	-6,6 %	76,6
Suomen Siemenperunakeskus	3,9	0,4	9,0 %	3,3
Suomen Viljava	16,7	2,6	15,9 %	25,2
Vapo	616,7	31,7	5,1 %	840,5
VR-Yhtymä	1 421,2	70,6	5,0 %	1 808,8
Erityistehtävayhtiöt				
Governia	124,6	12,2	9,8 %	473,3
Solidium		65,5		
Suomen Erillisverkot	38,5	-0,8	-2,10 %	135,6

^{*)} CAGR (Arctia Shipping, Meritaito, Suomen Lauttaliikenne 2010–2013, Leijona Catering 2012–2013)

Oma- varaisuus- aste	Oman pääoman tuotto	Sijoitetun pääoman tuotto	Netto- velkaantumis- aste	Henkilöstö	Valtion tuotto 2009–2013*)
32 %	1,5 %	2,3 %	77,6 %	5 803	-10,1 %
44 %	12,0 %	9,2 %	74 %	9 886	7,3 %
42 %	19,1 %	13,4 %	43 %	5 049	9,3 %
29 %	-1,7 %	3,5 %	65 %	1 074	8,9 %
71 %	11,7 %	12,5 %	-12 %	279	10,6 %
86 %	4,2 %	5,7 %	-103 %	3	5,1 %
78 %	5,2 %	10,5 %	-54 %	72	9,7 %
44 %	18,9 %	20,2 %	-51 %	1 515	0,7 %
53 %	14,8 %	13,9 %	32 %	479	12,6 %
52 %	8,3 %	6,3 %	40 %	273	12,4 %
47 %	1,1 %	1,4 %	21 %	27 253	-0,5 %
19 %	-7,9 %	-10,9 %	385 %	218	-7,7 %
73 %	22,9 %	27,5 %	-79 %	485	33,7 %
70 %	-13,1 %	-10,9 %	11 %	222	7 %
64 %	16,3 %	22,7 %	-47 %	68	14 %
42 %	11,9 %	8,0 %	17 %	668	5,6 %
49 %	20,6 %	25,6 %	-4 %	3 614	14,7 %
27 %	15,5 %	9,5 %	66 %	749	-12,7 %
71 %	20,3 %	27,9 %	-17 %	288	91,5 %
51 %	-17,3 %	-8,9 %	59 %	221	-5,4 %
47 %	15,5 %	10,5 %	22 %	13	15,4 %
81 %	8,8 %	10,9 %	5 %	88	12,6 %
37 %	5,7 %	4,7 %	127 %	1 118	1,9 %
84 %	4,5 %	5,1 %	-18 %	10 234	2,5 %
29 %	4,4 %	3,5 %	169 %	253	
89 %				11	
86 %	-0,4 %	-0,6 %	-18,5 %	110	

Salkun arvon kehitys

Valtion osakesalkun kehitys

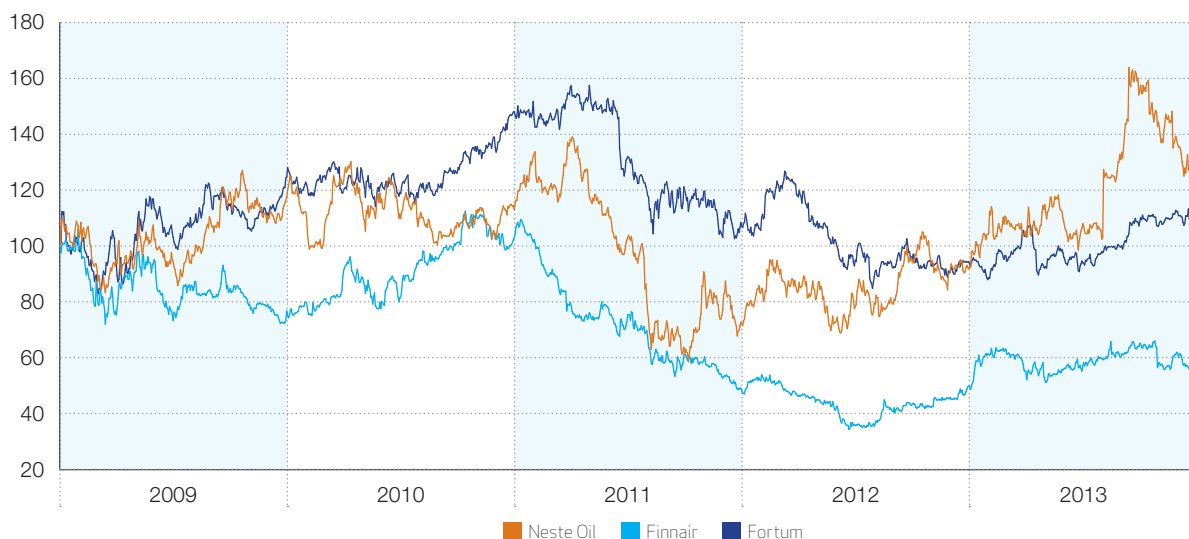
Valtion suoraan omistamien pörssiyhtiöiden (Finnair Oyj, Fortum Oyj, Neste Oil Oyj) markkina-arvo nousi 1,7 miljardia euroa eli 22,3 prosenttia vuonna 2013. Salkun markkina-arvo vuoden 2013 lopussa oli 9 543 (7 806) miljoonaa euroa. Helsingin pörssin yleisindeksi nousi 26,5 prosenttia vuonna 2013. Erityisen hyvin kehittyi

Neste Oilin markkina-arvo. Vuonna 2013 yhtiön osakekurssi nousi 47 prosenttia uusiutuvien polttoaineiden hyvän kehityksen tukemana. Valtion suoraan omistamien yhtiöiden muodostaman salkun kokonaistuotto vuonna 2013 oli 29,5 prosenttia. Helsingin pörssin tuottoindeksi nousi 32,2 prosenttia tarkasteluperiodilla.

VALTION PÖRSSIOMISTUKSEN MARKKINA-ARVO 31.12.2013 JA 31.12.2012

	Valtion omistus-osuus	31.12.2013		31.12.2012	
		Omistuksen markkina-arvo, M€	Paino portfoliossa	Omistuksen markkina-arvo, M€	Paino portfoliossa
Finnair	55,8 %	198	2 %	170	2 %
Fortum	50,8 %	7 499	79 %	6 381	82 %
Neste Oil	50,1 %	1 846	19 %	1 255	16 %
Yhteensä		9 543		7 806	
Solidiumin omistus, markkina-arvo		8 172		7 176	
Yhteensä		17 715		14 982	

VALTION SUORAAN OMISTAMIEN YHTIÖIDEN MARKKINA-ARVON KEHITYS 2009–2013

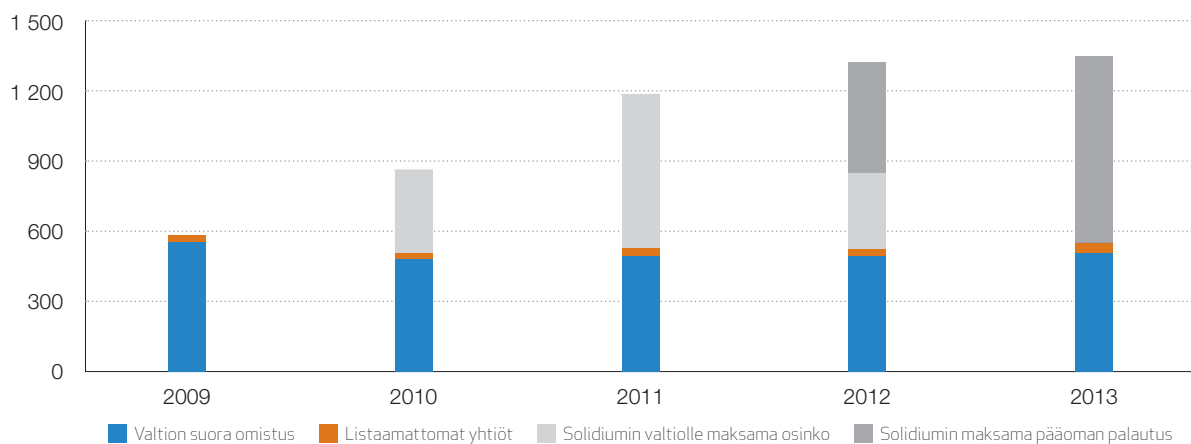


Valtioneuvoston kanslian omistajaohjauksessa olevien yhtiöiden valtiolle vuonna 2013 maksama voitonjako oli 1 352,8 (1 324,3) miljoonaa euroa. Tästä merkittävimmän osan muodostivat Solidiumin 800 miljoonan euron voitonjako sekä Fortumin osingot, joita valtio vuonna 2013 sai 451 miljoonaa euroa. Listaamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt maksoivat vuonna 2013 osinkoja valtiolle yhteensä 45,9 (28,4) miljoonaa euroa.

Valtion suoran omistuksen pörssisalkun yhtiöiden vuoden 2013 tuloksistaan valtiolle maksama osinkosumma kasvaa 579,5 (506,9) miljoonaan euroon. Fortumin

osingon nousu 1,1 euroon osakkeelta nostaa valtion saamaa osinkosummaa 45 miljoonaa euroa ja Neste Oilin osingon nousu 0,68 euroon osakkeelta edellisvuoden 0,35 eurosta nostaa valtion saamaa osinkosummaa 35 miljoonaa euroa. Finnair ei maksa vuodelta 2013 osinkoa. Listaamattomien kaupallisesti toimivien yhtiöiden vuoden 2013 tuloksistaan maksama osinkosumma kasvaa 70,9 (45,9) miljoonaan euroon. Kasvu johtuu pääasiassa VR-Yhtymän ja Patrian osinkojen noususta. VR-Yhtymä maksoi vuodelta 2013 osinkoa 30 (0) miljoonaa euroa ja Patria 27,8 (13,9) miljoonaa euroa.

VALTONEUVOSTON KANSLIAN SAAMA VOITONJAKO 2009–2013, M€



VALTONEUVOSTON KANSLIAN SAAMA VOITONJAKO VUONNA 2013 YHTIÖITTÄIN, M€

Solidium	800,0
Fortum	450,9
Neste Oil	48,8
Patria	13,9
Altia	7,2
Finnair	7,2
Itella	6,8
Gasum	5,0
Vapo	5,0
Muut	8,0
Yhteensä	1 352,8

Valtion suoran pörssisalkun osinkotuotto oli 6,1 (6,5) prosenttia. Salkun osinkotuotto ylitti Helsingin pörssin päälistan yhtiöiden osinkotuoton, joka oli 4,6 (4,9) prosenttia. Valtion suoran omistuksen pörssisalkun osinkosuhde oli 65,8 (63,3) prosenttia vuonna 2013. Koko pörssin tasolla osinkosuhde oli ennätyskorkea 79,1 (67,5) prosenttia.

YHTIÖ- KATSAUKSET

Vuoden 2013 lopussa valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto vastasi kolmesta pörssi-yhtiöstä, 21:stä kaupallisin perustein toimivasta listaamattomasta yhtiöstä sekä kolmesta erityis-tehtävayhtiöstä. Tämän aukeaman infografiikka havainnollistaa näiden yhtiöiden kokoluokkia liikevaihdon perusteella.

SALKKUYHTIÖIDEN KOKO



Yhtiön liikevaihto, M€



Valtion omistusosuus, %

2 400

Finnair Oyj

55,8 %

6 056

Fortum Oyj

50,8 %

17 462

Neste Oil Oyj

50,1 %

1 976,8

Itella Oyj

100 %

1 421,2

VR-Yhtymä Oyj

100 %

1 147,5

Gasum Oyj

24 %

824,8

Patria Oyj

73,2 %

616,7

Vapo Oyj

50,1 %

489,7

Destia Oyj

100 %

475,5

Altia Oyj

100 %

196

Ekokem Oyj

34,08 %

124,6

Governia Oyj

100 %

121,3

Nordic Morning Oyj

100 %

97,3

Suomen Rahapaja Oyj

100 %

91,5

Raskone Oyj

85 %

65,3

Leijona Catering Oyj

100 %

63

Arctia Shipping Oyj

100 %

47,1

Suomen Lauttaliikenne Oyj

100 %

38,5

Suomen Erillisverkot Oyj

100 %

36,5

Kemijoki Oyj

50,1 %

26,9

Meritaito Oyj

100 %

16,7

Suomen Viljava Oyj

100 %

9,4

Boreal Kasvinjalostus Oyj

60,75 %

8,6

Motiva Oyj

100 %

3,9

Suomen Siemenperunakeskus Oyj

22 %

0,4

Art and Design City Helsinki Oyj

35,2 %

FINNAIR OYJ

Valtion omistusosuus:	55,8 %
Omistuksen strateginen intressi:	lentoliikennejärjestelmän toimivuus sekä Helsinki-Vantaan lentokenttään yhtiön kotikenttänä perustuva kansainvälisten lentoyhteyksien riittävän kattava ylläpito
Hallituksen puheenjohtaja:	Klaus W. Heinemann
Hallituksen jäsenet:	Maija-Liisa Friman, Jussi Itävuori, Harri Kerminen, Gunvor Kronman, Jaana Tuominen, Nigel Turner
Toimitusjohtaja:	Pekka Vauramo
Toimiala:	lentoyhtiö
Päätoimipaikat Suomessa:	Vantaa

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	2 400	2 449
Liikevoitto*	M€	-8,8	34
Liikevoittoprosentti	%	-0,4	1,4
Taseen loppusumma	M€	2 201	2 231
Omavaraisuusaste	%	32,0	35,4
Nettovelkaantumisaste**	%	77,6	77,8
Oman pääoman tuotto	%	1,5	1,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	2,3	2,8
Henkilöstö yhteensä 31.12.		5 803	6 368
Henkilöstö Suomessa (noin)		5 093	5 728
Osinkosumma	M€	0	12,7
Valtion saama osinko	M€	0	7,2
Investoinnit	M€	42	41
Maksetut verot	M€	2,7	0,1



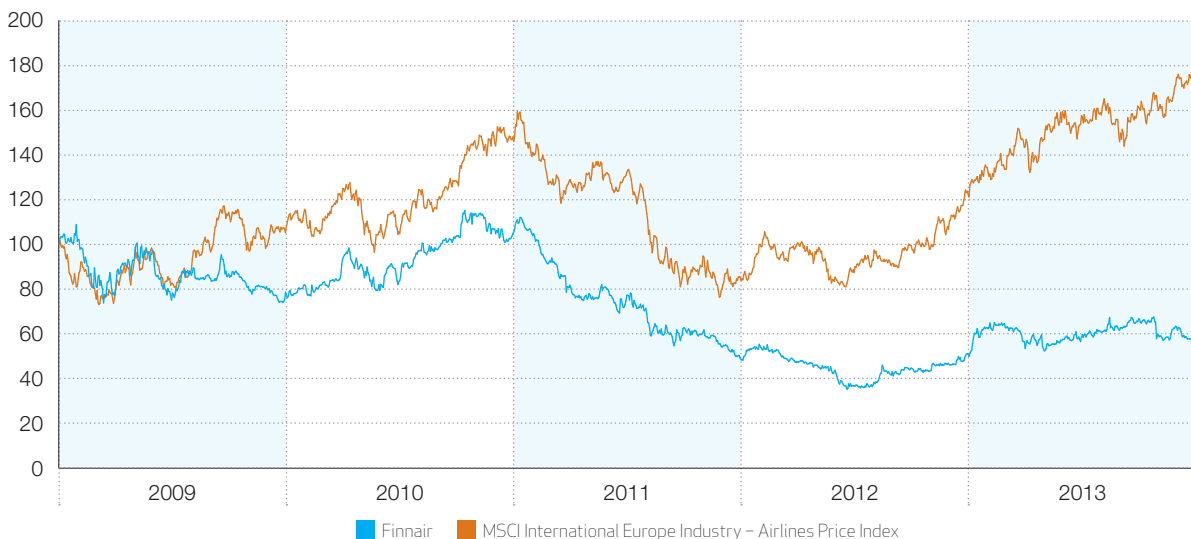
Toimitusjohtaja
Pekka Vauramo

”Finnair on vahva brändi, jota haluamme kehittää samalla, kun yhtiö käy läpi tähänastisen historiansa suurinta – ja osin myös kivuliasta – muutosta.”

* Omistajaohjaus raportoi liikevoiton, johon sisältyy mm. johdannaisten arvon muutokset ja myyntivoitot

** sisältää arvioidut tulevien 7 vuoden leasing-maksut

OSAKEKURSSIN KEHITYS 2009–2013



Finnair on matkailualan konserni, joka tarjoaa reittilento-, lomamatka-, matkatoimisto- ja rahtipalveluja Suomessa ja ulkomailla. Finnairilla on Helsinki-Vantaan lentokentän maantieteelliseen sijaintiin perustuva kilpailuetu Euroopan ja Kaakkois-Aasian välisessä liikenteessä. Yhtiöllä on yli 60 kohdetta Euroopassa ja 13 kohdetta Aasiassa. Finnairin matkustajaliikenteen tuotoista yli 40 prosenttia tuli vuonna 2013 Aasiasta. Yhtiö kuljetti 9,3 (8,8) miljoonaa matkustajaa, ja rahtia kuljetettiin 147 (148) miljoonaa kiloa.

Finnair jatkoi vuoden 2013 aikana rakennemuutos- ja säästöohjelmansa läpivientä. Yhtiö käynnisti vuonna 2011 ohjelman, jonka tavoitteena oli 140 miljoonan euron pysyvien säästöjen saavuttaminen vuoteen 2014 mennessä. Tämä tavoite saavutettiin etuajassa, kesäkuun 2013 loppuun mennessä. Loka-kuussa 2012 julkistetun toisen säästöohjelman tavoitteena ovat 60 miljoonan euron lisäsäästöt vuoden 2014 loppuun mennessä. Yhteensä yhtiö siis tavoittelee 200 miljoonan euron pysyviä säästöjä verrattuna vuoden 2010 yksikkökustannustasoon. Vuoden 2013 loppuun mennessä oli saavutettu 155 miljoonan euron säästöt. Jäljellä olevista säästöistä 35 miljoonaa euroa kohdistuu lentävän henkilökunnan kuluihin ja noin 8 miljoonaa euroa tekniikan ja asiakaspalveluhenkilökunnan kuluihin. Säästöistä neuvotellaan yhdessä henkilöstöryhmien kanssa työehtosopimusneuvotteluissa vuonna 2013 sovitun mukaisesti. Maaliskuussa 2014 yhtiö käynnisti yhteistoimintaneuvottelut siltä varalta, että meneillään olevissa neuvotteluissa ei saavuteta riittävän hyvää tulosta. Vähennystarpeeksi on arvioitu yhteensä 680 henkilöä matkustamohenkilöstöstä ja hallinnosta. Huhtikuun lopussa matkustamohenkilöstön kanssa käydyt neuvottelut päättyivät ilman, että niissä olisi yhdessä onnistuttu sopimaan riittävistä toimenpiteistä kustannustason pysyväksi alentamiseksi. Yhtiö joutuu tämän vuoksi etenemään yhteistoimintaneuvottelujen kautta saavuttaakseen säästötavoitteet. Tehokkuuden lisääminen ja kustannustason alentaminen ovat Finnairin kilpailukyvyyn kannalta välttämättömiä toimenpiteitä.

Myös muut Finnairin kaltaiset eurooppalaiset verkostolentoyhtiöt toteuttavat parhaillaan säästöohjelmia. Lentotoimialaa on kohdannut rakennemuutos, jonka



Finnair jatkoi rakennemuutos- ja säästöohjelmansa läpivientä.

seurauksena kilpailu on lisääntynyt. Verkostoyhtiöt hakevat kumppanuusratkaisuja etenkin kaukoliikenteessä. Finnairkin on liittynyt yhteistyöhankkeisiin Pohjois-Atlantin liikenteessä ja Japaniin suuntautuvilla lennoilla. Vallitsevasta heikosta taloustilanteesta huolimatta lentomatkustuksen kysyntä kasvoi Euroopassa vuoden 2013 aikana. Samoin kysyntä Euroopan ja Aasian välisessä matkustajaliikenteessä kasvoi. Euroopan sisällä kapasiteetin kasvu oli maltillista, mutta Aasian-liikenteessä monet kilpailevat lentoyhtiöt avasivat uusia reittejä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Toiminnallinen tulos jäi tappiolliseksi

Finnairin liikevaihto laski 2,0 prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Yhtiölle tärkeän valuutan Japanin jenin kurssi pysytteli koko vuoden alhaisena euroon nähden, mikä alensi myyntituloja. Samoin heikentyneet loma- ja rahtiliikenteen kysyntä sekä varautuminen lakkouhkiin vuoden lopulla alensivat liikevaihtoa. Yhtiön liiketulos jäi tappiolliseksi. Lentotoiminnan tuotot

heikkenivät. Yksikkökustannukset ilman polttoainetta alenivat säästötoimenpiteiden ansiosta. Polttoaine on yhtiön suurin yksittäinen kuluerä, ja liikevaihtoon suhteutettuna kulut olivat 28 prosenttia. Yhtiön liikevaihto oli 2 400 (2 449) miljoonaa euroa ja toiminnallinen liike-tulos -5 (43) miljoonaa euroa eli -0,2 (1,8) prosenttia liikevaihdosta. Kauden tulos oli 11 (11) miljoonaa euroa yhtiön myytyä omistamansa Norwegian Air Shuttle ASA:n osakkeet, mistä kirjattiin 34 miljoonan euron myyntivoitto. Finnairin liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2013 oli 107 (155) miljoonaa euroa, ja yhtiön rahoitusasema säilyi hyvänä. Yhtiön omaan pääomaan sisältyy marraskuussa 2012 liikkeeseen laskettu 120 miljoonan euron suuruinen hybridilaina.

Finnairin henkilöstön määrä oli vuoden 2013 lopussa yhdeksän prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin. Henkilöstö väheni rakennemuutoksen seurauksena.

Globaalin lentomatkustuksen odotetaan kasvavan edelleen, ja kasvu on nopeinta kehittyvillä markkinoilla. Etenkin Kiinasta odotetaan tulevan suuria määriä uusia matkustajia. Aasian markkinat ovatkin Finnairin kasvustrategian perusta myös tulevaisuudessa. Finnairin visiona on olla pohjolan ykkönen sekä halutuin vaihtoehto Aasian ja Euroopan välisessä liikenteessä. Yhtiön tavoitteena on kaksinkertaistaa Aasian-liikenteen tuotot vuosina 2010–2020. Yhtiö pyrkii saavuttamaan tavoitteensa kumppanuusverkon avulla ja keskittyä itse ydinliiketoimintaansa.



Tavoitteena Aasian-liikenteen tuottojen kaksinkertaistaminen vuosina 2010–2020.

Ilman Aasian-strategiaa Finnairin kyky ylläpitää reitti-verkostoa Suomesta muualle Eurooppaan olisi merkittävästi heikompi.

Finnairin operoimaan laivastoon kuuluu 45 lentokonetta, joista 15 on kaukoliikenteen käytössä. Koneiden keski-ikä on hieman yli kymmenen vuotta. Lisäksi yhtiö omistaa 25 muiden yhtiöiden operoimaa lentokonetta, joiden keski-ikä on noin viisi vuotta. Laivastoinvestoinnit on rahoitettu pitkäaikaisilla lainoilla ja rahoitusleasing-järjestelyillä. Finnair sai vuoden 2013 aikana käyttöönsä kolme uutta lomaliikenteen ja Euroopan reittiliikenteen käyttöön tarkoitettua konetta, jotka korvaavat vanhaa kalustoa. Viimeiset kaksi saman tyyppin konetta toimitetaan vuoden 2014 alkupuoliskolla. Kaukoliikennelaivaston uudistamiseksi tilattujen laajarunkokoneiden toimitukset alkavat vuoden 2015 jälkimmäisellä puoliskolla. Lisäksi yhtiön on pian päätettävä kapearunkolaivastonsa uudistamisesta. Investoinnit moderniin kalustoon ovat erittäin tärkeitä Finnairin kilpailukyvyyn kannalta, sillä uusien koneiden polttoainetehokkuus on merkittävästi nykyistä kalustoa parempi.

YRITYSVASTUU

Vastuullisuus keskeinen osa Finnairin strategista johtamista

Finnair laatii vastuullisuusraportin Global Reporting Initiative (GRI) -ohjeistuksen mukaisesti ja on mukana Carbon Disclosure Project (CDP) -hankkeen Leadership-indeksissä. Yhtiön selvityksen mukaan olennaisista teemoista suurin merkitys sekä sidosryhmille että yhtiön johdolle on matkustajien ja henkilöstön turvallisuudella, polttoainetehokkuudella ja kilpailukyvyllä. Henkilöstöasiat ovat yhtiön kannalta erittäin oleellisia mittavan rakennemuutoksen takia, ja yhtiön johto on määritellyt yhdessä tekemisen ja avoimuuden toimintaperiaatteikseen. Yhtiö edellyttää kaikkien yhteistyökumppaneiden noudattavan eettisiä ohjeitaan ja valvoo turvallisuus- ja laatu-kriteerien toteutumista.

FORTUM OYJ

Valtion omistusosuus:	50,8 %
Omistuksen strateginen intressi:	sähkön tuotannon häiriöttömyyden varmistaminen myös poikkeusolosuhteissa
Hallituksen puheenjohtaja:	Sari Baldauf
Hallituksen jäsenet:	Christian Ramm-Schmidt, Minoo Akhtarzand, Heinz-Werner Binzel, Ilona Ervasti-Vaintola, Kim Ignatius, Petteri Taalas, Jyrki Talvitie
Toimitusjohtaja:	Tapio Kuula
Toimiala:	yhdyskuntapalvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Espoo, Loviisa, Meri-Pori, Oulujoki, Järvenpää, Joensuu, Imatra

TUNNUSLUKUJA

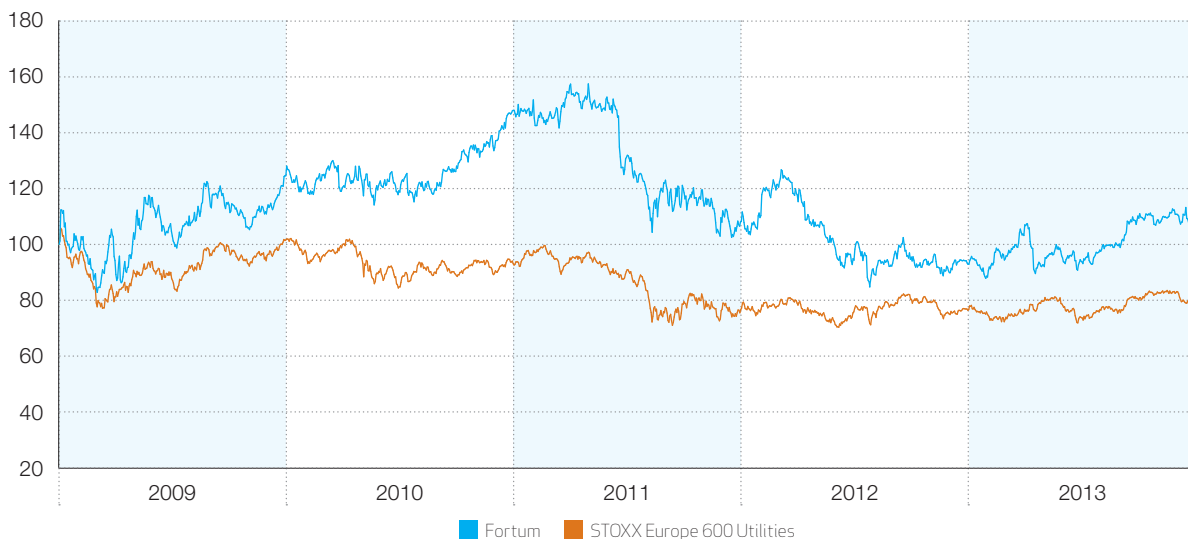
		2013	2012
Liikevaihto	M€	6 056	6 159
Liikevoitto	M€	1 712	1 874
Liikevoittoprosentti	%	28,3	30,4
Vertailukelpoinen liikevoitto	M€	1 607	1 752
Taseen loppusumma	M€	24 420	24 561
Omavaraisuusaste	%	43,7	43,3
Nettovelkaantumisaste	%	73,6	73,4
Oman pääoman tuotto	%	12,0	14,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,2	10,2
Henkilöstö yhteensä		9 886	10 371
Henkilöstö Suomessa		2 477	2 647
Osinkosumma	M€	977	888
Valtion saama osinko	M€	496	451
Investoinnit	M€	1 299	1 574
Maksetut verot	M€	229	269



Toimitusjohtaja
Tapio Kuula

”Haasteellisessa toimintaympäristössä vuosi 2013 oli Fortumin kannalta tyydyttävä. Vaikka vertailukelpoinen liikevoitto laski, oli operatiivinen kassavirtamme erittäin vahva, ja investointien toteuttamista sekä Euroopassa että Venäjällä jatkettiin määrätietoisesti.”

OSAKEKURSSIN KEHITYS 2009–2013



Fortum on vahvasti kestäväan kehitykseen sitoutunut energiayhtiö. Yhtiö tuottaa, myy ja jakelee sähköä ja lämpöä sekä tarjoaa energia-alan asiantuntijapalveluita. Fortum on Pohjoismaiden kolmanneksi suurin sähköntuottaja, ja yksi Euroopan vähäpäästöisimmistä sähköyhtiöistä. Lämmöntuottajana Fortum on yksi maailman suurimmista. Fortumin toiminta on keskittynyt Pohjoismaihin, Venäjälle, Puolaan ja Baltian maihin.

Yhdentyvät Euroopan ja Aasian nopeasti kasvavat energiamaarkkinat tarjoavat tulevaisuudessa uusia kasvumahdollisuuksia yhtiölle.

Fortumin strategian mukaan sen ydintoiminnot perustuvat hiilidioksidipäästöttömän vesi- ja ydinvoima-tuotannon sekä energiatehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon vahvaan osaamiseen. Fortumin strategia pohjautuu kolmeen päätekijään. Yhtiö vahvistaa strategiassaan pohjoismaista ydinliiketoimintaa, luo vakaata kasvua Venäjällä ja rakentaa perustan tulevaisuuden kasvulle. Päästöttömän vesi- ja ydinvoiman sekä resurssitehokkaan sähkön ja lämmön yhteistuotannon rinnalla Fortum kehittää kierrätys- ja biopolttoaineiden käyttöä sekä tutkii aurinko- ja aaltovoiman mahdollisuuksia. Yhtiö investoi vuonna 2013 Intiaan 5 megawatin aurinkovoimalaan. Yhtiön tavoitteena on kehittää osaamistaan Intiassa ja aurinkoenergiaan perustuvassa sähköntuotannossa.



Markkinatilanne
säilyi haastavana
vuonna 2013.

Markkinatilanne säilyi vuonna 2013 haastavana. Talouden taantuma ja heikentynyt teollinen sähkön kysyntä vaikuttivat sähkön kysyntään. Vuonna 2013 sähkönkulutus Pohjoismaissa oli hieman alle edellisvuoden tason, 386 terawattituntia. Fortumin tuotantoa leimasi heikko vesivoimatilanne, mutta hyvä ydinvoiman käytettävyyden. Kokonaisuudessaan sähkön tuotanto laski 68,7 (73,1) TWh:iin. Tuetun uusiutuvan energiatuotannon voimakas kasvu on myös vaikuttanut merkittävästi toimintaympäristöön.

Vuonna 2013 Fortum otti käyttöön viisi uutta tuotantolaitosta Pohjois-Euroopassa. Fortum päätti lopettaa Inkoon hiilivoimalan sähköntuotannon laitoksen heikon kannattavuuden vuoksi.

Fortumin investointiohjelma Venäjällä eteni vuonna 2013 ja yhtiö otti kaupalliseen käyttöön kaksi uutta voimalaitosta Njaganissa, Länsi-Siperiassa. Kahdeksasta yksiköstä oli vuoden 2013 lopussa käyttöön otettu viisi. Venäjän markkinat ovat Fortumille tärkeä lähivuosien kasvualue. Yhtiö arvioi investointiohjelman valmistuvan vuoden 2015 ensimmäisellä vuosipuoliskolla. Venäjällä markkinatilanne oli niin ikään haastava ja siihen vaikutti talouden taantuma. Lisäksi heikentynyt ruplan kurssi toi haasteita Fortumin tuloksenteokkyville.

Fortum sai valmiiksi sähkön siirtoliiketoiminnan tulevaisuutta koskevan arvioinnin, ja ilmoitti sähköverkkoyhtiöiden myynnistä Suomessa. Fortum myi Suomen verkot Suomi Power Networks Oy:lle 2,55 miljardin euron kauppahintaan. Yhtiö ilmoitti huhtikuussa 2014 päätöksestä myydä myös Norjan sähkönsiirto- ja lämpöliiketoimintansa. Järjestelyn velaton kauppahinta on 340 miljoonaa euroa.

TALOUDELLINEN TILA

Tehostamisohjelma parantanut kassavirtaa

Fortumin vuoden 2013 liikevaihto laski 1,7 prosenttia 6 056 (6 159) miljoonaan euroon. Vertailukelpoinen liikevoitto laski 1 607 (1 752) miljoonaan euroon. Yhtiön liiketoiminnan rahavirta oli vahva ja kasvoi 1 836 (1 382) miljoonaan euroon. Rahavirran parantumiseen on osaltaan vaikuttanut yhtiön vuonna 2012 aloittama tehostamisohjelma, jonka tavoitteena on rahavirran parantaminen miljardilla eurolla vuosina 2013–2014. Osana tehostamisohjelmaa Fortum on luopunut



Kestävä liiketoiminta on Fortumille kilpailuetu.

ydinliiketoiminnan ulkopuolisista omaisuuseristä, vapauttanut käyttöpääomaa sekä keventänyt kustannusrakennetta. Tehostamisohjelma oli vuoden 2013 lopussa puolivälissä. Yhtiö korostaa tehostamisohjelman merkitystä haastavassa markkinatilanteessa, jossa ulkoiset tekijät eivät tue yhtiötä.

Merkittävin syy Fortumin tuloksen laskuun olivat Sähköntuotantodivisioonan alhaiset vesivoimavolyymit. Vuonna 2013 Sähköntuotantodivisioonan vertailukelpoinen liikevoitto oli 858 (1 146) miljoonaa euroa. Vuoden 2013 aikana sähkön keskimääräinen systeemi-hinta oli 38,1 (31,2) euroa/MWh. Power-divisioonan saavuttama sähkön tukkumyyntihinta oli 46,4 eli 1,8 euroa/MWh korkeampi kuin vuonna 2012.

Päästöoikeuksien hinnat olivat vuonna 2013 alhaisia johtuen huomattavasta yltäriajonnasta. Huutokaupattavien päästöoikeuksien backloading hyväksyttiin vuodenvaihteessa 2013–14. Siirto koskee 900 miljoonaa päästöoikeutta.

Fortumin Venäjä-divisioonan vertailukelpoinen liikevoitto nousi 156 (68) miljoonaan euroon. CSA-sopimuksen mukaisen kapasiteetin vaikutus oli 163 (87) miljoonaa euroa. Vertailukelpoinen liikevoitto sisältää rakennusviivästyksistä saadun 40 miljoonan euron kompensaaion. Nyaganin 1-yksikkö on saanut kapasiteettimaksuja huhtikuun 2013 alusta ja Nyaganin 2-yksikkö joulukuun alusta lähtien. Nyaganin 3-yksikkö valmistuu yhtiön mukaan vuoden 2014 lopussa. Fortumin tavoitteena on saavuttaa vuoden 2015 aikana noin 500 miljoonan euron vuosittainen liikevoittotaso Venäjä-divisioonassa. Tavoite on nykyisessä markkinatilanteessa hyvin haastava.

Fortum jäi pääoman tuotossa alle tavoitetason. Sijoitetun pääoman tuotto oli 9,2 prosenttia tavoitetason ollessa 12 prosenttia ja oman pääoman tuotto 12 prosenttia tavoitetason ollessa 14 prosenttia. Vertailukelpoinen nettovelan suhde käyttökatteeseen oli 3,4, joka ylitti yhtiön strategisen tavoitteen 3,0. Tilikaudelta 2013 Fortum maksaa osinkoa 1,1(1,0) euroa/osake.

YRITYSVASTUU

Kestävä kehitys integroitu toimintatapoihin ja johtamis- järjestelmään

Kestävä kehitys on Fortumin strategian kulmakiviä ja kestävä liiketoiminta on yhtiölle kilpailuetu. Fortum huomioi liiketoiminnassaan tasapainoisesti taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun sekä oman toimintansa että koko arvoketjun osalta. Kestävä kehitys on integroitu Fortumin toimintatapoihin ja johtamisjärjestelmään. Fortumin hallitus on kehittänyt kestävä kehityksen systemaattista käsittelyä. Fortum on mukana useissa kestävä kehityksen indekseissä.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja resurssitehokkuuden parantaminen ovat Fortumin kestävä kehityksen olennaisimpia asioita. Vuonna 2013 noin 88 prosenttia Fortumin sähköntuotannosta EU:ssa oli hiilidioksidipäästötöntä. Ympäristötavoitteiden osalta tilanne on kuitenkin yhtiölle haasteellinen. Fortumin hiilidioksidiominaispäästöt ovat olleet kasvussa fossiilisten polttoaineiden käytön lisääntymisen myötä ja yhtiön polttoaineiden käytön tehokkuus on heikentynyt.

Fortumin sosiaalisessa vastuussa korostuivat sähkön toimitusvarmuus ja työturvallisuus. Yhtiön oman henkilöstön turvallisuustaso parantui. Urakoitsijaturvallisuus on suuri haaste yhtiölle ja se on nostettu avainmitariksi vuonna 2014. Yhtiö on kehittänyt toimintansa arviointia ihmisoikeuksien näkökulmasta ja sisällyttänyt ihmisoikeuksia ohjaavat periaatteet myös hankintaa ohjaaviin prosesseihin. Liiketoimintakumppaneiden ja toimitusketjun vastuullisuuden varmistaminen ovat olleet painopisteinä ja korostuvat myös tulevaisuudessa.

NESTE OIL OYJ

Valtion omistusosuus:	50,1 %
Omistuksen strateginen intressi:	valtakunnallisen polttoainehuollon turvaaminen myös poikkeusolosuhteissa huoltovarmuuskäsitteillä huomioon ottaen
Hallituksen puheenjohtaja:	Jorma Eloranta
Hallituksen jäsenet:	Per-Arne Blomqvist, Maija-Liisa Friman, Laura Raitio, Jean-Baptiste Renard, Willem Schoeber, Kirsi Sormunen
Toimitusjohtaja:	Matti Lievonen
Toimiala:	energiateollisuus
Päätoimipaikat Suomessa:	Espoo, Porvoo, Naantali

TUNNUSLUKUJA

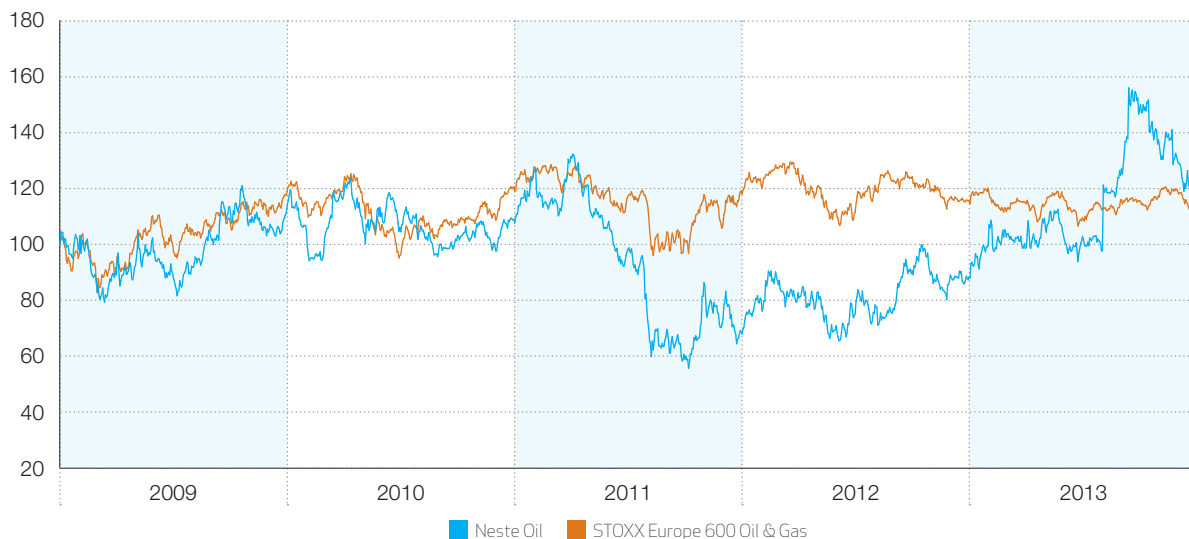
		2013	2012
Liikevaihto	M€	17 462	17 853
Liikevoitto	M€	632	321
Liikevoittoprosentti	%	3,6	1,8
Taseen loppusumma	M€	7 040	7 398
Omavaraisuusaste	%	41,6	34,3
Nettovelkaantumisaste	%	42,8	76,2
Oman pääoman tuotto	%	19,3	6,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,4	7,1
Henkilöstö yhteensä		5 049	5 022
Henkilöstö Suomessa	M€	3 572	3 548
Osinkosumma	M€	166,7	97,6
Valtion saama osinko	M€	83,5	48,8
Investoinnit	M€	214	292
Maksetut verot	M€	139	108



Toimitusjohtaja
Matti Lievonen

”Uusiutuvien poltto-
aineiden kääntyminen
voitolliseksi oli mie-
lestäni vuoden 2013
keskeisimpiä saavu-
tuksiamme.”

OSAKEKURSSIN KEHITYS 2009-2013



Neste Oil Oyj on korkealaatuisiin puhtaamman liikenteen polttoaineisiin keskittyvä jalostus- ja markkinointiyhtiö, jolla on toimintaa 15 maassa. Yhtiö valmistaa kaikkia tärkeimpiä öljytuotteita ja on 2 miljoonan tonnin vuotuisella tuotantokapasiteetillaan maailman suurin uusiutuvan dieselin valmistaja. Neste Oilin perinteiset öljynjalostamot sijaitsevat Porvoossa ja Naantalissa, ja niiden jalostuskapasiteetti on yhteensä noin 15 miljoonaa tonnia vuodessa. Yhtiön kaksi 800 000 tonnin uusiutuvan dieselin jalostamoa sijaitsevat Singaporessa ja Rotterdamissa Hollannissa. Myös Porvoon jalostamolla valmistetaan uusiutuvaa dieseliä.

Neste Oilin visio on olla halutuin kumppani puhtaamman liikenteen polttoaineratkaisuissa. Neste Oilin strategian perustan muodostavat yhtiön korkealaatuiset puhtaamman liikenteen ratkaisut, jalostus- ja teknologiaosaaminen sekä raaka-ainepohjan laajentaminen. Ne takaavat kansainvälisessä mittakaavassa pienelle öljy-yhtiölle hyvät edellytykset toteuttaa valitsemaansa strategiaa.

Neste Oil on tehnyt strategiansa mukaisia kasvuinvestointeja erityisesti uusiutuvaan polttoaineeseen. Yhtiö on kasvuinvestoinneilla luonut liikevaihdolla mitattuna yli 2 miljardin euron liiketoiminta-alueen.

Neste Oil ilmoitti vuonna 2013, että se suunnittelee varustamoliiketoiminnasta luopumista. Tämän mukaan yhtiö myisi kaikki aluksensa ja ulkoistaisi niiden miehitys- ja hoitovarustamoliiketoiminnan. Keskeisimmille aluksille tulee suomalaisomistajat. Helmikuussa 2014 Neste Oil ilmoitti ulkoistavansa hoitovarustamoliiketoimintansa Norjalaiselle OSM Group AS:lle.

Neste Oil ilmoitti helmikuussa 2013 rakentavansa Porvoon jalostamolle isomerointilaitoksen. Tämä korkeaohtaan bensiinin valmistukseen tehtävä 65 milj. euron investointi on tuotannossa vuonna 2015 vuotuisella noin 600 000 tn kapasiteetilla.

Vähittäismyyntiliiketoiminnossa Neste Oil ilmoitti huhtikuussa 2013 myyvänsä Puolan asemaketjun Shellille.

Neste Oil ilmoitti syyskuussa 2013, että sen vertailukelpoinen liikevoitto tulee paranemaan merkittävästi ja ylittämään 530 miljoonaa euroa. Tämän taustalla on pääosin Uusiutuvien polttoaineiden hyvä kehitys.

Neste Oil julkaisi joulukuussa näkemyksensä Yhdysvaltain ympäristöviranomaisen (EPA) ehdotukseen, jonka mukaan biomassapohjaisen dieselin velvoite pysyi ennallaan ja uusiutuvien polttoaineiden kokonaisvelvoite laskisi 8 prosenttia vuoteen 2013 verrattuna.



Neste Oilin vuoden 2013 tulos oli vahva.

Yhtiö kannattaa EPA:n ehdotusta tiukempia velvoitteita edistyneille polttoaineille vuonna 2014.

Vuonna 2013 Neste Oil käytti 53 (35) prosenttia tähde- ja raaka-ainevirtoja Uusiutuvien polttoaineiden tuotannon raaka-aineena. Raakapalmuöljyn osuus laski ja se oli 47 (65) prosenttia.

Neste Oilin tärkeimmät tulokseen vaikuttavat markkinatekijät ovat kansainväliset jalostusmarginaalit, Pohjanmeren Brent-raakaöljyn ja venäläisen raskaaman raakaöljyn (REB) välinen hintaero, dollarin ja euron välinen valuuttakurssi sekä kasviöljyjen väliset hintaerot.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Uusiutuvat polttoaineet nosti yhtiön vahvaan tuloskehitykseen

Neste Oilin vuoden 2013 tulos oli vahva ja se ylitti selvästi syyskuussa annetun arvion. Vertailukelpoinen liikevoitto oli 604 (324) miljoonaa euroa. Tulosparrannuksen takana oli Uusiutuvat polttoaineet, jonka vertailukelpoinen liikevoitto kasvoi 329 miljoonalla eurolla. Öljytuotteiden tulos heikkeni 116 miljoonalla eurolla ja Vähittäismyyntin tulos parani 18 miljoonalla eurolla.

Suurin tulosgeneraattori vuoden 2013 aikana oli edelleen Öljytuotteet, jonka vertailukelpoinen liikevoitto oli 280 miljoonaa euroa. Uusiutuvien polttoaineiden tulos oli lähes sama eli 273 miljoonaa euroa.

Öljytuotteiden kannattavuuteen vaikutti tiukka markkinatilanne. Neste Oilille tärkeän dieselin jalostusmarginaalit olivat edellisvuotta alhaisemmat. Tuotanto oli edellisvuoden tasolla. Myös bensiinimarginaalit olivat edellisvuotta alhaisemmat ja Urals-Brent hintaero oli kapeampi. Venäläisen raakaöljyn osuus jalostamoiden syötöstä oli 63 (63) prosenttia.

Uusiutuvien hyvän kehityksen taustalla olivat hyvät marginaalit ja korkeat tuotanto- ja myyntivolyymit. Myynti ylitti laskennallisen tuotantokapasiteetin. Yhdysvaltain biopolttoaineiden regulaatio tuki hyvää tulosta.

FAME-palmuöljyn hintaero kasvoi ja oli 356,0 (234,6) USD/tonnia. Myös SME-soijaöljyn hintaero kasvoi ja oli 388,6 (175,3) USD/tonnia. Neste Oil kasvatti Uusiutuvien polttoaineiden myyntiään merkittävästi Yhdysvaltain markkinoille.

Yhtiön liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä kasvoi ja oli 1 012 (612) miljoonaa euroa. Neste Oilin tase vahvistui vuoden 2013 aikana. Omavaraisuusaste nousi ja oli 41,6 (34,9) prosenttia.

Vuoden 2013 investoinnit olivat 214 (292) miljoonaa euroa. Vuoden 2014 investointien arvioidaan olevan 300–350 miljoonaa euroa.



Vastuullisuus
perustuu Neste Oilin
kestävän kehityksen
politiikkaan.

YRITYSVASTUU

Vastuullisuus yksi Neste Oilin neljästä arvosta

Vastuullisuus on keskeinen osa Neste Oilin puhtaamman liikenteen strategiaa. Neste Oilin vastuullisuus perustuu yhtiön kestävän kehityksen politiikkaan ja on yksi yhtiön neljästä arvosta. Hallitus, johtoryhmä, Neste Oil Sustainable Way, liiketoiminta-alueet ja tukitoiminnot muodostavat vastuullisuuden toimintaa ohjaavan perustan.

Yhtiön vastuullisuus kiteytyy Neste Oil Sustainable Way -vastuullisuusohjelman kuuteen avainalueeseen, jotka ovat Asiakas, Turvallisuus, Henkilöstö, Yhteiskunta, Ilmasto- ja resurssitehokkuus ja Vastuullinen toimitusketju.

Neste Oilin olennaisuusmatriisissa kuvataan yhtiön kannalta keskeiset sekä yhtiön sidosryhmille tärkeät vastuullisuusteemat. Nämä teemat on jaoteltu vastuullisuusohjelman avainalueiden mukaan. Tämä vastuullisuusmatriisi päivitetään joka toinen vuosi, seuraavaksi syksyllä 2014.

Neste Oilin keskeisimmät vastuullisuuteen liittyvät politiikat ja periaatteet ovat Neste Oilin eettiset säännöt, kestävän kehityksen politiikka, kestävän kehityksen periaatteet biopolttoaineille, henkilöstöpolitiikka ja metsäkadon estämistä ja uusiutuvien raaka-aineiden vastuullista hankintaa koskevat ohjeet.

Useat ulkopuoliset tahot arvioivat yhtiön vastuullisuutta. Vuonna 2013 yhtiö oli mm. seuraavissa arvioinneissa: The Global 100 sija 6 (4), Dow Jones Sustainability Index (7 kertaa peräkkäin), CDP Forest (kiitettävä), Carbon Disclosure Project pisteet 72 (79), Storebrand kestävän kehityksen rahasto, STOXX Global ESG Leaders, Ethibel Sustainable Indices (excellence).

Yhtiö julkaisee vapaaehtoisia verotietoja, veroja maittain ei vielä raportoida.

ALTIA OYJ

Valtion omistusosuus:	100,0 %
Omistuksen strateginen intressi:	ei strategista intressiä
Hallituksen puheenjohtaja:	Matti Tikkakoski
Hallituksen jäsenet:	Mikael Aro, Catarina Fagerholm, Minna Huhtaniska, Annikka Hurme, Jarmo Kilpelä, Sanna Suvanto-Harsaa
Toimitusjohtaja:	vt. Hannu Tuominen, 1.6.2014 alkaen Pekka Tennilä
Toimiala:	alkoholin tuotanto ja kauppa
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki, Koskenkorva, Rajamäki

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	475,5	483,3
Liikevoitto	M€	0,7	29,4
Liikevoittoprosentti	%	0,1	6,1
Taseen loppusumma	M€	577,7	594,4
Omavaraisuusaste	%	29,2	33,1
Nettovelkaantumisaste	%	65,4	66,5
Oman pääoman tuotto	%	-1,7	10,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,5	10,6
Henkilöstö yhteensä		1 074	1 106
Henkilöstö Suomessa		504	530
Osinkosumma	M€	0,0	7,2
Valtion saama osinko	M€	0,0	7,2
Investoinnit	M€	63,4	33,4
Maksetut verot	M€	3,7	10,8



Toimitusjohtaja
Pekka Tennilä

”Vuotta 2013 viitoittivat tuotannon tehostamisen, siirtyminen kierrätettäviin PET-pulloihin ja biovoimalan rakentaminen. Kartoitimme myös sidosryhmien odotukset.”

Altia on Pohjoismaiden ja Baltian johtava alkoholi-juomayhtiö, jonka tuotevalikoima koostuu viineistä ja väkeivistä juomista. Altia valmistaa, jakelee, markkinoi, myy, vie ja tuo maahan omia ja päämiest tuotteita. Altialla on Pohjoismaiden ja Baltian alueella kattava tuotanto-, myynti- ja logistiikkaverkosto, jonka avulla se palvelee laajasti asiakkaita, päämiehiä ja kuluttajia lähellä markkinoita.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuonna 2013 jatkui väkevien alkoholijuomien myynnin lasku ja viinien myynnin kasvu Altian toiminta-alueella. Sekä omissa tuotteissa että päämiest tuotteissa markkinaosuudet heikkenivät. Altian liikevaihto laski 1,6 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Liikevoitto ilman kertaluonteisia erii laski 17,4 (26,7) miljoonaan euroon. Lähinnä Svendborgin tehtaan viini- ja glögituotannon siirtoon Rajamäen tehtaalle liittyvät uudelleenjärjestelykulut ja arvonalennustappiot laskivat liikevoiton kertaluontoisten erien jälkeen 0,7 (29,3) miljoonaan euroon.

Suomessa alkoholijuomien kokonaismyynti laski 3,0 (1,8) prosenttia. Ruotsissa kokonaismyynti kasvoi vuoden alusta 1,3 (0,7) prosenttia ja Norjassa 0,8 (1,8) prosenttia. Virossa kokonaismarkkina kasvoi arvion mukaan muutaman prosentin. Viron rajakauppa jatkoi

kasvuun, ja koko matkustajatuonnin osuus väkevien kulutuksesta Suomessa on jo lähes 27 prosenttia ja viineissä lähes 17 prosenttia (THL 2/2014). Arvion mukaan Tanskan kokonaismarkkina kasvoi hieman ja pysyi edellisvuoden tasolla Latviassa.

Vuoden 2013 aikana ostettiin tanskalainen Brøndums-akvaviittituotemerkki (11,3 M€) ja ranskalaisen Larsen SAS:n (39,4 M€) liiketoiminta ja tuotemerkki. Konjakkivaraston kasvun vaikutus investointeihin oli 25,5 miljoonaa euroa.

Altian korollinen nettovelka oli 110,4 (131,7) miljoonaa euroa vuoden lopussa ja nettovelkaantumisaste sekä omavaraisuusaste laskivat hieman.

YRITYSVASTUU

Yhtiön kestävä kehityksen viitekehys muodostuu taloudellisesta vastuusta, ympäristövastuusta ja sosiaalisesta vastuusta. Altia toteutti vuonna 2013 ensimmäistä kertaa yritys vastuun olennaisuusanalyysin. Sidosryhmäkyselystä saatujen tulosten perusteella johtoryhmä tunnisti Altialle keskeiset vastuullisuusnäkökohdat sekä kehityskohteet. Altian vastuullisuustyön kulmakivet ovat: Altia & Asiakkaat, Altia & Ympäristö, Altia & Yhteiskunta sekä Altia & Henkilöstö.

ARCTIA SHIPPING OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	merenkulun toiminnan takaaminen jäänmurtopalveluja tuottamalla
Hallituksen puheenjohtaja:	Christer Granskog
Hallituksen jäsenet:	Maire Laitinen, Ilpo Nuutinen, Antti Pankakoski, Päivi Söderholm
Toimitusjohtaja:	Tero Vauraste
Toimiala:	erikoisvarustamo
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

TUNNUSLUKUJA

	2013	2012
Liikevaihto	M€ 63	75,3
Liikevoitto	M€ 17,5	44,6
Liikevoittoprosentti	% 27,8	59,2
Taseen loppusumma	M€ 175,6	157
Omavaraisuusaste	% 70,7	69,2
Nettovelkaantumisaste	% -12,0	-0,9
Oman pääoman tuotto	% 11,7	44,6
Sijoitetun pääoman tuotto	% 12,5	32,3
Henkilöstö yhteensä	279	311
Henkilöstö Suomessa	279	311
Osinkosumma	M€ -	-
Valtion saama osinko	M€ -	-
Investoinnit	M€ 17,7	13,3
Maksetut verot	M€ 0,4	0,04



Toimitusjohtaja
Tero Vauraste

”Vahva tuloskehitys
jatkui tilikaudella
kaikkien liiketoi-
minta-alueiden
kyetessä voitolliseen
tulokseen.”

Arctia Shipping on erikoisvarustamo, joka tarjoaa jäänmurtopalveluja, monitoimimurtajien merirakennus- ja ice management -palveluja sekä öljyntorjuntapalveluja. Jäänmurtopalveluiden merkittävämpänä asiakkaana toimii Liikennevirasto. Offshoren asiakaskunta koostuu öljyteollisuuden toimijoista. Itämeren jäänmurron osuus yhtiön liikevaihdosta vuonna 2013 oli 56 prosenttia.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuonna 2013 jäänmurron operointipäivät nousivat merkittävästi ja olivat 573 (375). Yhtiön koko laivasto Fennicaa lukuun ottamatta avusti Suomen talvimerenkulkua. Monitoimimurtajien rahtaus jatkui Suomen jäänmurtokauden jälkeen Alaskassa. Koko laivaston sopimuskanta on vahva. Liikennevirasto jatkoi konventionaalisten murtajien sopimusta vuoteen 2025 ja ice management -sopimukset monitoimimurtajien osalta jatkuvat vuoteen 2016 asti. Yhtiö investoi vuonna 2013 kuluvaan toimistorakennukseen sekä satamajäänmurtaja Kemin Karhuun.

Arctian liikevaihto laski 63 miljoonaan euroon edellisvuoden 75,3 miljoonasta eurosta. Tähän vaikutti

osaltaan vertailuvuoden lukuihin sisältyvä MTM Botnican liikevaihto. Myös monitoimimurtajien edellisvuotta lyhyempi operointijakso Alaskassa laski liikevaihtoa. Monitoimimurtajien käyttöaste oli yli 90 prosenttia. Liikevoitto laski 17,5 miljoonaan euroon edelliskauden 19,7 miljoonasta eurosta. Yhtiön tase-asema säilyi erittäin vahvana.

YRITYSVASTUU

Arctia Shipping toimii herkillä, erityssuojelua vaativilla merialueilla, joten ympäristövastuu on liiketoiminnan kannalta olennaista. Haastavat työolosuhteet edellyttävät yhtiön panostusta turvallisuuteen ja sosiaaliseen vastuuseen. Yhtiön turvallisuuspanostukset tuottivat tulosta vuonna 2013 ja tapaturmataajuus laski merkittävästi. Yhtiön merkittävimmät ympäristötavoitteet liittyvät polttoaineiden käytön ja makean veden kulutuksen laskemiseen. Arktisella alueella toimiminen aiheuttaa erityisiä vaatimuksia sekä turvallisuudelle että ympäristövaikutusten minimoinnille. Vastuullisuus tulee edelleen korostumaan öljy-yhtiöiden alihankintaketjuissa. Toimitusketjun vastuullisuus on keskeisessä asemassa lähivuosien kehitystyössä.

ART AND DESIGN CITY HELSINKI OY

Valtion omistusosuus:	35,2 %
Omistuksen strateginen intressi:	ei strategista intressiä
Hallituksen puheenjohtaja:	Nyrki Tuominen
Hallituksen jäsenet:	Chandika Chandras, Jan-Erik Krusberg, Markku Löytönen, Sinikka Mustakari, Päivi Paltola-Pekkola, Pekka Saarela
Toimitusjohtaja:	Kari Halinen
Toimiala:	yhdyskuntasuunnittelu
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	0,4	0,5
Liikevoitto	M€	0,0	0,0
Liikevoittoprosentti	%	3,9	5,3
Taseen loppusumma	M€	0,5	0,5
Omavaraisuusaste	%	86,3	80,6
Nettovelkaantumisaste	%	-103,5	-98,1
Oman pääoman tuotto	%	4,2	8,2
Sijoitetun pääoman tuotto	%	5,7	7,5
Henkilöstö yhteensä		3	5
Henkilöstö Suomessa		3	5
Osinkosumma	M€	0,0	0,0
Valtion saama osinko	M€	0,0	0,0
Investoinnit	M€	0,0	0,0
Maksetut verot	M€	0,0	0,0



Toimitusjohtaja
Kari Halinen

”Art and Design City Helsinki Oy siirtää osaamisensa koko kaupunkiseudun käyttöön.”

Art and Design City Helsinki Oy:n (ADC) toimialana on avustaa Arabianrannan alueelle muodostettavan taideteollisuuskeskuksen toteuttamista järjestämällä hanketta tukevia palveluja. Tavoitteensa toteuttamiseksi yhtiö tuottaa markkinointi-, koulutus- ja muita palveluja ja osallistuu erilaisten kehitys- ja muiden projektien toteuttamiseen.

TALOUDELLINEN KEHITYS

ADC koordinoi Arabianrannan kehittämistä niin tulevaisuuden asuinalueena kuin innovatiivisena ympäristönä uusille yrityksille ja seitsemän korkeakoulun ja oppilaitoksen kampusalueena. ADC on ylläpitänyt vuodesta 2001 lähtien Arabianrannan virtuaalista mediaa, Helsinki Virtual Village -portaalia ja siihen liittyviä näyttötauluja Arabia-kauppakeskuksessa sekä kouluissa. ADC on myös vastannut Arabianrannan alueellisen valokuituverkon ja sen palveluiden kehittämistä.

Arabianrannan alueella on toteutettu lähes 20 erilaista kehityshanketta, joissa alueportaalia on käytetty yhtenä tutkimusvälineenä. ADC aloitti vuonna 2007 ”Helsinki Living Lab” -hankkeen, joka on laajennettu

koskemaan koko metropolialuetta. Yhtiö on mukana Arabian Cupoli-hankkeessa, jossa neuvotellaan oppilaitosten ja yritysten yhteisten tilakonseptien koordinoinnista.

Yhtiön alkuperäinen tehtävä ja toiminta alkaa olla jo loppusuoralla. Arabianrannan arvioidaan valmistuvan 2014–2015. ADC:n tavoitteena on jatkaa kaupungin-osakehittämistä ja käyttää Arabianrantaan kaupungin-osakehittämisen innovaatioalustana ja tarjota alueella testattuja ratkaisuja tuotteistettuina palveluina muille alueille.

Yhtiön toiminta perustuu pääosin ADC:n ja Helsingin kaupungin palvelutuotantosopimukseen, joka määrittelee ne palvelut ja toiminnot, jotka yhtiö tuottaa kaupungille. Yhtiön toiminnan kannalta merkittävin riski tuleekin siitä, että palvelutuotantosopimus voidaan tehdä vain vuodeksi kerrallaan ja tilauksen arvo voi merkittävästi laskea.

YRITYSVASTUU

ADC:n strategian mukaisesti yhtiö toimii ympäristö- vastuullisesti.

BOREAL KASVINJALOSTUS OY

Valtion omistusosuus:	60,75 %
Omistuksen strateginen intressi:	elintarvikehuollon turvaaminen ja huoltovarmuus
Hallituksen puheenjohtaja:	Kaj Friman
Hallituksen jäsenet:	Jukka Hollo, Pekka Hurtola, Jyrki Lepistö, Taina Vesanto
Toimitusjohtaja:	Markku Äijälä
Toimiala:	viljelykasvien jalostus ja markkinointi
Päätoimipaikat Suomessa:	Jokioinen

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	9,4	9,2
Liikevoitto	M€	0,7	0,5
Liikevoittoprosentti	%	7,9	5,2
Taseen loppusumma	M€	10,2	9,8
Omavaraisuusaste	%	77,5	78,0
Nettovelkaantumisaste	%	-53,7	-41,9
Oman pääoman tuotto	%	5,2	5,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,5	8,1
Henkilöstö yhteensä		72	74
Henkilöstö Suomessa		72	72
Osinkosumma	M€	0,2	0,2
Valtion saama osinko	M€	0,1	0,1
Investoinnit	M€	0,2	0,6
Maksetut verot	M€	0,2	0,1



Toimitusjohtaja
Markku Äijälä

”Vahva tutkimus- ja kehitystoiminta kasvinjalostusta palvelemaan.”

Boreal Kasvinjalostus Oy jalostaa ja markkinoi Suomen ja muiden pohjoisten alueiden viljelyoloihin soveltuvia peltokasvilajikkeita. Kotimaassa Borealin markkina-asema vahvistui vuonna 2013. Markkinaosuus kasvoi ollen 58 (56) prosenttia vilja- ja öljykasvilajikkeiden viljelyalasta. Yhtiö hakee kasvua vientimarkkinoilta. Lajikeviennin kehittymistä on tukenut Limagrainin kanssa sovittu yhteistyö. Suomen lajikeluetteloon hyväksyttiin vuonna 2013 yhteensä 11 uutta Borealin lajiketta.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuoden 2013 liikevaihto kasvoi 2,2 prosenttia ja päättyi 9,4 (9,2) miljoonaan euroon. Liikevaihdon kasvu johtui sertifioitujen siemenen rojaltiluottojen ja kasvinjalostuspalvelujen Huoltovarmuuskeskuksesta tapahtuvan myynnin kasvusta. Kasvanut liikevaihto nosti liikevoittoa 0,7 (0,5) miljoonaan euroon, joka oli 7,9 (5,2) prosenttia liikevaihdesta. Venäjän tytäryhtiöstä

luopuminen aiheutti kuitenkin 0,2 miljoonan euron alaskirjauksen rahoituskuluihin. Sijoitetun pääoman tuotto nousi. Yhtiön tase-asema säilyi vahvana. Omavaraisuusaste oli 77,5 (78,0) prosenttia ja yhtiö on nettovelaton.

YRITYSVASTUU

Kasvinjalostus on kestävästä kehitystä edistävää liiketoimintaa. Kasvinjalostuksella parannetaan viljelyn edellytyksiä kestäväällä tavalla ja edistetään luonnonvarojen kestävää käyttöä. Ilmastonmuutos, maailmanlaajuisen ruoantuotannon tarpeen kasvu ja valkuaisomavaraisuuden lisääminen ovat haasteita, joihin yhtiö pyrkii jalostustoiminnallaan vastamaan. Olennaisia yritysvastuuasioita ovat lisäksi henkilöstö sekä rehelliset ja eettiset toimintatavat. Yhtiö pyrkii myös parantamaan energia- ja materiaalitehokkuutta omassa toiminnassaan.

DESTIA OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	sijoittajaintressi
Hallituksen puheenjohtaja:	Karri Kaitue
Hallituksen jäsenet:	Kalevi Alestalo, Elina Engman, Matti Mantere, Solveig Törnroos-Huhtamäki
Toimitusjohtaja:	Hannu Leinonen
Toimiala:	infra-alan palvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Jyväskylä, Kouvola, Kuopio, Oulu, Tampere ja Vantaa

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	489,7	507,3
Liikevoitto	M€	18,9	14,0
Liikevoittoprosentti	%	3,9	2,8
Taseen loppusumma	M€	220,0	223,5
Omavaraisuusaste	%	44,0	35,1
Nettovelkaantumisaste	%	-50,7	-40,7
Oman pääoman tuotto	%	18,9	15,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	20,2	13,3
Henkilöstö yhteensä		1 515	1 591
Henkilöstö Suomessa			1 498
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Bruttoinvestoinnit	M€	7,3	5,2
Maksetut verot	M€	0,8	0,1



Toimitusjohtaja
Hannu Leinonen

”Olemme Destiassa onnistuneet parantamaan kannattavuuttamme kolmatta vuotta peräkkäin haastavasta markkinatilanteesta huolimatta. Teimme yhtiön historian parhaimman tuloksen päättyneenä vuonna.”

Destia on suomalainen infra- ja rakennusalan palveluyritys, jonka ydinliiketoimintaa ovat suuret, erityisosaamista vaativat väyläprojektit sekä infrastruktuurin hoito- ja ylläpito. Destian strategisen kasvun painopistealueet ovat kallio- ja rataliiketoiminnoissa sekä energiarakentamisessa. Destiassa panostetaan vahvasti asiakastyön kehittämiseen. Henkilöstön kehittäminen on edelleen yhtiön strateginen painopistealue. Valtio myi yhtiön koko osakekannan Ahlström Capitalille 26.5.2014. Kaupan toteutuminen vaatii kilpailuviranomaisten hyväksynnän.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Destian liikevaihto laski 3,5 prosenttia. Liikevoitto parani ja oli 18,9 (14,0) miljoonaa euroa. Suhteellinen kannattavuus parani merkittävästi ja oli 3,9 (2,8) prosenttia. Destian vuoden 2013 lopun tilauskanta oli 593,0 (600,8) miljoonaa euroa eli 1,3 prosenttia edellisvuotta pienempi. Destia on panostanut kannattavuuden

parantamiseen, mikä on vaikuttanut negatiivisesti projektien saantiin ja tilauskantaan.

Talouden epävarmuus jatkui vuonna 2013, mikä vaikutti infra-alan toimintaympäristön heikkenemiseen sekä rahoituksen saatavuuteen ja hintaan. Julkiset infrainvestoinnit pysyivät vakaina, sen sijaan yksityiset infrainvestoinnit supistuivat. Myös lähivuosille on julkisen sektorin hankeohjelmassa suurhankkeita, jotka luovat infra-alalle peruskysyntää.

YRITYSVASTUU

Destian yritys vastuun kehittämisohjelma käynnistyi vuonna 2013. Destiassa työstetään yritys vastuuhjelmaa, jonka tavoitteena on kehittää yritys vastuuta kiinteänä osana liiketoimintaa. Yritys vastuuta näkyy yhtiön arvoissa, missiossa ja strategiassa sekä toimintatavoissa. Ympäristövaikutusten minimointi on Destian tärkeimpiä tavoitteita. Työturvallisuus on keskeinen osa sosiaalista vastuuta.

EKOKEM OYJ

Valtion omistusosuus:	34,08 %
Omistuksen strateginen intressi:	ei strategista intressiä
Hallituksen puheenjohtaja:	Maija-Liisa Friman
Hallituksen jäsenet:	Leena Karessuo, Pia Björk, Karri Kaitue, Jukka Ohtola, Tiina Tuomela, Juha Vanhainen
Toimitusjohtaja:	Timo Piekkari
Toimiala:	ympäristöliiketoiminta, energiantuotanto
Päätoimipaikat Suomessa:	Riihimäki

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	196,0	164,2
Liikevoitto	M€	28,1	24,9
Liikevoittoprosentti	%	14,3	15,2
Taseen loppusumma	M€	278,6	277,7
Omavaraisuusaste	%	53,5	49,2
Nettovelkaantumisaste	%	32,3	38,2
Oman pääoman tuotto	%	14,9	14,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	13,2	14,4
Henkilöstö yhteensä		479	398
Henkilöstö Suomessa		321	310
Osinkosumma	M€	9,9	8,4
Valtion saama osinko	M€	3,4	2,9
Investoinnit	M€	16,0	92,7
Maksetut verot	M€	7,9	2,7



Toimitusjohtaja
Timo Piekkari

”Ekokemista pohjois-
maiden johtava
ympäristöosaaja.”

Ekokem on Suomen johtava vaativan ympäristöhuollon kokonaispalvelujen tuottaja, jonka vahvuuksia ovat asiakastuntemus ja henkilökohtainen asiakaspalvelu. Ydinasiamista ovat vaarallisten jätteiden käsittely, muiden jätteiden hyödyntäminen, energiantuotanto, pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistus sekä ympäristörakentaminen palveluineen. Ekokemin investoinnit valtakunnallisen palvelukeskusverkoston kehittämiseen ovat jatkuneet suunnitelman mukaisesti.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Ekokemin vuoden 2013 liikevaihto kasvoi 19,4 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Myös liiketulos kasvoi selvästi edellisvuoteen verrattuna. Kasvuun ja tuloskehitykseen vaikutti erityisesti se, että ruotsalainen Sakab AB oli nyt koko vuoden mukana konsernin liikevaihdossa ja Riihimäen jätevoimala 2. oli samoin toiminnassa koko vuoden. Merkittävien investointien jälkeen Ekokemin omavaraisuusaste on noussut ja on hyvällä tasolla.

Ekokem-konsernin lähivuosien liikevaihtoon ja tulokseen vaikuttavat erityisesti Sakabin liikevaihdon

ja kannattavuuden kehitys. Ekokemin tarkoituksena on ottaa käyttöön Suomessa kehitettyjä palvelukonsepteja myös Ruotsissa. Lisäksi Sakabissa on meneillään tuottavuusohjelma kustannusten karsimiseksi. KWH Mirka Oy:n 10 MW:n tehoinen ekovoimalaitos Uudenkaarlepyyn Jepualla on otettu käyttöön vuoden 2013 loppupuolella ja se vaikuttaa täysimääräisesti vuoden 2014 liikevaihtoon ja tulokseen. Ekokemilla on myös muualla Suomessa vireillä jätevoimalainvestointeja, jotka toteutuessaan nostavat edelleen yhtiön liikevaihtoa.

Ekokem on panostamassa jätteisiin perustuvaan uusiotuotantoon. Kehitystyön jatkuessa voidaan tarkemmin nähdä, minkälaisia liiketoimintamahdollisuuksia yhtiölle uusiotuotannossa avautuu.

YRITYSVASTUU

Ekokemin yritysvastuun olennaiset teemat ovat luonnonvarojen säästäminen ja jätteiden hyödyntäminen, toiminnan ympäristövaikutukset, turvallisuus, taloudellinen vastuu, vastuu henkilöstöstä ja toiminta yhteiskunnassa.

GASUM OY

Valtion omistusosuus:	24 %
Omistuksen strateginen intressi:	kotimaisen määräysvallan varmistaminen kaasun siirtoverkossa
Hallituksen puheenjohtaja:	Johanna Lamminen
Hallituksen jäsenet:	Björn Ahlnäs, Aleksei Novitsky, Christer Paltschik, Ari Suomilammi, Kristiina Vuori
Toimitusjohtaja:	Johanna Lamminen
Toimiala:	maakaasun siirto ja myynti
Päätoimipaikat Suomessa:	Espoo, Valkeala

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	1 147,5	1 281,8
Liikevoitto	M€	36,8	62,1
Liikevoittoprosentti	%	3,2	4,8
Taseen loppusumma	M€	768,6	836,2
Omavaraisuusaste	%	52,3	48,6
Nettovelkaantumisaste	%	41,3	45,7
Oman pääoman tuotto	%	8,3	10,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	6,3	10,5
Henkilöstö yhteensä		273	259
Henkilöstö Suomessa		273	259
Osinkosumma	M€	17,9	40,0
Valtion saama osinko (VNK:n osuus)	M€	4,3 (2,2)	9,6 (4,96)
Investoinnit	M€	22,0	21,0
Maksetut verot	M€	7,0	14,9



Toimitusjohtaja
Johanna Lamminen

”Gasum valmistautui tulevaisuuden haasteisiin ja hakee kasvua LNG:stä.”

Gasumin liiketoimintana on maakaasun maahantuonti, siirto ja myynti. Asiakkaita ovat teollisuus, energialaitokset ja pienkiinteistöt. Gasum kehittää myös biokaasun tuotantoa ja jakelua. Vuoden 2013 aikana syötettiin biokaasua Gasumin verkkoon yhteensä noin 31 721 MWh, mikä on lähes seitsenkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vaikka maakaasun hinta oli loivassa laskusuunnassa koko vuoden 2013, päästökaupassa ja sähkömarkkinoilla vallinnut alhainen hintataso heikensi maakaasun hintakilpailukykyä erityisesti kivihiiileen nähden. Vuoden 2013 maakaasun kulutus Suomessa laskikin edellisvuoteen verrattuna 5,1 prosenttia ja oli 33,2 TWh (35,0).

Gasum on jatkanut suuren LNG-terminaalin ja tähän liittyvän Suomen ja Viron välisen yhdysputken rakentamisen arviointia yhdessä virolaisen osapuolen kanssa. Ratkaisua odotetaan vuoden 2014 toukokuun loppuun mennessä. LNG:n arvioitu edullisuus perustuu siihen, että Pohjois-Amerikan edullisten liuskekaasuvarantojen laajamittaisen käyttöönoton vuoksi LNG:n tuottajat joutuvat etsimään tuotteelleen uusia

markkinoita lähinnä Euroopasta ja Aasiasta. Uuden hankintalähteen avaaminen voisi alentaa maakaasun hankintakustannuksia ja siten parantaa maakaasun kilpailukykyä pitkällä tähtäyksellä Suomessa ja muualla Itämeren alueella.

Gasum on alkuvuonna 2014 ostanut 51 prosentin omistusosuuden Skangasista, joka harjoittaa LNG:n varastointia ja myyntiä. Laivaliikenteen polttoainetoimituksia ja teollisuutta palvelevia Gasumin pienempiä LNG-terminaaleja on myös suunnitteilla. Liiketoimintastrategian kannalta keskeinen kysymys on myös biokaasun tuotannon ja siirron lisääminen Gasumin maakaasuverkossa. Yhtiö toteuttaa tätä koskevia hankkeita eri puolilla Suomea. Tärkein hanke on Joutsenoon kaavailtu biokaasutuslaitos, joka toimittaisi biokaasua maakaasuverkon kautta pääkaupunkiseudulle. Hanke vaatii toteutuakseen Gasumin näkemyksen mukaan tukitoimia.

YRITYSVASTUU

Gasumin vastuullisuuden teemat ovat yhtiön mukaan avoimuus, toimintavarmuus, ympäristö ja turvallisuus sekä kaasun nykyinen käyttö ja tulevaisuus.

ITELLA OYJ

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	yleispalveluvuoroituksen mukaisten päivittäisten postipalveluiden tuottaminen
Hallintoneuvoston puheenjohtaja:	Mauri Pekkarinen
Hallituksen puheenjohtaja:	Arto Hiltunen
Hallituksen jäsenet:	Petri Järvinen, Petri Kokko, Jussi Kuutsa, Marja Pokela, Päivi Pesola, Riitta Savonlahti, Suvi-Anne Siimes
Toimitusjohtaja:	Heikki Malinen
Toimiala:	postipalvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki, Jyväskylä, Kuopio, Lahti, Lappeenranta, Oulu, Seinäjoki, Tampere, Turku, Vantaa

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	1 976,8	1 946,7
Liikevoitto	M€	9,9	39,0
Liikevoittoprosentti	%	0,5	2,0
Taseen loppusumma	M€	1 415,6	1 509,7
Omavaraisuusaste	%	47,2	46,4
Nettovelkaantumisaste	%	21,0	23,3
Oman pääoman tuotto	%	1,1	2,1
Sijoitetun pääoman tuotto	%	1,4	4,3
Henkilöstö yhteensä		27 253	27 460
Henkilöstö Suomessa		20 263	21 819
Osinkosumma	M€	0,0	6,8
Valtion saama osinko	M€	0,0	6,8
Bruttoinvestoinnit	M€	61,1	134,7
Maksetut verot	M€	-10,1	16,7



Toimitusjohtaja
Heikki Malinen

”Laajentumisen
sijaan panostamme
ydinliiketoimintoi-
himme.”

Itella on kansainvälinen yritys, joka huolehtii postin, logistiikan ja verkkokaupan palveluista. Itellan markkina-asema on vahvin Suomessa. Itella on varastoliiketoiminnassa Venäjän markkinajohtaja. Kansainvälisen liikevaihdon osuus on noin 29 prosenttia.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuonna 2013 Itellan liikevaihto kasvoi 1,5 prosenttia edellisvuodesta. Liikevaihto laski Viestinvälityksessä, kasvoi Logistiikassa ja laski OpusCapitassa. Liikevaihdon kasvuun vaikutti lokakuussa 2012 toteutettu kappalestavaliiketoiminnan hankinta.

Liiketulos ilman kertaluonteisia eräiä oli 50,5 (53,2) miljoonaa euroa. Raportoitu liiketulos oli 9,9 (39,0) miljoonaa euroa, ja se heikkeni Viestinvälityksessä ja Logistiikassa ja parani OpusCapitassa. Itella käynnisti

huhtikuussa 2013 vuosille 2013–2014 uuden toiminnan tehostamisohjelman, jonka tavoitteena ovat 100 miljoonan euron säästöt.

Sähköinen korvautuvuus postiliikenteessä kiihtyi vuoden 2013 aikana. Myös sanoma- ja aikakauslehtien volyymit jatkoivat laskuaan. Logistiikan ja kaupan markkinatilanne oli heikko vuonna 2013.

YRITYSVASTUU

Yritysvastuu sisältyy Itellan strategiaan mission ja arvojen kautta. Itella panostaa henkilöstön kehittämiseen yritysvastuusta huolehtien. Itella on maailman ensimmäinen postiyritys, jonka jakelupalvelut ovat täysin hiilineutraaleja. Kaikki kuljetusali-hankinnat Suomessa ovat Itellan päästölaskennan piirissä. Uudet sähköiset palvelut vähentävät ympäristökuormitusta.

KEMIJOKE OY

Valtion omistusosuus:	50,1 %
Omistuksen strateginen intressi:	ei strategista intressiä
Hallituksen puheenjohtaja:	Matti Ruotsala
Hallituksen jäsenet:	Risto Andsten, Elina Engman, Tapio Jalonen, Tapio Korpeinen, Pekka Manninen, Jukka Ohtola
Toimitusjohtaja:	Tuomas Timonen
Toimiala:	sähköntuotanto
Päätoimipaikat Suomessa:	Rovaniemi

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	36,5	41,0
Liikevoitto	M€	-4,6	-2,6
Liikevoittoprosentti	%	-12,6	-6,4
Taseen loppusumma	M€	457,8	461,5
Omavaraisuusaste	%	19,0	20,7
Nettovelkaantumisaste	%	385,3	365,5
Oman pääoman tuotto	%	-7,9	-8,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-10,9	-0,6
Henkilöstö yhteensä		218	224
Henkilöstö Suomessa		218	224
Osinkosumma	M€	0,7	0,7
Valtion saama osinko	M€	0,4	0,4
Investoinnit	M€	12,4	11,8
Maksetut verot	M€	0,5	0,3



Toimitusjohtaja
Tuomas Timonen

”Kemijoki Oy on toteuttanut toimintamallin muutoksen työntekijöiden edut turvaavalla tavalla.”

Kemijoki Oy harjoittaa vesivoiman tuotantoa ja yhtiöllä on yhteensä 20 voimalaitosta Kemijoessa, Kymi-joessa ja Lieksanjoessa. Yhtiö on tällä hetkellä suurin vesivoiman ja siihen liittyvien palvelujen tuottaja Suomessa. Yhtiön tuottama sähkö myydään omistajille omakustannushintaan omistettujen vesivoimaosakkeiden suhteessa.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Kemijoki Oy:n vuoden 2013 vesivoimantuotanto oli noin 4,1 TWh, mikä on noin 7 prosenttia vähemmän kuin keskivesituotanto (n. 4,4 TWh). Sähköstä noin 90 prosenttia tuotettiin Kemijoella ja loput noin 10 prosenttia Lieksan- ja Kymijoen voimalaitoksilla. Yhtiön vuoden 2013 sähköntuotanto vastasi noin 25 prosenttia kotimaisella vesivoimalla tuotetusta sähköstä. Voimalaitosten kokonaiskäytettävyys säilyi hyvänä.

Yhtiön taloudellinen tila on pysynyt vakaana. Emoyhtiön tulos tilikaudelta 2013 vastaa aiempien vuosien tapaan yhtiöjärjestyksessä määriteltyä osinkoa.

Kemijoki Oy:n kokonaisteho on tällä hetkellä noin 1 130 MW. Pääosa Kemijoki Oy:n voimalaitosten koneistoista on uudistettu vuosina 1990–2010, jolloin myös tehonnostot on tehty. Yhtiö voi vielä rakentaa uutta vesivoimalaitostehoa ja suorittaa uomanparannuksia noin 38 MW:n tehon edestä.

Kemijoki Oy voi myös laajentaa ja tehostaa tuotantoaan eräiden voimalaitosten peruskorjausten yhteydessä. Yhtiön investointisuunnitelman mukaan vanhojen voimalaitosten tehonnostolla saataisiin aikaan noin 60 MW:n tehonlisäys. Yhtiön voimalaitosten kokonaisteho olisi vuoden 2017 lopussa runsaat 1 200 MW. Investoinnit kohdistuvat pääosin Kymijoen vesistöalueeseen ja vähäisessä määrin Lieksanjokeen.

YRITYSVASTUU

Kemijoki noudattaa toiminnassaan vuosittain tarkistettavia ympäristö- ja laatu politiikkoja. Yhtiö on sitoutunut parantamaan toimintansa energiatehokkuutta Elinkeinoelämän keskusliiton energiatehokkuussopimuksen mukaisesti. Energiatehokkuusasiat ovat osa yhtiön ympäristöjärjestelmää.

LEIJONA CATERING OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	puolustusvoimien ravitsemuspalvelujen tuottaminen
Hallituksen puheenjohtaja:	Soili Suonoja
Hallituksen jäsenet:	Anne Gullsten, Hannu Kuusela, Sinikka Mustakari, Teemu Penttilä, Kari Rimpi
Toimitusjohtaja:	Ritva Paavonsalo
Toimiala:	ravintolapalvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Kuopio, ravintolatoimintaa 50 toimipisteessä

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	65,3	64,0
Liikevoitto	M€	4,0	5,4
Liikevoittoprosentti	%	6,1	8,4
Taseen loppusumma	M€	21,3	21,9
Omavaraisuusaste	%	72,8	61,6
Nettovelkaantumisaste	%	-79,0	-67,4
Oman pääoman tuotto	%	22,9	35,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	27,5	49,3
Henkilöstö yhteensä		485	552
Henkilöstö Suomessa		485	552
Osinkosumma	M€	1,2	-
Valtion saama osinko	M€	1,2	-
Investoinnit	M€	0,5	0,1
Maksetut verot	M€	1,5	1,6



Toimitusjohtaja
Ritva Paavonsalo

”Leijona Cateringissa tarjoamme ainutlaatuisen osaamisemme ja ruokapalvelumme Puolustusvoimien ohella myös muiden toimijoiden käyttöön.”

Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskus yhtiöitettiin vuoden 2011 lopussa ja Leijona Catering Oy aloitti toimintansa vuoden 2012 alussa. Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksen henkilökunta siirtyi yhtiöittämisessä vanhoina työntekijöinä Leijona Catering Oy:n palvelukseen. Uuteen yritykseen siirtyi myös Puolustusvoimien Ruokahuollon Palvelukeskuksen käyttö- ja vaihto-omaisuus apporttiomaisuutena. Yhtiön ensimmäisinä toimintavuosina ovat painottuneet strategian kehitys, organisaation ja johtamismallin uudistaminen sekä panostaminen myyntiin ja markkinointiin. Yhtiön suurin asiakas on Puolustusvoimat.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Yhtiön liikevaihto kasvoi noin 2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, vaikka kaksi varuskuntaravintolaa lopetettiin. Kasvu saavutettiin ennakoitua suuremmista saapumiseristä, maltillisilla hinnan korotuksilla sekä yhden uuden henkilöstöravintolan avaamisella. Liikevoitto heikkeni noin 26 prosenttia, mikä johtui pääosin liiketoiminnan muiden kulujen kasvusta. Yhtiön tase on vahva ja yhtiö on nettovelaton. Merkittävin syy henkilöstömäärän laskuun olivat päättyneet työsuhteet lakkautuneissa Kontiorannan ja Hallin ravintoloissa.

Leijona Catering sekä Terveystien ja hyvinvoinnin laitos sopivat joulukuussa 2013 THL:n ruokapalveluiden järjestämisestä.

Puolustusvoimauudistus tulee vaikuttamaan yhtiön toimintaan lakkautettavien varuskuntien ja palvelusajan lyhentymisen kautta. Lakkautettavien varuskuntien ravintolat ajetaan alas vuosina 2013–2015, mikä johtaa myös henkilöstön sopeutustoimiin.

YRITYSVASTUU

Leijona Cateringin vastuutyö painottuu henkilöstöön, hankintaketjuun ja ympäristötyöhön. Ruoka-alalla vastuullinen hankinta sekä hankintaketjun turvallisuus ja läpinäkyvyys ovat korostuneen tärkeitä asioita. Leijona Cateringissä hankintojen kotimaisuusaste on korkea. Hankintaketjun toimitusvarmuus ja kumppaneiden luotettavuus ovat ensiarvoisen tärkeitä.

Leijona Catering on sitoutunut vähentämään ympäristövaikutuksia koko ruokaketjussa. Toimintaa ympäristöasioissa ohjaa yksityiskohtainen ympäristöohjelma ja yhteistyökysymyksissä eettinen ohjeisto. Ruoan valmistuksessa ja laitevalinnoissa painotetaan energiatehokkuutta. Leijona Catering raportoi soveltuvin osin kansainvälisen Global Reporting Initiative (GRI) -ohjeiston mukaisesti.

MERITAITO OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	merenmittauspalveluiden tuottaminen Suomen aluevesillä
Hallituksen puheenjohtaja:	Matti Puhakka
Hallituksen jäsenet:	Taru Keronen, Pekka Leskinen, Eeva Niskavaara, Jukka Ohtola, Marja Tuderman
Toimitusjohtaja:	Jari Partanen
Toimiala:	väylähoito- ja merenmittauspalvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki, väyläasemia ympäri Suomea

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	26,9	31,8
Liikevoitto	M€	-2,7	1,7
Liikevoittoprosentti	%	-10,1	5,4
Taseen loppusumma	M€	29,3	32,6
Omavaraisuusaste	%	69,7	69,1
Nettovelkaantumisaste	%	11,2	-7,5
Oman pääoman tuotto	%	-13,1	7,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-10,9	7,1
Henkilöstö yhteensä		222	236
Henkilöstö Suomessa		222	236
Osinkosumma	M€	-	-
Valtion saama osinko	M€	-	-
Investoinnit	M€	1,5	4,5
Maksetut verot	M€	0	0



Toimitusjohtaja
Jari Partanen

”Meritaito on onnistunut säilyttämään riittävän osuuden markkinoista, jotta palvelujen alueellinen ja laadullinen kehittäminen on edelleen mahdollista.”

Meritaito on vesiväylien hoitoon, kanavien käyttöön ja kunnossapitoon sekä merenmittaukseen erikoistunut yritys. Vuonna 2013 kaikki meriväylien ylläpidon ja merenmittauksen palvelut ovat olleet kilpailutuksen piirissä lain julkisen palvelun velvoitteesta päätyttyä vuonna 2012. Sopeutuakseen kilpailun avaamiseen yritys on kehittänyt uutta ympäristöteknologista liiketoimintaa, jonka kohdemarkkina on globaali ja jota markkinoidaan SeaHow -brändin alla.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Yhtiön liikevaihto laski vuonna 2013 kilpailun avaamisen ja urakoiden hintojen laskun myötä 26,9 miljoonaan euroon edellisvuoden 31,8 miljoonasta eurosta. Kilpailutetuilla urakka-alueilla hintataso on laskenut noin kolmanneksen aiemmasta. Liikennevirasto on yhtiön merkittävin asiakas. Muiden asiakkaiden osalta liikevaihdon laskuun vaikutti rakentamisen heikko suhdannetilanne. Voimakkaimmin liikevaihto heikkeni asiantuntijapalveluissa johtuen merenmittausurakoiden myöhäisestä kilpailuttamisesta. Uusien liiketoimintojen osalta liikevaihto kasvoi, tosin niiden osuus koko liike-

toiminnasta on verrattain pieni. Laskenut liikevaihto painoi kannattavuutta ja yhtiön liikevoitto laski -2,7 (1,7) miljoonaan euroon.

YRITYSVASTUU

Yritysvastuu on keskeinen osa Meritaidon strategiaa ja se on integroitu yhtiön toimintatapoihin ja johtamisjärjestelmään. Uusi ympäristöteknologinen liiketoiminta perustuu tarpeelle suojella ympäristöä sekä hallita ympäristöriskejä, mikä on yhtiölle merkittävä liiketoimintamahdollisuus. Uuden ympäristöteknologisen liiketoiminnan markkina on globaali, jolloin korostuvat mm. korruptionvastaiset toimintatavat sekä paikallisen ympäristön ja olojen huomioiminen ja riskienhallinta. Olennaisia yritysvastuuasioita ovat lisäksi turvallisuus sekä sosiaalinen vastuu. Haastava markkinatilanne sekä kausiluontoinen liiketoiminta näkyvät henkilöstön sopeutuspaineina, jolloin sosiaalinen vastuu korostuu. Yhtiön sosiaalisen vastuun mittarit kehittyivät positiivisesti vuonna 2013. Yhtiö pyrkii myös ympäristövaiikutustensa pienentämiseen.

MOTIVA OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	energia- ja materiaalitehokkuuden sekä uusiutuvan energian edistäminen
Hallituksen puheenjohtaja:	Salla Vainio
Hallituksen jäsenet:	Heli Arantola, Pekka Kettunen, Jarmo Muurman, Arto Rajala
Toimitusjohtaja:	Jouko Kinnunen
Toimiala:	energia-alan ja materiaalitoimintojen konsultointi
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	8,6	8,9
Liikevoitto	M€	0,5	0,4
Liikevoittoprosentti	%	6,1	4,4
Taseen loppusumma	M€	4,4	4,6
Omavaraisuusaste	%	63,6	54,5
Nettovelkaantumisaste	%	-46,6	-54,6
Oman pääoman tuotto	%	16,3	13,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	22,7	18,5
Henkilöstö yhteensä		68	65
Henkilöstö Suomessa		68	65
Osinkosumma	M€	0,3	0,1
Valtion saama osinko	M€	0,3	0,1
Investoinnit	M€	0,9	0,1
Maksetut verot	M€	0,1	0,1



Toimitusjohtaja
Jouko Kinnunen

”Resurssitehokkuuden edistäminen synnyttää Suomeen uutta työtä. Motivan avulla yritykset ja kunnat investoivat hankkeisiin, joista kehittyä uutta liiketoimintaa.”

Motiva Oy on asiantuntijayritys ja osaamiskeskus, joka tarjoaa palveluja energian ja materiaalien käytön tehostamiseksi ja säästämiseksi sekä uusiutuvan energian tehokkaan ja kestävä käytön edistämiseksi. Motiva tarjoaa yrityksille, julkishallinnolle ja kuluttajille tietoa ja ratkaisuja, joiden avulla ne voivat tehdä resurssitehokkaita ja kestäviä valintoja.

Yhtiö toimii julkisista hankinnoista annetun lain (348/2007) mukaisena sidosyksikkönä eli niin kutsutuna inhouse-yksikkönä. Merkittävimmät asiakkaat ovat ministeriöt ja muu valtionhallinto. Markkinaehtoisesti toimiva tytäryhtiö Motiva Services Oy tarjoaa palveluja yrityksille ja muun muassa kunnille.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Motiva-konsernin liikevaihto oli vuonna 2013 samaa luokkaa kuin edellisvuonna eli 8,6 miljoonaa euroa. Emoyhtiön liikevaihto oli 6,3 (6,3) miljoonaa euroa. Lähes 90 prosenttia liikevaihdosta tuli kotimaasta. Kotimaan ulkopuolinen myynti tuli pääasiassa muista EU-maista. Konsernin liikevoitto parani yli 30 prosenttia, mikä oli tytäryhtiön liikevoiton paranemisen ansiota. Tytäryhtiön liikevoitto kaksinkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Konsernin vakavaraisuus ja maksuvalmius säilyivät tilikauden aikana hyvinä.

Tytäryhtiön liikevaihto vuonna 2013 oli 2,7 (2,5) miljoonaa euroa. Liikevaihto kasvoi Joutsenmerkin ja eurooppalaisen ympäristömerkin hallinnoinnista saatujen tulojen kasvun ansiosta.

Motivan tulevaisuuden kannalta keskeisiä ovat EU:n energiatehokkuusdirektiivi ja sen toimeenpano Suomessa sekä valtakunnallinen materiaalitehokkuusohjelma, joka valmistui alkuvuodesta 2014. Samoin yhtiön tulevaisuuteen vaikuttaa vuoden 2014 alusta toimintansa aloittanut Energiavirasto, jolle on siirtynyt osa työ- ja elinkeinoministeriön energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian edistämiseen liittyvistä töistä. Muutoksella ei toistaiseksi ole ollut suurta vaikutusta Motivaan.

YRITYSVASTUU

Motivalle yritysvastuun keskeisin asia on henkilöstö. Yhtiön menestykseen vaikuttaa ratkaisevasti ammattitaitoinen ja asiantunteva henkilöstö. Ympäristövastuun kannalta merkityksellisintä on työ, jota Motiva tekee vähentääkseen ympäristöhaittoja tuottamalla palveluja ja ratkaisuja energia- ja materiaalitehokkuuden sekä uusiutuvan energian käytön edistämiseksi. Motivan oma toiminta ei aiheuta merkittävää ympäristökuormitusta.

NORDIC MORNING OYJ

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	ei strategista intressiä
Hallituksen puheenjohtaja:	Kaj Friman
Hallituksen jäsenet:	Carina Brorman, Maritta Iso-Aho, Jussi Lystimäki, Eva Persson, Petri Vihervuori
Toimitusjohtaja:	Timo Lepistö
Toimiala:	graafinen teollisuus ja markkinointiviestintä
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	121,3	113,2
Liikevoitto	M€	4,0	-4,1
Liikevoittoprosentti	%	3,3	-3,6
Taseen loppusumma	M€	89,3	88,8
Omavaraisuusaste	%	42,3	36,3
Nettovelkaantumisaste	%	16,8	37,0
Oman pääoman tuotto	%	11,9	-13,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	8,0	-7,7
Henkilöstö yhteensä		668	705
Henkilöstö Suomessa		319	344
Osinkosumma	M€	1,5	0,0
Valtion saama osinko	M€	1,5	0,0
Investoinnit	M€	3,6	7,4
Maksetut verot	M€	0,1	-0,001



Toimitusjohtaja
Timo Lepistö

”Kuuntelemme ympäristöä herkillä korvalla aistiaksemme ajoissa merkittävät trendit ja mahdollisuudet sekä muutokset asiakkaidemme tarpeissa.”

Edita-konsernista tuli Nordic Morning huhtikuussa 2013 konsernin nimenmuutoksen myötä. Nordic Morning on pohjoismaiden johtava viestinnän palveluja tarjoava konserni. Konsernin muodostavat emoyhtiö Nordic Morning sekä sen suomalaiset ja ruotsalaiset viestinnän eri osa-alueilla toimivat tytäryhtiöt. Nordic Morning on lisäksi osakkaana kahdessa ruotsalaisyhtiössä. Merkittävimmät muutokset konsernin muutoksessa moderniksi viestintäkonserniksi ovat olleet ruotsalaisen mainos- ja viestintäkonserni Citatin osto 2008 ja pohjoismaisen digimarkkinointiin erikoistuneen Klikki-konsernin osto vuonna 2011. Vuonna 2013 perustettiin uusi yhtiö Editä Boberg AB.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Nordic Morningin vuoden 2013 liikevaihto nousi 7 prosenttia ja oli 121,3 (113,2) miljoonaa euroa. Liikevaihtoa kasvattivat yritysjärjestely ja vahvistunut Ruotsin kruunu.

Konsernin liikevoitto oli 4,0 (-4,1) miljoonaa euroa. Tulos ilman kertaeriä oli 4,0 (2,1) miljoonaa euroa.

Nordic Morningin omavaraisuusaste nousi 6 prosenttiyksiköllä tilikauden 2013 aikana. Yhtiön nettovelkaantumisaste aleni 20,2 prosenttiyksiköllä.

YRITYSVASTUU

Nordic Morningissa yritys vastuuta johtaa toimitusjohtaja, viestintäjohtaja vastaa kehittämisestä, viestinnästä ja raportoinnista yhdessä CRI-työryhmän kanssa. Yhtiön yritys vastuun perustuu tunnustettuihin menettelytapoihin ja ohjeisiin kuten YK:n Global Compact ja iso 14001-ympäristöjohtamisen periaatteet. Yritysvastuuprosessi ja painopisteet arvioidaan uudelleen vuosittain. Vuonna 2010 valitut linjaukset ovat edelleen olennaisia. Nordic Morningille henkilöstön merkitys on tärkeää ja tämä korostuu yritys vastuun painotuksessa. Nordic Morning on vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa.

PATRIA OYJ

Valtion omistusosuus:	73,2 %
Omistuksen strateginen intressi:	maanpuolustus
Hallituksen puheenjohtaja:	Christer Granskog
Hallituksen jäsenet:	Arto Honkaniemi, Jussi Itävuori, Kirsi Komi, Kari Rimpi, Maximilian Thomasius
Toimitusjohtaja:	Heikki Allonen
Toimiala:	puolustusvälineteollisuus, ilmailuvälineteollisuus
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki, Hämeenlinna, Halli

TUNNUSLUKUJA

	2013	2012
Liikevaihto	M€ 824,8	736,1
Liikevoitto	M€ 97,1	87,0
Liikevoittoprosentti	% 11,8	11,8
Taseen loppusumma	M€ 786,5	744,4
Omavaraisuusaste	% 49,5	47,7
Nettovelkaantumisaste	% -4,4	7,8
Oman pääoman tuotto	% 21,9	23,1
Sijoitetun pääoman tuotto	% 25,6	25,6
Henkilöstö yhteensä (keskimäärin)	3 614	3 587
Henkilöstö Suomessa	2 592	2 567
Osinkosumma	M€ 38,0	19,0
Valtion saama osinko	M€ 27,8	13,9
Investoinnit	M€ 36,3	31,4
Maksetut verot	M€ 14,8	6,1



Toimitusjohtaja
Heikki Allonen

”Puolustusvoimien hankinnat supistuvat, mutta vakautta toimitaan tuovat käynnissä olevat elinkaaren hallintaan liittyvät hankkeet, jotka etenevät suunnitellusti.”

Patria Oyj on kansainvälisesti toimiva puolustus-, turvallisuus- ja ilmailualan elinkaari palvelujen ja teknologiaratkaisujen tuottaja. Yhtiön asiakkaita ovat eri maiden puolustusvoimat ja siviilisektorin toimijat, ja sen erikoisalaa ovat panssaroidut pyöräajoneuvot, kranaatinheitinjärjestelmät ja ampumatarvikkeet. Puolustustarvikkeiden ja huollon osuus vuoden 2013 liikevaihdosta oli 91 (91) prosenttia ja siviilisektorin osuus 9 (9) prosenttia. Liikevaihdosta 65 (59) prosenttia tuli viennistä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Patrian liikevaihto kasvoi voimakkaasti jo toisena perättäisenä vuotena. Vuoden 2013 liikevaihto oli 12 prosenttia korkeampi kuin vuonna 2012. Suomen puolustusvoimien strategisena kumppanina toimiva Patrian tytäryhtiö Millog toi 14 (19) prosenttia konsernin liikevaihdosta, ja Patrian puoliksi omistaman ammus- ja ohjustuotteita valmistavan Nammon osuus oli 28 (30) prosenttia. Patrian suhteellinen kannattavuus säilyi edellisvuoden tasolla, ja yhtiön tulos oli hyvä. Yhtiön taserakenne on erittäin vakaa.

Land-liiketoimintayksikkö luovutti tilikauden aikana ensimmäiset Ruotsin puolustusvoimien kanssa solmitun sopimuksen alla tuotetut ajoneuvot tilalle. Systems-liiketoimintayksikkö puolestaan sai

päätökseen Merivoimien Rauma-luokan ohjusveneidien peruskorjaushankkeen.

Uusia tilauksia kertyi selvästi enemmän kuin edellisvuonna eli 623 (432) miljoonaa euroa. Silti tilauskanta heikkeni ja oli 31.12.2013 noin 1,0 (1,2) miljardia euroa. Uusia sopimuksia solmittiin muun muassa toimituksista Etelä-Afrikkaan. Puolustusvoimien kanssa Patria allekirjoitti sopimuksen Pasi-miehistönkuljetusvaunujen modernisointihankkeesta, jolla on merkittävä työllistävä vaikutus. Sekä kotimaassa että yhtiön kannalta tärkeillä vientimarkkinoilla puolustusbudjetit on leikattu. Uushankintojen sijaan kalustojen käyttöikä pidentävien elinkaarihankkeiden merkitys kasvaa. Muutokset heijastuvat Patrian liikevaihtoon ja vaikuttavat myös yhtiön kannattavuuteen.

Patria kasvatti tilikauden aikana omistusosuuttaan Millog Oy:ssä, jonka osakekannasta 61,8 prosenttia on nyt yhtiön hallussa.

YRITYSVASTUU

Patrialle vastuullisuus on kannattavan liiketoiminnan perusta. Yritysvastuun keskeiset teemat ovat hyvä kumppanuus, hyvä työnantaja ja eettinen toimija alallaan. Vuoden 2014 painopistealue on hyvä työnantajuus.

RASKONE

RASKONE OY

Valtion omistusosuus:	85 % (Governia Oy 15 %)
Omistuksen strateginen intressi:	ei strategista intressiä
Hallituksen puheenjohtaja:	Juho Lipsanen
Hallituksen jäsenet:	Anniina Bergström, Jukka Ohtola, Klaus Sundström, Tiina Tuomela, Helena Walldén
Toimitusjohtaja:	Timo Seppä
Toimiala:	hyötyajoneuvojen korjaus- ja huoltotoiminta
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki, korjaamoita eri puolella Suomea

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	91,5	100,2
Liikevoitto	M€	1,8	-2,0
Liikevoittoprosentti	%	2,0	-2,0
Taseen loppusumma	M€	35,9	41,1
Omavaraisuusaste	%	26,7	20,0
Nettovelkaantumisaste	%	65,7	140,1
Oman pääoman tuotto	%	15,5	-19,4
Sijoitetun pääoman tuotto	%	9,5	-6,9
Henkilöstö yhteensä (keskimäärin)		749	801
Henkilöstö Suomessa		749	801
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	0,7	3,6
Maksetut verot	M€	0,1	0,1



Toimitusjohtaja
Timo Seppä

”Raskoneen taloudellisen tilanteen parantaminen on tärkeää, jotta pystymme pitämään huolta henkilöstöstämme ja toimimaan luotettavana kumppanina asiakkaillemme ja yhteistyökumppaneillemme.”

Raskone tuottaa asiakkailleen hyötyajoneuvojen elinkaaripalveluja. Emoyhtiö Raskone on Suomen suurin hyötyajoneuvojen ja työkonetaluston kunnossapitoon erikoistunut yritys, ja sen korjaamoverkosto kattaa koko maan. Korjaamoista, jotka sijaitsevat 21:llä eri paikkakunnalla, on viimeisten vuosien aikana rakennettu yhtenäinen ketju. Yhtiö keskittyy kuorma- ja pakettiautojen, työkoneiden sekä perävaunujen korjaamo- ja huoltotoimintaan. Toiminta perustuu monimerkkiosaamiseen, ja yhtiö on merkkiriippumaton. Konserniin kuuluva tytäryhtiö Pajakulma Oy suunnittelee ja toteuttaa hyötyajoneuvojen ja työkoneiden varusteluratkaisuja. Pajakulma on Suomen johtava raskaan ajokaluston jousien toimittaja.

TALOUELLINEN KEHITYS

Raskoneen toimialan tilanne on ollut vaikea jo pitkään, eikä vuosi 2013 tuonut muutosta. Maantieliikenteen kuljetussuoritteiden määrä aleni vuoden aikana heikosta taloustilanteesta johtuen. Kyseessä oli jo kolmas perättäinen vuosi, kun kehitys oli negatiivista. Kuorma-autojen huoltomarkkina supistui kuusi prosenttia vuoteen 2012 verrattuna. Nämä tekijät heijastuivat Raskoneen toimintaan huoltopalvelujen vaisuna kysyntänä.

Raskone-konsernin vuoden 2013 liikevaihto jäi lähes 10 prosenttia pienemmäksi kuin edellisenä vuonna. Emoyhtiön liikevaihto supistui viisi prosenttia ja oli 73 (77) miljoonaa euroa. Emoyhtiön liikevoitto oli 2,1 (2,5) miljoonaa euroa. Tulosta paransivat liike-toimintojen ja sijoitusten myynneistä johtuvat kertaluonteiset erät, mutta myös operatiivisen toiminnan tulos parani edellisvuodesta. Myyntivoittojen ansiosta yhtiö kykeni lyhentämään velkaa, minkä seurauksena omavaraisuusaste nousi ja nettovelkaantumisaste oli alhaisempi kuin vuotta aiemmin.

Heikko suhdanne ja liiketoiminnan tappiollinen tulos viimeisenä kolmena vuotena pakottivat yhtiön käynnistämään säästöohjelman, jolla tähdätään viiden miljoonan euron kustannusleikkauksiin vuoden 2014 loppuun mennessä. Suurin osa leikkauksista kohdistuu henkilöstömenoihin, ja nämä säästöt toteutettiin pääosin vuoden 2013 aikana.

YRITYSVASTUU

Raskone on määritellyt olennaisuusanalyysin perusteella yritys vastuun painopistealueiksi esimiestyön, kannattavuuden turvaamisen sekä jakelun ja logistiikan optimoinnin. Ympäristöriskeistä merkittävin liittyy jäteöllyn varastointiin ja käsittelyyn.

SUOMEN LAUTTALIIKENNE OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	lossi- ja lauttapalvelujen varmistaminen osana yleistä tieverkkoa
Hallituksen puheenjohtaja:	Pertti Saarela
Hallituksen jäsenet:	Lauri Ojala, Virpi Paasonen, Matti Pajula, Minna Pajumaa
Toimitusjohtaja:	Mats Rosin
Toimiala:	lautta- ja vesiliikenteen palvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Turku, Savonlinna ja 43 lauttapaikkaa ympäri Suomea

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	47,1	46,1
Liikevoitto	M€	8,2	9,5
Liikevoittoprosentti	%	17,5	20,5
Taseen loppusumma	M€	43,0	40,0
Omavaraisuusaste	%	70,6	64,7
Nettovelkaantumisaste	%	-17,5	6,5
Oman pääoman tuotto	%	20,3	30,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	27,9	40,0
Henkilöstö yhteensä		288	317
Henkilöstö Suomessa		288	317
Osinkosumma	M€	1,0	1,5
Valtion saama osinko	M€	1,0	1,5
Investoinnit	M€	0,5	19,0
Maksetut verot	M€	1,2	1,8



Toimitusjohtaja
Mats Rosin

”Turvallisuus- ja ympäristötekijät huomioidaan vahvasti myös silloin, kun on kyse saariston ja muiden vesistöalueiden kehittämisestä.”

Suomen Lauttaliikenne vastaa valtion yhteysalus- ja lauttaliikenteestä. Lauttaliikenteen kokonaismarkkina Suomessa on noin 58 miljoonaa euroa vuodessa, josta Suomen Lauttaliikenteen markkinaosuus on noin 80 prosenttia. Järvi-Suomen lauttaliikenteen osalta Suomen Lauttaliikenne on hoitanut yhtä lukuun ottamatta kaikki lossiliikennepaikat, jotka ovat osa yleistä tieverkkoa. Alukset kuljettavat vuosittain noin kymmenen miljoonaa matkustajaa ja viisi miljoonaa ajoneuvoa.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuonna 2013 Suomen Lauttaliikenteen liikevaihto kasvoi 2,3 prosenttia edellisestä vuodesta. Toukokuussa 2012 hankittu Suomen Saaristovarustamo oli nyt ensimmäisen kerran koko vuoden konsernin luvuissa. Liikevoitto pieneni 12,8 prosenttia johtuen pääosin tehdystä mahdollisiin uusiin turvallisuusvaatimuksiin liittyvästä varauksesta. Yhtiön rahoituksellinen asema säilyi vahvana.

Vuonna 2013 Suomen Lauttaliikenteellä oli lautta-aluksia yhteensä 13, losseja 62, yhteysalusia 8 ja hinaajia 1 kappaletta. Uusi lautta-alus Stella aloitti liikennöinnin Korppoo-Houtskari -reitillä 1.1.2013. Uudenkaupungin Työveneeltä toukokuussa 2013 tilattu

yhdistetty öljyntorjunta- ja yhteysalus Otava aloittaa liikennöinnin kesällä 2014 Kotka-Pyhtää -reitillä. Uusinvestoinnit kasvattavat poistopohjaa ja myös korjaus- ja huoltokulut kasvavat.

Suomen Lauttaliikenteen suurin asiakas on Varsinais-Suomen ELY ja muita asiakkaita ovat yksityiset tienhoitokunnat. Yhteensä tilaajia on 13, mutta tilauksista 95 prosenttia tulee Liikennevirastolta ja ELY-keskuksilta. ELY:n tavoitteena on saada alalle uusia palveluntarjoajia ja kilpailua. Vuonna 2014 kilpailutetaan 28 lossipaikkaa ja Hailuoto. Suomen Lauttaliikenteellä on vahva tilauskanta vuoden 2014 loppuun saakka.

YRITYSVASTUU

Suomen Lauttaliikenteen yritysvastuun hallinnantaso on hyvä. Yhtiön henkilökunnan kanssa yhteisesti määritellyt arvot ovat turvallisuus, palveluhenkisyys ja kannattavuus. Suomen Lauttaliikenne ylläpitää ja kehittää ISM-koodiin perustuvaa alusten turvallisuus- ja ympäristöjohtamisjärjestelmää. Polttoaineenkulutuksen vähentäminen on yksi yhtiön antamista ympäristölupauksista. Tästä syystä yhtiössä on käytössä ECO-driving- eli taloudellisen ajamisen koulutusohjelma. Yhtiö toteutti vuonna 2013 henkilöstötutkimuksen ja asiakastytyytyväisyystutkimuksen.



SUOMEN RAHAPAJA OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	yleinen rahahuolto ja liikkeellä olevan käyttörahan riittävyyden turvaaminen
Hallituksen puheenjohtaja:	Pentti Kivinen
Hallituksen jäsenet:	Kalevi Alestalo, Harry Linnarinne, Riitta Mynttinen, Anssi Pihkala, Hanna Sievinen, Anna Maija Wessman
Toimitusjohtaja:	Paul Gustafsson
Toimiala:	metalliteollisuus
Päätoimipaikat Suomessa:	Vantaa

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	97,3	118,9
Liikevoitto	M€	-6,4	-5,4
Liikevoittoprosentti	%	-6,6	-4,5
Taseen loppusumma	M€	76,6	92,5
Omavaraisuusaste	%	51,2	50,3
Nettovelkaantumisaste	%	59,3	56,6
Oman pääoman tuotto	%	-17,3	-14,5
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-8,9	-6,8
Henkilöstö yhteensä (keskimäärin)		230	235
Henkilöstö Suomessa		73	76
Osinkosumma	M€	0	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Investoinnit	M€	12,4	4,4
Maksetut verot	M€	0,5	0



Toimitusjohtaja
Paul Gustafsson

”Suomen Rahapaja puhuttelee asiakasta yhä vahvemmin vastuullisuudellaan. Yhtiön tavoitteena on olla asiakkaille vastuunkantaja.”

Suomen Rahapaja-konserni on Pohjoismaiden ja Baltian johtava rahapaja. Se suunnittelee, markkinoi ja lyö rahaa ja valmistaa aihioita. Yhtiön tuotteisiin kuuluvat käyttörahojen lisäksi juhla- ja erikoisrahat, rahasarjat ja raha-aihiot. Rahapaja on yksi alan harvoista toimijoista, joka voi tarjota asiakkailleen täyden palvelun aihioiden tuotannosta työkaluvalmistukseen ja kolikoiden lyömiseen. Yhtiön liikevaihdosta 94 (87) prosenttia tuli viennistä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuosi 2013 oli raskas Rahapajalle. Vaikeuksien taustalla ovat heikko maailmanmarkkinatilanne sekä toimialan ylikapasiteetti. Konsernin liikevaihto laski 18 prosenttia ja liiketappio syveni. Liikevaihto laski kaikilla liike-toiminnoilla. Yhtiö sai päätökseen 3 miljoonan euron tehostamisohjelman. Tilikauden tulos oli 6,5 (-7,2) miljoonaa euroa.

Aihiovalmistuksen liiketoiminta muutettiin sopimusvalmistajamallin mukaiseksi ja myyntiorganisaatio siirrettiin Suomeen. Suomen toiminnot muuttivat uusiin tiloihin kesällä 2013. Tällä yhtiö tavoittelee kustannussäästöä ja tuottavuuden kehitystä.

YRITYSVASTUU

Rahapajan tavoitteena on tulla maailman arvostetuimmaksi kolikkomaailman toimijaksi, ja vastuullinen toiminta nähdään tärkeänä osana liiketoimintastrategiaa. Ympäristövastuu sekä turvallisuus liittyvät keskeisesti yhtiön liiketoimintaan. Yhtiö pyrkii tunnistamaan kolikon koko elinkaaren ympäristövaikutukset. Olennaisiin teemoihin kuuluvat myös henkilöstöpolitiikka ja -johtaminen sekä sidosryhmien odotukset.

SUOMEN SIEMENPERUNAKESKUS OY

Valtion omistusosuus:	22 %
Omistuksen strateginen intressi:	huoltovarmuus ja kasviterveys
Hallituksen puheenjohtaja:	Ossi Paakki
Hallituksen jäsenet:	Kauko Matinlauri, Jouko Lähteenoja, Antti Lavonen, Reijo Moilanen, Jorma Mäkelä
Toimitusjohtaja:	Lauri Juola
Toimiala:	perunalajikkeiden ylläpito, tuotanto ja markkinointi
Päätoimipaikat Suomessa:	Tyrnävä

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	3,9	3,5
Liikevoitto	M€	0,4	0,07
Liikevoittoprosentti	%	9,0	2,0
Taseen loppusumma	M€	3,3	3,4
Omavaraisuusaste	%	47,4	43,0
Nettovelkaantumisaste	%	22,2	55,2
Oman pääoman tuotto	%	15,5	3,3
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,5	3,2
Henkilöstö yhteensä		13	13
Henkilöstö Suomessa		13	13
Osinkosumma	M€	0,075	0,075
Valtion saama osinko	M€	0,017	0,017
Investoinnit	M€	0,07	0,06
Maksetut verot	M€	0,081	0,015


 Toimitusjohtaja
 Lauri Juola

”Liikevaihto nousi
 11 prosenttia ja
 liikevoitto viisin-
 kertaistui.”

Suomen Siemenperunakeskus Oy (SPK) on kotimaista siemenperunaa tuottava yritys, jonka toimialana on perunalajikkeiden siemenaineiston puhdistus ja ylläpito sekä perus- ja sertifioitujen siemenen tuotanto, pakkaus ja markkinointi. Toiminnan perustana ovat perussiemenen ylläpito- ja tuotantosopimukset lajikkeiden suomalaisten omistajien tai edustajien kanssa. SPK ylläpitää ja tuottaa siemenperunaa lisäksi myös ns. vapaista lajikkeista. Perunalajikkeita oli tilikaudella tuotannossa kotimaan markkinoille yhteensä 32 kappaletta, joista omassa ylläpidossa ja kasvihuonetuotannossa oli 26 lajiketta. Lisäksi vientimarkkinoille kasvihuonetuotannossa oli yli 20 lajiketta.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Yhtiön liikevaihto vuonna 2013 nousi noin 11 prosenttia edellisvuoteen verrattuna ja oli 3,9 miljoonaa euroa. Liikevoitto viisinkertaistui edellisvuodesta ja oli 0,35 miljoonaa euroa. Liikevaihdon ja tuloksen kasvuun vaikuttivat merkittävimmin siemenperunan samoin kuin sivutuotteena myydyin perunan korkea hintataso. Yhtiön omavaraisuusaste nousi edelleen ja

on hyvää tasoa. Yhtiö jakaa toisen kerran historiansa aikana osinkoa tilikaudelta 2013.

SPK on syksyllä 2011 saanut kehitettyä uuden aeroponista kasvatusta soveltavan menetelmän siemenperunan tuotantoon. Menetelmä nostaa mukuloiden määrän kasvia kohti jopa kymmenkertaiseksi aikaisempaan verrattuna. Uuden menetelmän ansiosta uudet, lupaavat perunalajikkeet saadaan nopeammin Suomen markkinoille kotimaisista siemenkannoista ja riippuvuus ulkomaisista kantasiemenistä vähenee. Myös tuotannon yksikkökustannukset laskevat merkittävästi. Yhtiö jatkaa menetelmän kehittelyä.

Yhtiö osallistui edelleen perunan viljelyä ja kasvitautoja koskeviin alueellisiin ja valtakunnallisiin tutkimuksiin.

YRITYSVASTUU

SPK:lla ei ole varsinaista yritysvastuuraportointia. Yhtiön voidaan katsoa välillisesti edesauttavan vahvasti yritysvastuun toteutumista kasvitautien ehkäisemisen ja huoltovarmuuden edistämisen kautta.

SUOMEN VILJAVA OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	vaikuttaminen viljan varastointi- ja käsittelymarkkinoiden toimivuuteen sekä huoltovarmuuteen ja EU:n interventiotoimintaan liittyvien tehtävien häiriöttömyyden varmistaminen
Hallituksen puheenjohtaja:	Kari Kolu
Hallituksen jäsenet:	Michael Hornborg, Pekka Kettunen, Helena Tammi, Taina Vesanto
Toimitusjohtaja:	Seppo Koponen
Toimiala:	viljan varastointi- ja käsittelypalvelut
Päätoimipaikat Suomessa:	Vantaa, Naantali, Rauma, Kokemäki, Turenki

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	16,7	17,7
Liikevoitto	M€	2,6	2,9
Liikevoittoprosentti	%	15,9	16,6
Taseen loppusumma	M€	25,2	27,2
Omavaraisuusaste	%	81,2	79,1
Nettovelkaantumisaste	%	5,4	7,6
Oman pääoman tuotto	%	8,8	9,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,9	11,9
Henkilöstö yhteensä		88	90
Henkilöstö Suomessa		88	90
Osinkosumma	M€	3,0	3,0
Valtion saama osinko	M€	3,0	3,0
Investoinnit	M€	2,3	3,2
Maksetut verot	M€	0,3	2,2



Toimitusjohtaja
Seppo Koponen

”Viljan varastointi- ja käsittelypalvelumme ovat korkealaatuisia, ja yhtiön tuloskehitys on tasainen.”

Suomen Viljavan päätoimiala on viljan ja viljan tyyppisten raaka-aineiden käsittely ja varastointi. Yhtiö toimii 21:llä viljantuotantoalueisiin nähden keskeisellä paikkakunnalla Suomessa. Sen varastojen kautta kulkee lähes puolet Suomen kaupan tulevasta viljasta.

Suomen Viljavalla onkin tärkeä rooli viljan varmuusvarastoinnin lisäksi elintarvikeketjussa viljan vientiin ja tuontiin liittyvien lastinkäsittely- ja varastointipalvelujen tuottajana. Yhtiö varmistaa osaltaan, että viljan tuotantoketju ja logistiikka toimivat alkutuotannosta jalostuksen ja jakelun kautta kulutukseen.

Suomen Viljavan käsittelemät vastaanotot ja lähetykset olivat yhteensä 1,8 (2,2) miljoonaa tonnia. Vuoden 2013 lopussa yhtiön varastoissa oli viljaa 760 000 tonnia eli lähes yhtä paljon kuin vuoden alussa. Loppuvuonna viljakauppa hiljeni viljan alhaisen maailmanmarkkinahinnan ja markkinoiden hintaodotusten seurauksena. Voimakkaat muutokset viljan hinnassa ovat yhtiön kannalta epävarmuustekijä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vuoden 2013 liikevaihto laski reilut viisi prosenttia edellisvuodesta ja oli 16,7 (17,7) miljoonaa euroa. Edellisvuosi oli kuitenkin poikkeuksellisen hyvä varastoinnin kannalta. Laskenut liikevaihto painoi

myös kannattavuutta jonkin verran. Yhtiön liikevoitto oli 2,6 (2,9) miljoonaa euroa. Omavaraisuusaste nousi edellisvuodesta taseen supistumisen myötä, ja yhtiön tase on erinomaisessa kunnossa.

Yhtiön investoinnit olivat lähinnä korjaus- ja perusparannusinvestointeja. Yhtiö on panostanut siilojen ohjaustekniikan automatisointiin ja viljapölyn talteenottoon ja priketointiin.

YRITYSVASTUU

Suomen Viljavan yritys vastuuasioissa olennaisia ovat henkilöstö- ja ympäristöasiat. Yhtiö on sitoutunut säästämään energiaa ja löytämään toiminnassaan ympäristöystävällisiä ratkaisuja, jotka tukevat luonnonvarojen kestävää käyttöä. Yhtiö on luonut ratkaisuja, joilla viljan pöly ohjataan hyötykäyttöön kaatopaikalle viennin sijaan. Talteen otettu pöly priketoidaan ja käytetään viljan kuivaamiseen ja lämmöntuotantoon yhtiön omilla varastoilla. Yhtiön kahdeksasta kuivurista kolme hyödyntää viljapölyä. Yhtiö pyrkii edelleen parantamaan energiatehokkuutta ja lisäämään uusiutuvan energian käyttöä. Sosiaalisen vastuun osalta korostuvat henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä työkyvyn ylläpito.

VAPO OY

Valtion omistusosuus:	50,1 %
Omistuksen strateginen intressi:	kotimaisen energiantuotannon monipuolisuus
Hallituksen puheenjohtaja:	Juho Lipsanen
Hallituksen jäsenet:	Perttu Rinta, Risto Kantola, Minna Pajumaa, Arto Sutinen, Marja Tuderman
Toimitusjohtaja:	Tomi Yli-Kyyny
Toimiala:	energiantuotanto, sahateollisuus, ympäristöliiketoiminta
Päätoimipaikat Suomessa:	Jyväskylä, Forssa, Nurmes, Lieksa

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	616,7	652,9
Liikevoitto	M€	31,7	5,8
Liikevoittoprosentti	%	5,1	0,9
Taseen loppusumma	M€	840,5	804,8
Omavaraisuusaste	%	37,1	37,1
Nettovelkaantumisaste	%	127,0	122,0
Oman pääoman tuotto	%	5,7	0,9
Sijoitetun pääoman tuotto	%	4,7	0,9
Henkilöstö yhteensä		1 118	1 154
Henkilöstö Suomessa		782	770
Osinkosumma	M€	-	10,0
Valtion saama osinko	M€	-	5,01
Investoinnit	M€	54,7	48,0
Maksetut verot	M€	-2,0	3,6



Toimitusjohtaja
Tomi Yli-Kyyny

”Vapo pyrkii tinkimättömästi hoitamaan ympäristövelvoitteensa.”

Vapon liiketoimintoja ovat turve- ja puupolttoaineiden tuotanto, pelletit, kaukolämmön tuotanto, sahat sekä ympäristöliiketoiminta.

Vapo pyrkii erityisesti turvetuotannon vesistökuormituksen vähentämiseen ja investoi kolmen vuoden aikana 30 miljoonaa euroa vesienkäsittelyyn ja kestävään turvetuotantoon. Tavoitteena on, että kaikki turvetuotantosuat rakennetaan parhaan vesienkäsittelytekniikan piiriin vuoden 2014 loppuun mennessä.

Vapon tytäryhtiön Forest Btl:n kaavaileman puuraaka-ainetta hyödyntävän liikennepolttoainetehtaan rakentamiselle ole löytynyt kannattavuusedellytyksiä. Kehitettyä teknologiaa pyritään kuitenkin kaupallistamaan myymällä sitä ulkopuolisille yrityksille.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Vapon vuoden 2013 liikevaihto supistui edellisvuoteen verrattuna polttoainetoimitusten volyymin laskusta johtuen. Vuosi 2013 oli suhteellisen hyvä turpeen tuotantovuosi kahden peräkkäisen huonon tuotantovuoden jälkeen.

Lämmityskaudella 2013/2014 oli hyvälaatuista energiaturvetta tarjolla riittävästi. Turpeen samoin kuin puupolttoaineiden ja pellettien sekä kaukolämmön

kannattavuus parantui vuoden 2013 aikana. Lisäksi Sahateollisuuden tappiollisuus väheni. Vapo on myynyt Hankasalmen sahansa vuoden 2014 alkupuolella.

Pellettien yltäarjonnan Euroopassa arvioidaan jatkuvan vielä usean vuoden ajan, minkä johdosta Vapo on lopettanut pellettien viennin Suomesta. Suomen pellettituotannon kannattavuutta kohentaa toteutettu Vapon kolmen pienen pellettitehtaan sulkeminen. Ruotsissa pellettien kannattavuutta pyritään parantamaan yhdistämällä Vapon ja Lantmännenin pellettiliiketoiminnat yhteisyritykseen, josta Vapo omistaa 50 prosenttia.

YRITYSVASTUU

Vapo julkisti joulukuussa 2012 uudet ympäristövastuusitoumukset. Ensiksi uusia tuotantoalueita haetaan vain luonnontilaltaan muuttuneille, pääasiassa ojitetuille turvemaille. Toiseksi uudet tuotantosuat vähentävät alapuoliseen vesistöön kohdistuvaa kiintoaine- ja humuskuormitusta verrattuna lähtötilanteeseen ennen turvetuotannon aloittamista. Kolmanneksi kaikki tuotantosuat ovat tuotantokaudella päästötarkkailussa ja puolet tuotantoalueista on ympärivuotisessa päästötarkkailussa.

VR-YHTYMÄ OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen strateginen intressi:	raideliikenteen edistäminen ja sen toimivuuden turvaaminen
Hallintoneuvoston puheenjohtaja:	Kari Rajamäki
Hallituksen puheenjohtaja:	Hannu Syrjänen
Hallituksen jäsenet:	Riku Aalto, Christer Granskog, Maaret Heiskari, Jarmo Kilpelä, Antti Mäkelä, Liisa Rohweder, Tuija Soanjärvi
Toimitusjohtaja:	Mikael Aro
Toimiala:	rautatie- ja maantieliikenne sekä ratojen rakentaminen ja kunnossapito
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki, Kouvola, Oulu ja Tampere

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	1 421,2	1 437,8
Liikevoitto	M€	70,6	52,4
Liikevoittoprosentti	%	5,0	3,6
Taseen loppusumma	M€	1 808,8	1 773,6
Omavaraisuusaste	%	83,5	82,2
Nettovelkaantumisaste	%	-17,7	-14,3
Oman pääoman tuotto	%	4,5	2,8
Sijoitetun pääoman tuotto	%	5,1	4,0
Henkilöstö yhteensä		10 234	11 080
Henkilöstö Suomessa		9 720	10 574
Osinkosumma	M€	30	0
Valtion saama osinko	M€	0	0
Bruttoinvestoinnit	M€	185,2	106,5
Maksetut verot	M€	2,0	1,7



Toimitusjohtaja
Mikael Aro

”Kaikki liiketoimintayksiköt toimivat kannattavasti. Parantunut tulos osoittaa, että konsernissa tehdyt isot uudistukset ja tehostamistoimet tuottavat tulosta.”

VR:n liiketoiminta-alueet ovat matkustajaliikenteestä huolehtiva VR, logistiikkaa harjoittava VR Transpoint ja infraan erikoistunut VR Track. Liiketoimintoja tukevat junaliikennöinti- ja kunnossapitoyksiköt sekä Venäjä ja kansainväliset toiminnot sekä ravintola- ja cateringpalveluja tarjoava Avecra. Matkustajaliikenne koostuu VR:n harjoittamasta junaliikenteestä sekä Pohjolan Liikenteen linja-autoliikenteestä. VR:n päämarkkina-alue on Suomi, mutta tavaraliikenteessä merkittävä osa kuljetuksista on kansainvälistä liikennettä. Liikevaihdosta yli puolet tulee rautatieliikenteestä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

VR:n vertailukelpoinen liikevaihto kehittyi positiivisesti edellisvuodesta ja liiketoiminnan tulos parani huomattavasti. Vertailukelpoisuutta heikentävät kappaleta-varaliiketoiminnan myynti 1.10.2012 sekä alkuvuonna myydyt pienemmät ulkomaantoiminnot. Tilikauden liikevoittoon sisältyy omaisuuden myyntivoittoja, joiden vaikutus liikevoittoon oli 19,0 (36,0) miljoona euroa. Yhtiön rahoitusasema oli vahva. Omavaraisuusaste oli noin 84 prosenttia ja säilyi korkealla tasolla erittäin mittavasta investointiohjelmasta huolimatta.

Matkustajaliikenteen liikevaihdon kasvu tuli kaukoliikenteen pitkiltä reiteiltä sekä Venäjän Allegro-

liikenteestä. Logistiikassa kotimaan kuljetusmäärät jäivät edellisestä vuodesta. Rautateitse tapahtuvasta tavaraliikenteestä yli kolmannes on Venäjän rajan ylittävää tuonti-, vienti- ja transitoliikennettä, joka kasvoi vuoden 2013 aikana noin 20 prosenttia. Infran liikevaihto kasvoi ja tulos parani vahvan tilauskannan ansiosta.

Ouluun valmistui marraskuun 2013 lopussa uusi vetureiden ja matkustajajunien kunnossapitovarikko. Joulukuussa 2013 päätettiin uusien sähkövetureiden hankinnasta Siemensiltä. Investoinnin koko on 80 sähköveturia ja se sisältää option 97 sähköveturista.

VR myi marraskuussa 2013 omistamansa Corenet Oy:n osakekannan Governia Oy:lle. Rautatiealan ammattikoulutus käynnistyi 1.1.2014 Kouvolaan seudun ammattiopistossa. VR lopetti yhdistetyt kuljetukset vuoden 2014 alussa toistaiseksi.

YRITYSVASTUU

VR:ssä vastuullisuus on integroitu osaksi konsernistrategiaa. VR:n tärkeimmät tavoitteet liittyvät hiilidioksidipäästöjen ja energiankulutuksen vähentämiseen. VR antoi viisi uutta ympäristölupausta vuosille 2013–2020. VR pystyy tarjoamaan muita liikennemuotoja ympäristöystävällisempiä liikennepalveluja.

GOVERNIA OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Erityistehtävä:	toimiminen valtion sijoitustoimintaa harjoittavana yhtiönä, jota voidaan käyttää omistuksellisiin erityisjärjestelyihin
Hallituksen puheenjohtaja:	Jarmo Kilpelä
Hallituksen jäsenet:	Rita Linna, Ilkka Salonen, Taina Susiluoto, Petri Vihervuori
Toimitusjohtaja:	Timo Kankuri
Toimiala:	sijoitustoiminta
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

TUNNUSLUKUJA

		2013	2012
Liikevaihto	M€	124,6	121,3
Liikevoitto	M€	12,2	5,4
Liikevoittoprosentti	%	9,8	4,5
Taseen loppusumma	M€	473,3	380,6
Omavaraisuusaste	%	29,0	34,2
Nettovelkaantumisaste	%	168,8	129,5
Oman pääoman tuotto	%	4,4	0,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	3,5	1,9
Henkilöstö yhteensä		253	63
Henkilöstö Suomessa		253	63
Osinkosumma	M€	0,9*	-
Valtion saama osinko	M€	0,9*	-
Investoinnit	M€	130,6	75,3
Maksetut verot	M€	1,9	1,3

*) A-Kruunu Oy:n osakkeet

Governia Oy on valtion kokonaan omistama erityistehtävayhtiö, jonka tehtävänä on omistaa ja kehittää kulloinkin omistuksessaan olevia listaamattomia yhtiöitä ja varallisuutta sekä toteuttaa valtion tarkoituksellista tukevia järjestelyjä. Governia on holding-yhtiö, jonka merkittävimmät tytäryhtiöt ovat Kruunuasunnot Oy, Easy KM Oy, Corenet Oy sekä Turun telakka-kiinteistö Oy.

Governia osti marraskuussa 2013 Corenet Oy:n koko osakekannan. Myyjinä olivat VR Yhtymä Oy ja TDC Oy Finland. Corenet hankittiin merikaapelin hallinnointiyhtiöksi. Yhtiö omistaa Suomessa 7 100 kilometriä pitkän optisen kuitukaapeliverkoston. Merikaapelilla varmistetaan suorien kansainvälisten tietoliikennenyhteyksien toimivuus Suomesta ja tuetaan suomalaisen digitaalisen talouden ja teollisen Internetin kasvumahdollisuuksia.

Toukokuussa 2013 yhtiö hankki aiemmin keväällä ostamansa Turun Telakkakiinteistö Oy:n omistukseen STX Turun Telakan maa-alueet.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Governia-konsernin liikevaihto nousi 2,8 prosenttia ja päättyi 124,6 (121,3) miljoonaan euroon. Liikevaihdosta Easy Km:n liikevaihto muodosti 87,9 (92,5) miljoonaa



Toimitusjohtaja
Timo Kankuri

”Governian rooli valtion listaamattomien yhtiöiden kehittämisen työkaluna korostui yhtiön hankkiessa Corenet Oy:n merikaapelin hallinnointiyhtiöksi.”

euroa sekä asuntojen ja maa-alueiden vuokratuotot, käyttökorvaukset ja kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden myynnit yhteensä 29,5 (28,8) miljoonaa euroa. Konsernin tulos ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja oli 8,9 (2,0) miljoonaa euroa. Tuloksen parantumiseen vaikutti Easy KM:n hyvä tuloskehitys. Konsernin oma-avaraisuusaste laski 29,0 (34,2) prosenttiin. Governian valtiolta saadun pääomallainan laina-aikaa pidennettiin kymmenellä vuodella, mikä parantaa yhtiön rahoitusasemaa.

YRITYSVASTUU

Yritysvastuutyö on työväline Governian tytäryhtiöiden liiketoiminnan ohjaamiseen sekä tärkeä osa riskienhallintaa. Governian hallituksen hyväksymät eettiset ohjeet koskevat kaikkia konserniin kuuluvia yhtiöitä ja niiden noudattamista edellytetään myös alihankkijoilta. Yritysvastuuriskien arviointi on osa tytäryhtiöiden riskienhallintajärjestelmiä. Kruunuasuntojen osalta korostuvat terveelliset ja turvalliset asuinolot sekä energia- ja materiaalitehokkuus. Rakennusallalla harmaan talouden torjuminen luo haasteita yhtiölle, ja alihankintaketjujen vastuullisuuden varmistaminen korostuu. Easy KM:n osalta olennaista on vastuullinen liiketoiminta ja sosiaalinen vastuu.

SOLIDIUM OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Omistuksen erityisintressi:	vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistusten taloudellista arvoa
Hallituksen puheenjohtaja:	Pekka Ala-Pietilä
Hallituksen jäsenet:	Eija Ailasmaa, Heikki Bergholm, Eero, Heliövaara, Markku Hyvärinen, Marketta Kokkonen, Anni Vepsäläinen
Toimitusjohtaja:	Kari Järvinen
Toimiala:	sijoitustoiminta
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

		1.7-31.12. 2013	1.7-31.12. 2012	1.7.2012-30.6.2013
TUNNUSLUKUJA				
Liikevaihto	M€	0,0	0,0	0,0
Liikevoitto	M€	123,9	69,6	65,5
Kauden voitto	M€	164,5	36,0	-232,3
Sijoitusten tuotto käyvin arvoin	%	17,6	8,7	13,9
Saadut osingot ja pääomanpalautukset	M€	0,0	0,0	397,5
Toiminnan hallinnointikulusuhde	%	0,06	0,05	0,09
Substanssiarvo	M€	6 936,1	6 532,3	6 909,6
Oma pääoma	M€	4 115,3	5 019,1	4 750,8
Korolliset velat	M€	600,0	600,0	600,0
Omavaraisuusaste	%	86,8	89,0	88,8
Henkilöstö yhteensä		12	11	11
Henkilöstö Suomessa		12	11	11
Voitonjako	M€	800	800	0
Valtion saama voitonjako	M€	800	800	0



Toimitusjohtaja
Kari Järvinen

”Suomi tarvitsee lisää pitkäjänteisiä omistajia, jotka haluavat sijoittaa suomalaisiin yrityksiin.”

Solidium Oy (Solidium) on Suomen valtion kokonaan omistama sijoitusyhtiö, jonka tehtävänä on vahvistaa ja vakauttaa kotimaista omistusta kansallisesti tärkeissä yrityksissä ja kasvattaa pitkäjänteisesti omistustensa taloudellista arvoa. Solidiumin osakesalkussa on kaksitoista pörssilistattua yhtiötä, joissa kaikissa Solidium on vähemmistöomistajana. Salkkuyhtiöiden lukumäärä kasvoi yhdellä kun Metso jakautui osittaisjakautumiselä Metsoksi ja Valmetiksi vuodenvaihteessa 2013.

Solidiumin tilikausi on 1.7–30.6. Kuluva tilikausi ensimmäisen puoliskon aikana Solidium ilmoitti tukensa Outokummun yritysjärjestelyä ja siihen liittyvää noin 650 miljoonan euron osakeantia. Solidiumin osuus maaliskuussa 2014 toteutetusta annista oli noin 199 miljoonaa euroa. Lisäksi Solidium osti Thyssen Groupilta Outokummun osakkeita aiemmin, minkä seurauksena Solidiumin omistusosuus yhtiössä nousi 21,8 prosentista 29,9 prosenttiin.

Kalenterivuoden aikana Solidium osti osakkeita noin 39 miljoonalla eurolla, kun sen nosti omistusosuuttaan Outotecissä 8,3 prosentista 10 prosenttiin.

Solidiumista tuli Talvivaaran suurin omistaja kalenterivuoden aikana, kun se merkitsi yhtiön osakkeita noin 47 miljoonalla eurolla. Solidiumin omistusosuus yhtiöstä nousi 8,9 prosentista noin 16,7 prosenttiin. Talvivaaran yrityssaneerausmenettely käynnistyi.

Solidium myi osakkeita 1.7.2013 alkavan tilikauden ensimmäisen puolivuotiskauden aikana noin 368 miljoonalla eurolla, kun se myi noin 1,6 prosenttia TeliaSoneran liikkeelle lasketuista osakkeista markkinoille. Solidiumin omistusosuus laski 11,7 prosentista 10,1 prosenttiin.

Solidium julkisti 22.1.2014, että se tukee Rautaruukin ja SSAB:n yhdistymistä. Järjestelyn toteuttua Solidiumista tulee yhdistyneen yhtiön suurin osakkeenomistaja 16,8 prosentin omistusosuudella ja toiseksi suurin omistaja äänimäärällä mitattuna 10,0 prosentin äänimäärällä.

Solidium myi helmikuussa 2014 Sammon A-osakkeita ja Sammon A-osakkeisiin liittyvän joukkovelkakirjalainan markkinoille. Se myi 2,3 prosenttia Sammon liikkeelle lasketuista osakkeista. Osakkeiden myyntihinta oli noin 450 miljoonaa euroa ja joukkovelkakirjalainan määrä oli 350 miljoonaa euroa.

Puolivuotiskaudella Solidium maksoi pääoman palautuksena voitonjakoa valtiolle 800 miljoonaa euroa.

Solidiumin tilinpäätöksessä rahoituseriin kirjattiin 679 miljoonan euron suuruinen arvonalentuminen Outokummun, Talvivaaran ja Rautaruukin osakkeista.

SOLIDIUMIN SIOITUSSALKUN JAKAUMA 31.12.2013:

KAIKKI SIOITUKSET YHTEENSÄ

	euroa	paino, %
Elisa	323 587 260	4
Kemira	314 896 418	4
Metso	517 887 803	6
Outokumpu	184 561 370	2
Outotec	139 791 834	2
Rautaruukki	375 125 477	4
Sampo	2 831 884 458	34
Stora Enso	709 028 439	8
Stora Enso A	406 406 299	
Stora Enso B	302 622 140	
Talvivaara	24 224 837	0
TeliaSonera	2 629 298 707	31
Tieto	121 909 472	1
Osakesijoitukset yhteensä	8 172 196 075	98
Rahamarkkinasijoitukset	204 254 272	2
Kaikki sijoitukset yhteensä	8 376 450 347	100

OSAKESIOITUKSET YHTEENSÄ

	euroa	paino, %
Elisa	323 587 260	4
Kemira	314 896 418	4
Metso	517 887 803	6
Outokumpu	184 561 370	2
Outotec	139 791 834	2
Rautaruukki	375 125 477	5
Sampo	2 831 884 458	35
Stora Enso	709 028 439	9
Stora Enso A	406 406 299	
Stora Enso B	302 622 140	
Talvivaara	24 224 837	0
TeliaSonera	2 629 298 707	32
Tieto	121 909 472	1
Osakesijoitukset yhteensä	8 172 196 075	100

Osakesijoitusten osuus Solidiumin sijoitussalkusta oli noin 98 prosenttia katsauskauden päättyessä 31.12.2013. Osakesijoituksissa suurin paino on Sammolla, jonka osuus koko salkusta oli noin 35 prosenttia. Solidiumin salkussa Sammon ja TeliaSoneran painot ovat merkittävät.

Solidiumin rahamarkkinasijoitukset olivat 204 miljoonaa euroa 31.12.2013 (30.6.2013: 660 miljoonaa euroa). Rahamarkkinasijoitusten määrään vaikuttivat katsauskaudella voitonjako, verojen maksu sekä osakemyynti.

Solidiumin salkun kokonaistuotto jäi painorajoitetun OMX Helsinki Cap GI -tuottoindeksin kokonaistuotosta sekä katsauskaudella että viimeisen 12 kuukauden aikana.

SIOITUSTEN TUOTTO

	1.7.2013– 31.12.2013	1.1.2013– 31.12.2013
Osakesalkun kokonaistuotto	18,7 %	24,5 %
Rahamarkkinasijoitukset	0,1 %	0,3 %
Sijoitusten tuotto	17,6 %	23,3 %
OMX Helsinki Cap GI -tuottoindeksi	24,5 %	31,6 %

Solidiumin painoarvoltaan (31.12.2013) toiseksi suurimman yhtiön TeliaSoneran tuotto jäi alle vertailuindeksin tuoton, mikä laski osaltaan koko Solidiumin salkun tuottoa. Myös metalliyhtiöiden Rautaruukin ja Outokummun tuotot painoivat koko salkun tuottoa merkittävästi. Solidiumin salkun tuotto jäi alle vertailuindeksin tuoton.

OSAKKEIDEN TUOTOT, 1.1.–31.12.2013

Sampo	54 %
Stora Enso	39 %
Elisa	25 %
TeliaSonera	24 %
Rautaruukki	18 %
Tieto	16 %
Kemira	8 %
Metso	3 %
Outotec	-26 %
Outokumpu	-49 %
Talvivaara	-82 %

Solidiumin osakesalkun osinkotuotto yhtiöiden vuoden 2013 lopun kursseilla ja tilipäätöstiedoissa esitetyillä osinkoehdotuksilla laskettuna on 4,8 prosenttia ja osinkosuhde 124 prosenttia. Vastaavalla tavalla laskettu Helsingin pörssin osinkotuotto on 4,6 prosenttia ja osinkosuhde 79 prosenttia.

SUOMEN ERILLISVERKOT OY

Valtion omistusosuus:	100 %
Erityistehtävä	julkisen hallinnon viranomaisten käytössä olevien ja yhteiskunnan turvallisuuden varmistamiseen liittyvien tietoliikenneverkkojen sekä muiden turvaverkkojen rakentaminen ja operointi sekä niihin liittyvien palveluiden toimittaminen ja konsultointi
Hallituksen puheenjohtaja:	Jarmo Väisänen
Hallituksen jäsenet:	Lea Jokinen, Harri Martikainen, Ilkka Korkiamäki, Sohvi Rajamäki, Elina Selinheimo, Esa Rautalinko
Toimitusjohtaja:	Timo Lehtimäki
Toimiala:	tietoliikenneverkkojen operointi
Päätoimipaikat Suomessa:	Helsinki

TUNNUSLUKUJA		2013	2012
Liikevaihto	M€	38,5	37,7
Liikevoitto	M€	-0,8	3,0
Liikevoittoprosentti	%	-2,1	7,9
Taseen loppusumma	M€	135,6	125,8
Omavaraisuusaste	%	85,7	87,8
Nettovelkaantumisaste	%	-18,5	-16,7
Oman pääoman tuotto	%	-0,4	2,0
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-0,6	2,8
Henkilöstö yhteensä		110	91
Henkilöstö Suomessa		110	91
Osinkosumma	M€	-	-
Valtion saama osinko	M€	-	-
Investoinnit	M€	11,9	13,5
Maksetut verot	M€	0,2	0,3

Suomen Erillisverkot -konserni on valtion erityisteh-
tävyhtiö, jonka tehtävänä on turvata yhteiskuntamme
kriittistä johtamista ja tietoyhteiskunnan palveluja
kaikissa olosuhteissa. Konsernin emoyhtiö Suomen
Erillisverkot Oy on voittoa tavoittelematon yhtiö.

Konserniin kuuluu Suomen Erillisverkot Oy ja sen
kokonaan omistamat tytäryhtiöt Suomen Virveverkko
Oy, Virve tuotteet ja palvelut Oy, Suomen Turvallisuus-
verkko Oy sekä Leijonaverkot Oy. Suomen Erillisverk-
koihin on keskitetty valtion ja turvallisuusviranomaisten
tietoliikenneverkkoihin liittyviä kokonaisuuksia ja
pyrkimyksenä on toiminnan tehostaminen, palveluiden
ja laatutason parantaminen sekä palveluiden saata-
vuuden ja jatkuvuuden turvaaminen kaikissa olosuh-
teissa. Vuonna 2013 konsernin toiminnassa painottui
turvallisuusverkkotoiminnan kyvykkyyden lisääminen.
Suomen Turvallisuusverkko Oy rakentaa verkko-ope-
raattorikyvykkyytään ja valmistautuu liikkeenluovu-
tukseen puolustusvoimilta. Tavoitteena on aloittaa
hallinnon turvallisuusverkon operointi vuonna 2014.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Konsernin liikevaihto kasvoi 0,7 prosenttia ja päättyi
38,5 miljoonaan euroon. Konsernin tulosta painoi



Toimitusjohtaja
Timo Lehtimäki

”Konsernin toiminta on
merkittävässä muutos-
vaiheessa ja suurin kasvu
liittyy turvallisuusverk-
kotoiminnan käynnis-
tämiseen. Toiminnan
laajentuminen yhteis-
kunnan toiminnan var-
mistamisessa on nostanut
jatkuvuuden-, riskien- ja turvallisuuden
hallinnan merkityksen uudelle tasolle.”

valmistautuminen turvallisuusverkkotoiminnan
aloitukseen. Liiketappio oli 0,8 (liikevoitto 3,0)
miljoonaa euroa. Liikevaihtoa turvallisuusverko-
toiminnasta alkaa kertyä vasta vuonna 2014. Yhtiötä
on pääomitettu 6,5 miljoonalla eurolla turvallisuus-
verkkotoiminnan käyttöpääoman ja investointien
rahoittamiseksi. Yhtiö on lisäksi saanut 6,5 miljoona
euroa hinta-/alijäämatukea Virve viranomaisradio-
verkon toiminnan turvaamiseksi.

YRITYSVASTUU

Yritysvastuun johtaminen perustuu Suomen Erillis-
verkkojen strategiaan ja arvoihin. Erillisverkot käyt-
tää raportoinnissaan GRI:n G4 ohjeistusta. Yhtiö on
määritellyt arvoketjuna ja tunnistanut yritysvastuun
olennaiset asiat koko arvoketju huomioiden. Liike-
toiminnassa korostuvat toimintavarmat ja turvalliset
tietoliikennepalvelut sekä vastuullinen ja motivoi-
tunut henkilöstö. Ympäristövaikutusten vähentämi-
ssä korostuu energiatehokkuuden parantaminen
etenkin konesalien osalta.

Tämän vuosikertomuksen tiedot perustuvat julkisesti saatavilla olevaan aineistoon. Vuosikertomukseen on pyritty valitsemaan omistajaohjausosaston näkemyksen mukaisesti oleelliset asiat valtion osakesalkusta ja yhtiöistä. Omistajaohjausosasto analysoi yhtiöitä itsenäisesti ja ylläpitää omaa näkemystä kunkin yhtiön tilanteesta. Analyysityössä käytetään Valuatum Oy:n

yrittäjäanalyysijärjestelmää. Esitetyt tunnusluvut ovat omistajaohjausosaston laskemia alla esitettyjen laskenta-kaavojen mukaisesti. Tunnusluvut saattavat poiketa yhtiöiden laskemista tunnusluvuista. Erot johtuvat muun muassa siitä, mitä eriä kulloinkin sisällytetään yhtiön vertailukelpoiseen voittoon.

Liikevoitto-%	=	$\frac{\text{liikevoitto}}{\text{liikevaihto}} \times 100$
Omaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}} \times 100$
Sijoitetun pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{voitto ennen veroja} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma keskimäärin}} \times 100$
Oman pääoman tuotto, %	=	$\frac{\text{nettotulos}}{\text{oma pääoma (tilikauden keskiarvo)}} \times 100$
Nettovelkaantumisaste, %	=	$\frac{\text{korolliset nettovelat}}{\text{oma pääoma}} \times 100$
Osinkotuotto, %	=	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{osakekurssi}} \times 100$
Osinkosuhde, %	=	$\frac{\text{osinko/osake}}{\text{nettotulos/osake}} \times 100$

TUOTOT

Compound aggregate growth rate

$$\text{CAGR} = \left(\frac{KA_{t+n} + \sum \text{kassavirrat}_{n...t}}{KA_t} \right)^{1/n} - 1$$

missä,

KA= valtion osuus oman pääoman kirja-arvosta

SALKUN TUOTTO

$$\text{Päivätuotto } d = \frac{MA_e - MA_b - C}{MA_b}$$

$$\text{Kumulatiivinen tuotto} = ((1+d_1) \times (1+d_2) \times (1+d_3) \dots (1+d_t) - 1)$$

missä,

MA_e = salkun markkina-arvo päivän lopussa

MA_b = salkun markkina-arvo edellisen päivän lopussa

C = kassavirrat päivän aikana

31.12.2013

Pörssiyrityt	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus	Omistuksen alaraja
Elisa Oyj	Solidium Oy	1a	10,0 %	0,0 %
Finnair Oyj	VNK	1b	55,8 %	50,1 %
Fortum Oyj	VNK	1b	50,8 %	50,1 %
Kemira Oyj	Solidium Oy	1a	16,7 %	0,0 %
Metso Oyj	Solidium Oy	1a	11,1 %	0,0 %
Neste Oil Oyj	VNK	1b	50,1 %	50,1 %
Outokumpu Oyj	Solidium Oy	1a	21,8 %	0,0 %
Outotec Oyj	Solidium Oy	1a	10,0 %	0,0 %
Rautaruukki Oyj	Solidium Oy	1a	39,7 %	0,0 %
Sampo Oyj	Solidium Oy	1a	14,2 %	0,0 %
Stora Enso Oyj	Solidium Oy	1a	12,3 %	0,0 %
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	Solidium Oy	1a	16,7 %	0,0 %
Telia Sonera Oyj	Solidium Oy	1a	10,1 %	0,0 %
Tieto Oyj	Solidium Oy	1a	10,1 %	0,0 %
Valmet Oyj	Solidium Oy	1a	11,1 %	0,0 %
Yhteensä (lkm)		15		

Noteeraamattomat kaupallisesti toimivat yhtiöt	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus	Omistuksen alaraja
Altia Oyj	VNK	1a	100,0 %	50,1 %
Arctia Shipping Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Art and Design City Helsinki Oy Ab	VNK	1a	35,2 %	0,0 %
Boreal Kasvinjalostus Oy	VNK	1b	60,8 %	50,1 %
Destia Oy	VNK	1a	100,0 %	0,0 %
Ekokem Oy	VNK	1b	34,1 %	0,0 %
Gasum Oy	VNK	1b	24,0 %	0,0 %
Itella Oyj	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Kemijoki Oy	VNK	1a	50,1 %	50,1 %
Leijona Catering Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Meritaito Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Motiva Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Nordic Morning Oyj	VNK	1a	100,0 %	0,0 %
Patria Oyj	VNK	1b	73,2 %	50,1 %
Raskone Oy	VNK	1a	85,0 %	0,0 %
Suomen Lauttaliikenne Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Suomen Rahapaja Oy	VNK	1b	100,0 %	50,1 %
Suomen Siemenperunakeskus Oy	VNK	1b	22,0 %	0,0 %
Suomen Viljava Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Vapo Oy	VNK	1b	50,1 %	50,1 %
VR-Yhtymä Oy	VNK	1b	100,0 %	100,0 %
Yhteensä (lkm)		22		
Kaupallisesti toimivat yhteensä		37		

Erityistehtäviä hoitavat yritykset	Omistajaohjaus	Ryhmä	Valtion omistus	Omistuksen alaraja
Aalto-yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
Alko Oy	STM	2	100,0 %	100,0 %
OHY Arsenal Oy ¹⁾	VM	2	100,0 %	0,0 %
CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Finavia Oyj	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Fingrid Oyj	VM	1b	53,1 % ^{*)}	0,0 %
Finnpilot Pilotage Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Finnvera Oyj	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Governia Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Hansel Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
HAUS Kehittämiskeskus Oy	VM	2	100,0 %	100,0 %
Helsingin yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
Hevosopisto Oy	OKM	2	25,0 %	0,0 %
Kuntarahhoitus Oyj	YM	2	16,0 %	0,0 %
Solidium Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Erillisverkot Oy	VNK	2	100,0 %	100,0 %
Suomen Ilmailuopisto Oy	OKM	2	49,5 %	0,0 %
Suomen Teollisuussijoitus Oy	TEM	2	100,0 %	100,0 %
Suomen yliopistokiinteistöt Oy	VM	2	33,3 %	..
Teollisen yhteistyön rahasto Oy (Finnfund)	UM	2	90,4 %	50,1 %
Tietokarhu Oy	VM	2	20,0 % ²⁾	50,1 %
Veikkaus Oy	OKM	2	100,0 %	100,0 %
Yleisradio Oy	LVM	2	100,0 %	100,0 %
Yrityspankki Skop Oyj ³⁾	VM	2	95,2 %	0,0 %
Yhteensä (lkm)		23		
Kaikki yhteensä (lkm)		60		

^{*)} Valtion osuus äänistä 70,9 %

¹⁾ Selvitystilassa, 21,05 % omistusta Valtion vakuusrahaston kautta

²⁾ Valtion osuus äänistä 80 %

³⁾ Selvitystilassa, omistus Valtion vakuusrahaston (52,9 %) ja valtion määräysvalta-yhtiöiden (42,3 %) kautta

LVM = Liikenne- ja viestintäministeriö

OKM = Opetus- ja kulttuuriministeriö

STM = Sosiaali- ja terveysministeriö

TEM = Työ- ja elinkeinoministeriö

UM = Ulkoasiainministeriö

VM = Valtiovarainministeriö

VNK = Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto

YM = Ympäristöministeriö

Yhtiöryhmä 1 a:

Valtiolla on omistajana ainoastaan tai lähes yksinomaan vahva sijoittajaintressi. Omistajaohjausta järjestettäessä on otettava huomioon valtion omistussuuteen liittyvä määräys- tai vaikutusvalta sekä siihen liittyvät omistajan riski ja omistukseen perustuva osallistuminen yhtiön päätöksentekoon.

Yhtiöryhmä 1 b:

Vahvan sijoittajaintressin lisäksi yhtiöön liittyy strategisia intressejä, joiden vuoksi valtion on syytä pysyä toistaiseksi vahvana omistajana tai turvata muulla tavoin kyseiset strategiset intressit, jos omistussuutta pienennetään tai omistuksesta luovutaan.

Yhtiöryhmä 2:

Valtiolla on omistajana sääntelyyn tai viranomaistehtäviin liittyvä erityisintressi: yhtiöllä on valtion määrittelemä elinkeino-, yhteiskunta- tai muu poliittinen tehtävä taikka jokin muu erityisrooli.

Sidosryhmillä usein ristiriitaisia odotuksia



Tuleeko valtion omistaa pörssiyhtiöitä? Sijoittajan näkemys asiaan on yksinkertainen: Jos valtion omistukset tuottavat enemmän kuin valtion velan korot, se on aina kotiinpäin ja vähentää veropaineita.

LÄHITAPIOLA VARAINHOITO OY:N TOIMITUSJOHTAJA Tom Liljeström

Sijoitustalous-blogi 24.2.2014



Keskustan sanoma on: siinä, missä strategisesti tärkeästä omistajuudesta on pidettävä entistä tiukemmin kiinni, muun valtion omistajuuden muotoja tulee arvioida sitäkin rohkeammin.

KANSANEDUSTAJA Mauri Pekkarinen (kesk.)
EDUSKUNNAN TÄYSISTUNTO 166/2013



Omistajaohjaus on täysin hukassa valtion enemmistö-omisteisissa yhtiössä. Omistajaohjaukseen ja omistajan päättävältään kuuluu yhtiössä muun muassa se, että vaikutetaan investointeihin. Kun omistaja ei halua investoida osaa liikevoitosta Suomeen, lopputulos on nähtävissä.

STTK:N EDUSTAJISTON PUHEENJOHTAJA Jorma Malinen
STTK:n uutishuone 23.1.2014



Pitäisikö valtion myydä omistamiaan osakkeita elvyttävien toimien rahoittamiseksi? Ainoa riidaton vastaus on, että yhteiskunnan strategiset intressit voivat perustella valtion omistamista. Valtion osakesalkussa on kuitenkin muutakin kuin strategisesti tärkeiden yritysten osakkeita, joten myyntimahdollisuuksia on. Kestävyyssvajetta valtion osakkeiden myynti ei kuitenkaan vähennä, koska osinkotulot pienenevät.

PROFESSORI Sixten Korkman
Helsingin Sanomat 20.3.2014



On tarpeen muistuttaa, että valtionyhtiöiden todellisia omistajia ovat kaikki suomalaiset. Eduskunta on mediaa parempi ja oikeastaan ainoa oikea paikka, joissa valtionyhtiöiden johdon palkkioiden periaatteista tulee keskustella.

Ilkka.fi
pääkirjoitus mielipide-etusivulla
12.9.2013



Yksityiset pääomamarkkinat toimivat Suomessa osittain nykyään jopa heikommin kuin kymmenen vuotta sitten, koska valtio on "häärännyt" tietyissä sijoituksissa niin aktiivisesti. Valtion pitäisi nopeasti määrittää oma roolinsa, haluaako se tukea bisnestä vai markkinoiden toimivuutta.

AALTO-YLIOPISTON RAHOITUKSEN PROFESSORI **Vesa Puttonen**

Taloussanomat 4.12.2013



Itse asiassa uskon, että valtion omistajapolitiikka on pääosin kohdallaan ja pääosin hyvin hoidettua. Aina voi parantaa, mutta isompiin liikkeisiin ei ole aihetta. Kokonaan toinen asia on, että valtio voi omistajana onnistua paremmin tai huonommin, kuten mikä tahansa omistaja.

ELINKEINOMINISTERI **Jan Vapavuori** (kok.)

Blogikirjoitus vapavuori.net-sivustolla 29.1.2014

VALTIO- OMISTAJA VASTAA YHTEISESTÄ OMAISUU- DESTAMME.



Valtio voisi olla aktiivinen omistaja. Yksityiseltä sektorilta voisi ottaa esimerkkiä, siellä omistajat ovat aina aktiivisia.

TYÖMINISTERI
Lauri Ihalainen (sd.)

Yle uutiset 28.1.2014



Yhteiskunnan tehokkuuden kannalta tärkeämpi on koko ajan tulossa se, kuka tuottaa hyvinvointipalvelumme ja miten, ei se kuka tuotantovälineet omistaa. Palvelujen tuottavuus on aivan avainasemassa kestävyysvajeen oikaisemisessa, ja siinä tarvitaan rakennemuutoksia.

VALTIOTIETEIDEN TOHTORI , TEOLLISUUSNEUVOS
EMERITUS **Risto Ranki**

Kynävieras-kirjoitus Suomen Toivo -ajatuspajan verkkosivustolla 8.11.2013

Suunnittelu ja taitto: Zeeland
Kannen 3D-kuva: Undo Oy
Henkilökuvat (s. 3 ja 5): Junnu Lusa
Paino: Edita Prima Oy

Snellmaninkatu 1, Helsinki
PL 23, 00023 Valtioneuvosto
p. 0295 16001
f. 09 1602 2165
julkaisut@vnk.fi
www.vnk.fi/julkaisut

ISBN Nid. 978-952-287-096-4
ISBN PDF 978-952-287-095-7